

ΓΕΡΜΑΝΙΑ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ

Οκτώβριος 2018

Πρεσβεία της Ελλάδος
στο Βερολίνο
Γραφείο Οικονομικών
& Εμπορικών Υποθέσεων

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

A. ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	4
1. ΓΕΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ.....	4
2. ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ - ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	4
3. ΒΑΣΙΚΑ ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ ΑΓΟΡΑΣ.....	4
3.1 Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ) και ρυθμός ανάπτυξης.....	5
3.2 Πληθωρισμός - Δημόσια και Ιδιωτική Κατανάλωση.....	5
3.3 Αγορά Εργασίας.....	5
B. ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ.....	6
1. ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	6
1.1 Νομικές μορφές εταιρειών	6
1.1.1 Ανώνυμες Εταιρείες	8
1.1.2 Προσωπικές Εταιρείες.....	10
1.1.3 Υποκαταστήματα.....	12
1.2 Διαδικασία ίδρυσης εταιρείας.....	13
1.3 Ενδεικτικοί χρόνοι και μέσο κόστος ίδρυσης εταιρείας/έναρξης επιτηδεύματος	16
1.4 Αδειοδότηση δόμησης.....	17
1.5 Σήμανση/Πιστοποίηση προϊόντων	18
1.6 Τελωνειακή νομοθεσία - διαδικασίες εισαγωγής -ποσοτικοί και άλλοι περιορισμοί.....	20
1.7 Εξασφάλιση πιστώσεων	21
1.8 Εργασιακό καθεστώς.....	23
2. ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΕΙΣΟΔΟΥ.....	27
2.1 Προώθηση – Διαφήμιση	27
2.2 Έλεγχος αξιοπιστίας εταιρειών.....	28
3. ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ ΚΑΙ ΤΑΣΕΙΣ	28
4. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ.....	31
4.1 Ευρεσιτεχνίες.....	31
4.2 Απομιμητικά προϊόντα.....	32
Γ. ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ - ΔΑΣΜΟΛΟΓΗΣΗ	33
1. ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΔΙΜΕΡΟΥΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ - ΣΥΜΦΩΝΙΕΣ ΑΠΟΦΥΓΗΣ ΔΙΠΛΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ	33
2. ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ	34
3. ΦΟΡΟΛΟΓΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	35
4. ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΟΙ ΦΟΡΟΙ	37
4.1 Φόρος Ακίνητης Περιουσίας.....	37
4.2 Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (Umsatzsteuer/Mehrwertsteuer)	38
5. ΖΩΝΕΣ ΕΛΕΥΘΕΡΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ (FTZ)	39
Δ. ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	40
1. ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΣ ΝΟΜΟΣ – ΚΙΝΗΤΡΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	40
1.1 Εισαγωγή	40
1.2 Επιδοτήσεις προς ίδρυση και ανάπτυξη επιχειρήσεων.....	40
1.2.1 Γενικές επιδοτήσεις.....	40
1.2.1.1 Επιδοτήσεις προς «Βελτίωση της Περιφερειακής Οικονομίας» (VRW)	40
1.2.1.2 Επιδότηση «έναρξης ελεύθερης επαγγελματικής δραστηριότητας».....	43
1.2.1.3 Επιδότηση «EXIST»	43
1.2.1.4 «Ενίσχυση της επιχειρηματικής τεχνογνωσίας».....	43
1.2.2 Επιδότηση έρευνας και καινοτομίας.....	44
1.2.2.1 «Πρόγραμμα Ενίσχυσης Καινοτομίας ΜΜΕ»	44

1.2.2.2 «Κοινωνικής βιομηχανική έρευνα»	44
1.2.2.3 «Ανάπτυξη καινοτομικού δυναμικού»	44
1.2.2.4 «Συμβουλευτικές Υπηρεσίες Καινοτομίας»	45
1.3 Δάνεια	45
1.3.1 Γενικά δάνεια προς επιχειρήσεις	45
1.3.1.1 «Δάνειο ERP για ίδρυση επιχείρησης – κεφάλαιο έναρξης»	45
1.3.1.2 «Δάνειο ERP για ίδρυση επιχείρησης – γενικού τύπου»	45
1.3.1.3 «Επιχειρηματικό Δάνειο»	45
1.3.2 Δάνεια για την στήριξη της καινοτομίας	46
1.3.2.1 «Δάνειο ERP για ψηφιοποίηση και καινοτομία»	46
1.3.2.2 «Ενδιάμεσο δάνειο ERP για την καινοτομία»	46
1.3.2.3 «Κεφάλαια εκκίνησης υψηλής τεχνολογίας»	46
1.3.2.4 «Δάνεια Coparion»	46
1.3.2.5 «Υπερταμείο (Fund of Funds) ERP/EIF»	47
1.3.2.6 «Πιστωτικό Ταμείο Ανάπτυξης ERP/EIF»	47
1.4 Εγγυήσεις (Bürgschaften)	47
1.5 Εταιρείες Συμμετοχών	47
2. ΠΙΣΤΟΛΗΠΤΙΚΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ ΧΩΡΑΣ – ΚΙΝΔΥΝΟΙ/ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ	47
Ε. ΔΙΑΓΝΩΣΜΟΙ – ΠΡΟΜΗΘΕΙΣ	47
ΣΤ. ΚΛΑΔΟΙ ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΓΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	48
ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΥΡΥΝΣΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΣΤΗΝ ΓΕΡΜΑΝΙΚΗ ΑΓΟΡΑ	48
Ζ. ΧΡΗΣΙΜΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ	51
ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ	51
ΓΕΡΜΑΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ	51
ΕΜΠΟΡΙΚΑ&ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΑ / INDUSTRIE- UND HANDELSKAMMERN (IHK)	52
ΤΡΑΠΕΖΕΣ	52
ΔΙΟΡΓΑΝΩΤΕΣ ΕΚΘΕΣΕΩΝ / MESSEN	53
ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΕΣ ΑΠΟΣΤΟΛΕΣ	53
ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ, ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΕΣ, ΙΔΡΥΜΑΤΑ	53
ΈΛΛΗΝΕΣ/ΕΛΛΗΝΟΦΩΝΟΙ ΔΙΚΗΓΟΡΟΙ ΒΕΡΟΛΙΝΟΥ	56
ΈΛΛΗΝΕΣ/ΕΛΛΗΝΟΦΩΝΟΙ ΔΙΚΗΓΟΡΟΙ ΑΝΝΟΒΕΡΟΥ	57
ΈΛΛΗΝΕΣ ΦΟΡΟΤΕΧΝΙΚΟΙ ΣΤΟ ΒΕΡΟΛΙΝΟ	57
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΣΤΟ ΒΕΡΟΛΙΝΟ	58
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ ΣΤΟ ΒΕΡΟΛΙΝΟ	58
ΟΜΟΓΕΝΕΙΑΚΑ ΜΕΣΑ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ	58
ΈΛΛΗΝΕΣ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΕΣ	63
ΓΕΡΜΑΝΙΚΟΣ ΤΥΠΟΣ	63
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ	63

Α. ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

1. Γενικά χαρακτηριστικά

Η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας καταλαμβάνει έκταση 357.050 τ. χλμ. Αποτελεί την 5^η μεγαλύτερη χώρα της Ευρώπης, κατέχουσα κεντρική θέση στην Ευρωπαϊκή Ήπειρο. Συνορεύει με: Αυστρία, Ελβετία, Γαλλία, Λουξεμβούργο, Βέλγιο, Κάτω Χώρες, Δανία, Πολωνία, Τσεχία. Βρέχεται από την Βόρεια και Βαλτική Θάλασσα.

Το πολίτευμα της Γερμανίας είναι Ομοσπονδιακή Προεδρευόμενη Κοινοβουλευτική Δημοκρατία. Από 19 Μαρτίου 2017 Ομοσπονδιακός Πρόεδρος ο Dr. Frank-Walter Steinmayer. Καγκελάριος της Γερμανίας, από Νοέμβριο 2005, η Angela Merkel. Το Κοινοβούλιο απαρτίζεται από 709 βουλευτές. Κατανομή εδρών των κομμάτων στο Ομοσπονδιακό Κοινοβούλιο, σύμφωνα με αποτελέσματα των ομοσπονδιακών εκλογών της 24-09-2017: Χριστιανοδημοκρατική Ένωση (CDU)/Χριστιανοκοινωνική Ένωση (CSU) 246 έδρες, Σοσιαλδημοκρατικό Κόμμα (SPD) 153 έδρες, Εναλλακτική για την Γερμανία (Alternative für Deutschland) 94 έδρες, Ελεύθεροι Δημοκράτες (FDP Frei Demokratische Partei) 80 έδρες, Αριστερά (Die Linke) 69 έδρες και Πράσινοι (Die Grünen) 67 έδρες. Οι επόμενες ομοσπονδιακές βουλευτικές εκλογές πρόκειται να λάβουν χώρα τον Σεπτέμβριο 2021.

Η Νομοθετική Εξουσία ασκείται από δύο όργανα: Την Ομοσπονδιακή Βουλή (Bundestag) και το Ομοσπονδιακό Συμβούλιο (Bundesrat). Τα μέλη της Ομοσπονδιακής Βουλής εκλέγονται απ' ευθείας από το λαό, ενώ τα μέλη του Ομοσπονδιακού Συμβουλίου απαρτίζουν εκπρόσωποι των εκλεγμένων Κυβερνήσεων των Ομοσπονδιακών Κρατιδίων.

2. Πληθυσμός - Δημογραφικά στοιχεία

Ο πληθυσμός της Γερμανίας, σύμφωνα με στοιχεία 2017, σημειώνοντας αύξηση 0,3%, αποδιδόμενη κυρίως στην επιβραδυνόμενη εν σχέσει με 2016, εισροή αλλοδαπών, διαμορφώθηκε στο επίπεδο των 82.792.400. Επί του συνόλου του πληθυσμού οι αλλοδαποί ανέρχονται σε 9,7 εκατ. ή 11,7% (στοιχεία 2017), ενώ οι κάτοικοι με μεταναστευτικές καταβολές σε 19,3 εκατ. (23,3% του πληθυσμού), η πλειονότητα των οποίων προέρχεται από Τουρκία, Πολωνία και Ρωσία.

Η Γερμανία διαιρείται διοικητικά σε 16 Ομοσπονδιακά Κρατίδια. Η πρωτεύουσα της χώρας το Βερολίνο, με άνω των 3,5 εκατ. κατοίκους, αποτελεί τη μεγαλύτερη σε πληθυσμό πόλη της Γερμανίας. Ακολουθούν: Αμβούργο (1,8 εκατ.), Μόναχο (1,5 εκατ.), Κολωνία (1,1 εκατ.) και Φραγκφούρτη (730.000) κατοίκους.

3. Βασικά μακροοικονομικά μεγέθη αγοράς

	2015	2016	2017
ΑΕΠ (τρέχουσες τιμές δις €)	3.032,8	3.132,7	3.263,4
Μεταβολή ΑΕΠ (%)	1,7	1,9	2,2
Κατά κεφαλήν ΑΕΠ (€)	37.127	38.180	39.470
Πληθωρισμός (%)	0,3	0,5	1,8
Ανεργία (%)	6,4	6,1	5,7
Εξαγωγές αγαθών (δις €)	1.193,6	1.203,8	1.279,4
Εξαγωγές αγαθών & υπηρεσιών (δις €)	1.426,7	1.450,0	1.541,5
Εισαγωγές αγαθών (δις €)	949,2	954,9	1.034,6
Εισαγωγές αγαθών & υπηρεσιών (δις €)	1.183,4	1.199,4	1.294,3
Εμπορικό Ισοζύγιο (δις €)	244,3	248,9	244,9
Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών (δις €)	229,5	241,9	257,1
ΑΞΕ στην Γερμανία (δις €) (in terms of stocks τέλος έτους αναφοράς 31.12)	675,7	686,2	---
ΑΞΕ Γερμανίας σε υπόλοιπο κόσμο (δις €) (in terms of stocks τέλος έτους αναφοράς 31.12)	1.069,7	1.093,8	---
Δημοσιονομικό Ισοζύγιο (% ΑΕΠ)	0,7	0,8	1,2

Δημόσιο Χρέος (% ΑΕΠ)	70,9	68,1	64,8
Συναλλαγματικά διαθέσιμα (δισ €)	33,4	35,0	---

3.1 Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ) και ρυθμός ανάπτυξης

Χαρακτηριζόμενη συχνά και ως ατμομηχανή της Ευρώπης, η γερμανική οικονομία, με Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ) 3.263,4 δισ Ευρώ το 2017 αποτελεί την μεγαλύτερη εθνική οικονομία στην Ευρωπαϊκή Ένωση και την τέταρτη μετά από ΗΠΑ, Κίνα και Ιαπωνία, ως επίσης την τρίτη, παγκοσμίως, εξαγωγική δύναμη μετά από Κίνα και ΗΠΑ, διαθέτοντας ισχυρή βιομηχανική βάση, τεχνολογική υπεροχή, εξωστρέφεια και υψηλή εσωτερική ζήτηση. Ιδιαίτερος, ο λίαν ανεπτυγμένος δευτερογενής τομέας δια της παραγωγής βιομηχανικών προϊόντων υψηλών προδιαγραφών, αλλά και ο τριτογενής τομέας παροχής υπηρεσιών, αποτελούν το θεμέλιο της οικονομίας της Γερμανίας, ενώ συγκριτικά μικρή συμμετοχή στην οικονομική δραστηριότητα καταλαμβάνει η παραγωγή πρώτων υλών και αγροτικών προϊόντων.

Το γερμανικό ΑΕΠ, σημειώνοντας το 2017 ρυθμό αύξησης 2,2%, (σε επίπεδα αντίστοιχα του μέσου ρυθμού μεγεθύνσεως του ΑΕΠ των χωρών της ΕΕ28, 2,4% και της Ευρωζώνης, 2,3%), έναντι μεγέθυνσης 1,9% το 2016, διαμορφώθηκε στο επίπεδο των 3.263,4, έναντι 3.132,6 δισ Ευρώ το 2016 και 3.032,8 δισ Ευρώ το 2015. Μάλιστα, ο ρυθμός ανάπτυξης υπερέβη τις αρχικές προβλέψεις σχετικά με την επίδοση της γερμανικής οικονομίας το 2017, οι οποίες συνέκλιναν περί το 1,4%-1,5%.

Η Γερμανία διατηρεί επίσης σταθερά την υψηλότερη πιστοληπτική βαθμίδα AAA, χάρις στα χαμηλά επιτόκια δανεισμού, τη συνεχιζόμενη οικονομική ανάπτυξη, τη χαμηλή ανεργία και τον πλεονασματικό, από το 2013 και εντεύθεν, κρατικό προϋπολογισμό.

Στην κατάταξη του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (ΔΝΤ), επί τη βάσει του κατά Κεφαλήν Εισοδήματος, το 2017, η Γερμανία, με μέσο κατά Κεφαλήν Εισόδημα 50.425 Δολ. ΗΠΑ ή 42.450 Ευρώ μεικτά ετησίως, κατέλαβε τη 18^η θέση παγκοσμίως. Εξακολουθεί όμως να υφίσταται ανισομέρεια κατανομής του εισοδήματος μεταξύ των 16 Ομοσπονδιακών Κρατιδίων. Το υψηλότερο μέσο κατά κεφαλήν ετήσιο εισόδημα, ύψους 62.793 Ευρώ σημειώνεται στο Ομοσπονδιακό Κρατίδιο του Αμβούργου, ενώ το χαμηλότερο, κυμαινόμενο περί τα 25.454 Ευρώ ετησίως, καταγράφεται στο κρατίδιο Μεκλεμβούργου-Δ. Πομερανίας (στοιχεία 2017).

3.2 Πληθωρισμός - Δημόσια και Ιδιωτική Κατανάλωση

Το 2017, η μέση τιμή του γενικού Δείκτη Τιμών Καταναλωτού (ΔΤΚ) σημείωσε αισθητή αύξηση και διαμορφώθηκε στο 1,8%, έναντι 0,5% το 2016 και 0,3% το 2015. Πρόκειται για την δεύτερη κατά σειρά άνοδο του ΔΤΚ, μετά από τέσσερα έτη συνεχούς αποκλιμάκωσης (2012-2015), με τον Δείκτη να υπερβαίνει το 1,0% για πρώτη φορά μετά το 2013.

Σημαντικό μοχλό ανάπτυξης της οικονομίας και το 2017 απέτελεσαν η αυξημένη ιδιωτική και δημόσια δαπάνη, καθώς και οι ακαθάριστες επενδύσεις παγίου κεφαλαίου. Δημόσια και ιδιωτική κατανάλωση, καταγράφουσες, από κοινού, σημαντική αύξηση 3,8%, ανήλθαν, το 2017, στο επίπεδο των 2.375,8 δισ Ευρώ, έναντι 2.289,8 δισ Ευρώ το 2016 και 2.217,5 δισ Ευρώ το 2015. Η ιδιωτική κατανάλωση, καταγράφοντας το 2017 την ισχυρότερη ετήσια άνοδο από το 1994 και εντεύθεν, ανήλθε σε 1.735 δισ Ευρώ, αυξανόμενη κατά 3,6%, σε τρέχουσες τιμές, έναντι 1.674 δισ Ευρώ το 2016. Σημαντική αύξηση 3,6% κατέγραψαν και οι δημόσιες δαπάνες, ανερχόμενες σε 637,9 δισ Ευρώ (τρέχουσες τιμές), έναντι 615,4 δισ το 2016 και 587,1 το 2015. Σωρευτικά, ιδιωτική και δημόσια κατανάλωση ανήλθαν το 2017 σε 2.370,6 δισ Ευρώ, έναντι 2.289,8 το 2016 (+3,5%) και 2.217,5 το 2015.

Τέλος, ώθηση στην οικονομική ανάπτυξη προσέθεσαν το 2017 και οι ακαθάριστες (ιδιωτικές και δημόσιες) επενδύσεις παγίου κεφαλαίου, οι οποίες ανήλθαν σε 663,1 δισ Ευρώ (τρέχουσες τιμές), παρουσιάζοντας άνοδο 5,2% έναντι 2016 (630,3 δισ).

3.3 Αγορά Εργασίας

Η γερμανική αγορά εργασίας συνέχισε και το 2017 την εξαιρετικά δυναμική της πορεία, προσθέτοντας 638.000 νέες θέσεις απασχόλησης ή 1,5% έναντι 2016. Πρόκειται για την μεγαλύτερη ετήσια άνοδο της

απασχόλησης κατά την τελευταία δεκαετία, ανεβάζοντας το σύνολο του απασχολούμενου εργατικού δυναμικού σε 44,3 εκατ., το υψηλότερο καταγεγραμμένο ποσοστό απασχόλησης από Γερμανικής Επανενώσεως το 1990 και υπερκεράζοντας την αύξηση των τριών προηγούμενων ετών (+1,0% το 2016, +0,9% το 2015 και +0,8% το 2014). Η απασχόληση στη Γερμανία κινείται, πλέον, αδιαλείπτως ανοδικά επί δωδεκαετία.

Αντιστοίχως, περαιτέρω αποκλιμάκωση το 2017 σημείωσε και η ανεργία (αριθμός εγγεγραμμένων στο Ταμείο Ανεργίας), η οποία μειωθείσα κατά 158 χιλ. άτομα, ανήλθε σε 2,5 εκατ. ανέργους ή σε 5,7% επί του οικονομικώς ενεργού πληθυσμού. Πρόκειται για το χαμηλότερο ποσοστό από γερμανικής Επανενώσεως (1990), προσεγγίζοντας επίπεδα ανεργίας τριβής. Μάλιστα, η ανεργία παρουσιάζει συνεχή αποκλιμάκωση από το 2005 και εντεύθεν, τη εξαιρέσει το 2009, στην κορύφωση της παγκόσμιας χρηματοοικονομικής κρίσης, με αποτέλεσμα ο όγκος των ανέργων να έχει υποχωρήσει σε 1,7 εκατ. το 2017, από 4,5 εκατ. το 2005. Σημειώνεται ότι η ανεργία είναι αισθητά υψηλότερη στα νέα Ομοσπονδιακά Κρατίδια (συμπεριλαμβανομένου του Βερολίνου), όπου κυμαίνεται κατά μέσο όρο σε 7,6%, έναντι 5,3% στα παλαιά Ομοσπονδιακά Κρατίδια, παρά τις συνεχείς κυβερνητικές προσπάθειες αντιμετώπισης του φαινομένου.

Η μέση ωριαία αμοιβή εργασίας, σε παγγερμανικό επίπεδο, σημείωσε αύξηση 2,2% το 2017, έναντι 2,8% το 2016 και 3,1% το 2015 και διαμορφώθηκε στο επίπεδο των 34,40 Ευρώ, ενώ οι διαφορές στις αμοιβές των εργαζομένων στα Παλαιά Ομοσπονδιακά Κρατίδια, έναντι των Νέων, συνέχισαν να υφίστανται και στο υπό εξέταση έτος. Το ωρομίσθιο των εργαζομένων στην βιομηχανία/μεταποίηση το 2017 ανήλθε σε 38,50 Ευρώ, έναντι αντιστοίχως 32,60 Ευρώ/ώρα για τους απασχολούμενους στον τομέα υπηρεσιών, διαφορά της τάξεως του 18,1%. Τις υψηλότερες ωριαίες αμοιβές εμφανίζουν ο χρηματοπιστωτικός τομέας (υπηρεσίες), με 54,60 Ευρώ και ο τομέας παραγωγής ενέργειας (βιομηχανία/μεταποίηση) με 49,50 Ευρώ, ενώ την χαμηλότερη, με ωρομίσθιο 18,00 Ευρώ ο κλάδος φιλοξενίας/εστίασης.

B. ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

1. Θεσμικό πλαίσιο

1.1 Νομικές μορφές εταιρειών

Η επιλογή της νομικής μορφής της επιχείρησης είναι καθοριστική διότι άπτεται όλων των παραμέτρων λειτουργίας της (διαδικασία ίδρυσης, ελάχιστος αριθμός εταίρων, ελάχιστο απαιτούμενο κεφάλαιο, φορολογικές υποχρεώσεις, διαχείριση εταιρείας και λήψη αποφάσεων, λύση της, κλπ.

Κατά το γερμανικό δίκαιο, υπάρχουν 3 κύριες νομικές μορφές επιχειρήσεων:

- Ανώνυμες εταιρείες
- Προσωπικές εταιρείες
- Υποκαταστήματα

Ονομασία	Συντομογραφία	Νομική Ευθύνη	Ελάχιστο Κεφάλαιο	Αριθμός Εταίρων	Ευκολία διαδικασιών	
ΑΝΩΝΥΜΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ						
Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης	Gesellschaft mit beschränkter Haftung	GmbH	Έως το ύψος του μετοχικού κεφαλαίου	25.000 €	Τουλάχιστον 1 άτομο	Μέτρια
Μίνι Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης	Mini Gesellschaft mit beschränkter Haftung	Mini GmbH	Έως το ύψος του μετοχικού κεφαλαίου	1 €	Τουλάχιστον 1 άτομο	Χαμηλή-μέτρια
Μετοχική Εταιρεία	Aktiengesellschaft	AG	Έως το ύψος του μετοχικού κεφαλαίου	50.000 €	Τουλάχιστον 1 άτομο	Μέτρια-υψηλή
Περιορισμένος Μετοχικός Συνεταιρισμός	Kommanditgesellschaft auf Aktien	KGaA	Ομόρρυθμος εταίρος: απεριόριστη προσωπική ευθύνη Ετερόρρυθμος εταίρος: ευθύνη έως το ύψος των μεριδίων του	50.000 €	Τουλάχιστον 1 ομόρρυθμοςεταίρος	Μέτρια-υψηλή
ΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ						
Εταιρεία Αστικού Δικαίου	Gesellschaft bürgerlichen Rechts	GbR	Απεριόριστη προσωπική ευθύνη	0 €	Τουλάχιστον 2 άτομα	Πολύ χαμηλή
Ανοιχτή Εμπορική Εταιρεία	Offene Handelsgesellschaft	cHG	Απεριόριστη προσωπική ευθύνη	0 €	Τουλάχιστον 2 άτομα	Χαμηλή-μέτρια
Περιορισμένος Συνεταιρισμός	Kommanditgesellschaft	KG	Ομόρρυθμος εταίρος: απεριόριστη προσωπική ευθύνη Ετερόρρυθμος εταίρος: ευθύνη έως το ύψος των μεριδίων του	0 €	Τουλάχιστον 2 άτομα	Χαμηλή-μέτρια
Εταιρικός Συνεταιρισμός	Gesellschaft mit beschränkter Haftung &Compagnie Kommanditgesellschaft	GmbH&Co.KG	Ετερόρρυθμος εταίρος: ευθύνη έως το ύψος των μεριδίων του Γενικός εταίρος: (ΕΠΕ) έως το ύψος της δικής του μετοχικής συμμετοχής	0 €	Τουλάχιστον 1 μέτοχος της GmbH πρέπει να είναι μέτοχος και της Ετερόρρυθμης Εταιρείας	Μέτρια-υψηλή
ΥΠΟΚΑΣΤΗΜΑΤΑ						
Εξαρτημένος Συνεταιρισμός	Unselbstständige Niederlassung		Αναλόγως της νομικής μορφής της μητρικής εταιρείας	0 €	Τουλάχιστον 1 άτομο	Πολύ χαμηλή
Ανεξάρτητο Υποκατάστημα	Selbstständige Zweigniederlassung		Αναλόγως της νομικής μορφής της μητρικής εταιρείας	0 €	Τουλάχιστον 1 άτομο	Μέτρια

Πηγή: Germany Trade and Invest

1.1.1 Ανώνυμες Εταιρείες

Τα ανώνυμα εταιρικά σχήματα είναι καταλληλότερα για επιχειρήσεις μεσαίου και μεγάλου μεγέθους. Η μορφή της προσωπικής εταιρείας ενδείκνυται για μικρότερου μεγέθους εταιρείες, ενώ το κόστος λειτουργίας ανωνύμων εταιρειών είναι μεγαλύτερο εν συγκρίσει με τις προσωπικές εταιρείες.

Φορολόγηση Ανωνύμων Εταιρειών

Στην Γερμανία, οι Ανώνυμες Εταιρείες υπόκεινται σε Φόρο Εταιρικού Εισοδήματος (Körperschaftsteuer), τοπικό Φόρο Επιτηδεύματος (Gewerbesteuer), καθώς και στην επονομαζόμενη Εισφορά Αλληλεγγύης (Solidaritätszuschlag)¹.

Η μέση φορολογική δεν υπερβαίνει το 30%, ενώ σε ορισμένες περιοχές, λόγω του τοπικός κυμαινόμενου συντελεστού του Φόρου Επιτηδεύματος, περιορίζεται κάτω του επιπέδου του 23%.

►Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης—GmbH

Η Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης (Gesellschaft mit beschränkter Haftung—GmbH) είναι η πιο διαδεδομένη νομική μορφή επιχείρησης στην Γερμανία. Συνδυάζει υψηλή ευελιξία και σχετικώς λίγες υποχρεώσεις.

Διαδικασία ίδρυσης

Η γερμανική ΕΠΕ μπορεί να ιδρυθεί και από έναν μόνον εταίρο.

Η διαδικασία είναι σχετικώς απλή, καθώς απαιτεί την υπογραφή του Καταστατικού ίδρυσης και λειτουργίας της εταιρείας παρουσία συμβολαιογράφου. Μάλιστα, διατίθενται τυποποιημένα Καταστατικά ίδρυσης GmbH (π.χ. από τα κατά τόπους Επιμελητήρια), για περιπτώσεις ΕΠΕ μέχρι το πολύ 3 ιδρυτικών εταίρων, τα οποία ενοποιούν σε ένα κείμενο το Καταστατικό, την εταιρική σύνθεση και τον ορισμό των διευθυντικών στελεχών. Η χρήση τους δεν απαλλάσσει, μεν, από την παρουσία συμβολαιογράφου, περιορίζει ωστόσο το συμβολαιογραφικό κόστος.

Ο χρόνος που απαιτείται για την ίδρυσή μιας GmbH υπολογίζεται σε τουλάχιστον 2 έως 3 εβδομάδες, ενώ το κόστος ίδρυσης σε €700 ως €800 (μη συμπεριλαμβανομένων τυχόν δικηγορικών αμοιβών).

Για να είναι έγκυρη η πράξη ίδρυσης και να αποκτήσει νομική οντότητα ως εταιρεία, η GmbH πρέπει να καταχωρηθεί στο Εμπορικό Μητρώο (Handelsregister), ενώ όλα τα διευθυντικά στελέχη πρέπει να υπογράψουν την αίτηση καταχώρησης παρουσία συμβολαιογράφου.

Στην συνέχεια απαιτείται εγγραφή και στην τοπική Υπηρεσία Έναρξης Επιτηδεύματος (Gewerbeamt).

Μετοχικό κεφάλαιο

Το ελάχιστο απαιτούμενο κεφάλαιο για την ίδρυση μίας GmbH είναι €25.000, το οποίο μπορεί να αποτελεί και εμπράγματη συνεισφορά. Κατά την στιγμή της σύστασης της εταιρείας, τουλάχιστον το ήμισυ του κεφαλαίου (€12.500) πρέπει να έχει καταβληθεί σε τραπεζικό λογαριασμό

Διοίκηση

Απαιτείται ο ορισμός τουλάχιστον ενός ατόμου με διευθυντικό ρόλο στην εταιρεία, ο οποίος δεν αποτελεί υποχρεωτικός εταίρο της εταιρείας ή Γερμανό πολίτη.

Τα διευθυντικά στελέχη διευθύνουν και εκπροσωπούν νομικώς την εταιρεία, ενώ οι εταίροι μπορούν να επηρεάζουν άμεσα την διοίκηση της εταιρείας, δίνοντας δεσμευτικές εντολές προς τα διευθυντικά στελέχη.

►Μίνι Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης—Mini GmbH

Από τον Νοέμβριο 2008 παρέχεται η δυνατότητα ίδρυσης εταιρείας παραπλήσιας της GmbH, της *Unternehmergesellschaft (haftungsbeschränkt)—UG*, ευρέως γνωστής ως **Mini GmbH**.

Επί της ουσίας δεν αποτελεί αυτόνομη μορφή εταιρείας, παρά μία ΕΠΕ με απαιτούμενο αρχικό κεφάλαιο ίδρυσης μικρότερο των €25.000 της GmbH.

¹ Η Εισφορά Αλληλεγγύης ανέρχεται σε 5,5% και υπολογίζεται ως ποσοστό επί των αναλογούντων φόρων ατομικού και εταιρικού εισοδήματος, καθώς και των κερδών κεφαλαίου

Διαδικασία ίδρυσης

Οι διαδικασίες ίδρυσης, όπως και οι υποχρεώσεις μίας mini GmbH, δεν διαφέρουν εκείνων της ίδρυσης μίας κανονικής. Ο χρόνος που απαιτείται για την ίδρυσή της εταιρείας είναι τουλάχιστον 2 έως 3 εβδομάδες και το κόστος δεν ξεπερνά τα €300, χάρις στο χαμηλό κεφάλαιο ίδρυσης και τα τυποποιημένα καταστατικά.

Μετοχικό κεφάλαιο

Το αρχικό κεφάλαιο μίας mini GmbH δεν ορίζεται επακριβώς από τον νόμο, παρά μόνον για τις περιπτώσεις ίδρυσης με κεφάλαιο >€25.000. Πρακτικώς, αυτό σημαίνει ότι μία mini GmbH μπορεί να δημιουργηθεί και με αρχικό κεφάλαιο €1. Ωστόσο, εν αντιθέσει με την «πλήρη» ΕΠΕ, η καταβολή του όποιου αρχικού κεφαλαίου γίνεται υποχρεωτικώς τοις μετρητοίς.

Προκειμένου να αντισταθμιστεί η απουσία αρχικού κεφαλαίου, η εταιρεία υποχρεούται εκ του νόμου σε παρακράτηση τουλάχιστον του 1/4 των ετησίων κερδών της, έως ότου συγκεντρωθεί το ποσό των €25.000. Μόλις συμπληρωθεί το ποσό, μετατρέπεται τότε σε μετοχικό κεφάλαιο και η εταιρεία αποκτά πλήρη νομική μορφή Εταιρείας Περιορισμένης Ευθύνης (GmbH).

►Μετοχική εταιρεία —AG

Η *Μετοχική Εταιρεία* (Aktiengesellschaft—AG) απολαμβάνει, γενικώς, μεγαλύτερης αξιοπιστίας εν συγκρίσει προς τις άλλες εταιρικές μορφές. Ωστόσο, το κόστος ίδρυσης και λειτουργίας μίας AG είναι σχετικώς υψηλό, ενώ πέραν τούτου, η AG έχει υψηλότερες οργανωτικές απαιτήσεις σε ό,τι αφορά την καθημερινή της λειτουργία.

Διαδικασία ίδρυσης

Η Μετοχική Εταιρεία δύναται να ιδρυθεί από τον οποιονδήποτε και να ανήκει και σε 1 μόνον μέτοχο.

Προϋποθέσεις ίδρυσης:

1. Το ελάχιστο απαιτούμενο μετοχικό κεφάλαιο ύψους €50.000, πλήρως καταβεβλημένο από τους μετόχους κατά την στιγμή της ίδρυσης,
2. Η επικύρωση του Καταστατικού από συμβολαιογράφο.

Η εταιρεία λογίζεται ως ενεργή με την εγγραφή της στο Εμπορικό Μητρώο (*Handelsregister*). Η αίτηση εγγραφής πρέπει να υπογραφεί από όλους τους ιδρυτικούς εταίρους, τα μέλη του Εποπτικού Συμβουλίου και τα διευθυντικά στελέχη ενώπιον συμβολαιογράφου.

Τέλος, η Μετοχική Εταιρεία πρέπει να καταχωρηθεί στην τοπική Υπηρεσία Έναρξης Επιτηδεύματος (*Gewerbeamt*).

Διοίκηση

Η AG διοικείται από Διοικητικό Συμβούλιο. Οι ιδρυτές—μέτοχοι ορίζουν τον πρώτο ελεγκτή (Abschlußprüfer) και το Εποπτικό Συμβούλιο (Aufsichtsrat), το οποίο με την σειρά του, ορίζει το πρώτο Διοικητικό Συμβούλιο (Vorstand). Οι αποφάσεις αυτές πρέπει να επικυρωθούν από συμβολαιογράφο.

Οι μέτοχοι και το Εποπτικό Συμβούλιο δεν μπορούν να ασκούν άμεση επιρροή επί του Διοικητικού Συμβουλίου.

►Περιορισμένος μετοχικός συνεταιρισμός—KGaA

Ο *Περιορισμένος Μετοχικός Συνεταιρισμός* (Kommanditgesellschaft auf Aktien—KGaA) αποτελεί συνδυασμό των εταιρικών μορφών Μετοχικής Εταιρείας (AG) και Περιορισμένου Συνεταιρισμού (Kommanditgesellschaft/KG—αναλύεται πιο κάτω), συγκεράζοντας τα χαρακτηριστικά τους.

Δεν αποτελεί συχνή επιλογή εταιρικής μορφής στην Γερμανία.

Διαδικασία ίδρυσης

Ο Περιορισμένος Μετοχικός Συνεταιρισμός μπορεί να περιγραφεί ως μία μετοχική εταιρεία, η οποία ωστόσο, διοικείται από προσωπικά υπεύθυνους εταίρους αντί Διοικητικού Συμβουλίου (management board).

Δύναται να έχει απεριόριστο αριθμό ετερόρρυθμων εταίρων/μετόχων, οι οποίοι έχουν εν πολλοίς τα ίδια δικαιώματα και υποχρεώσεις με τους μετόχους μίας AG, ενώ κατά την εγγραφή απαιτείται η δήλωση τουλάχιστον ενός ομόρρυθμου εταίρου στο ιδρυτικό εταιρικό σχήμα.

Προκειμένου να λογίζεται ως ενεργή, η εταιρεία οφείλει να εγγραφεί στο Εμπορικό Μητρώο (*Handelsregister*), ενώ απαιτείται εξίσου και καταχώρηση στην τοπική Υπηρεσία Έναρξης Επιτηδεύματος (*Gewerbeamt*).

Μετοχικό κεφάλαιο

Το ελάχιστο απαιτούμενο κεφάλαιο για την ίδρυση μίας KGaA είναι €50.000.

1.1.2 Προσωπικές Εταιρείες

Το κύριο χαρακτηριστικό τους είναι η προσωπική συμβολή των εταίρων στην λειτουργία της εταιρείας. Οι προσωπικές εταιρείες απαιτούν τουλάχιστον 2 εταίρους.

Ευθύνη εταίρων

Η ευθύνη των εταίρων ως προς τις υποχρεώσεις της εταιρείας ποικίλλει, αναλόγως της ειδικότερης νομικής της μορφής. Δύναται να εκτείνεται στο σύνολο της προσωπική περιουσίας των εταίρων ή να μην υπερβαίνει το ύψος της εταιρικής τους συμμετοχής.

Μετοχικό κεφάλαιο

Δεν υπάρχει ελάχιστο απαιτούμενο κεφάλαιο.

Απαιτήσεις

Οι λογιστικές απαιτήσεις, καθώς και οι απαιτήσεις δημοσίευσης στοιχείων, είναι μικρότερες, εν συγκρίσει με τις μετοχικές εταιρείες.

Φορολόγηση Προσωπικών Εταιρειών

Οι Προσωπικές Εταιρείες δεν υπόκεινται σε εταιρικό φόρο, παρά μόνον μέσω της φορολόγησης του εισοδήματος που αποκομίζουν οι εταίροι από την επιχειρηματική τους δραστηριοποίηση, βάσει της μετοχικής τους συμμετοχής σε αυτές. Οι Προσωπικές Εταιρείες υπόκεινται, ωστόσο, σε Φόρο Επιτηδεύματος επί των εμπορικών συναλλαγών.

Η μέση φορολογική επιβάρυνση περιορίζεται σε επίπεδα κάτω του 30%, ενώ σε ορισμένες περιοχές, λόγω του τοπικώς κυμαινόμενου συντελεστού του Φόρου Επιτηδεύματος, δεν ξεπερνά το 23%.

Οι βασικές διαφορές μεταξύ των 4 διαφορετικών μορφών προσωπικής εταιρείας έγκεινται στον βαθμό ευθύνης των εταίρων και στις απαιτούμενες διαδικασίες σύστασης.

►Εταιρεία Αστικού Δικαίου—GbR

Η *Εταιρεία Αστικού Δικαίου* (*Gesellschaft bürgerlichen Rechts—GbR*) δύναται να θεωρηθεί ως «εισαγωγική» νομική μορφή προσωπικής εταιρείας.

Ορίζεται ως η σύμπραξη, μέσω σύμβασης, φυσικών ή νομικών προσώπων για την επίτευξη ενός κοινού σκοπού. Ενδεικνύται για την ίδρυση μίας νέας εταιρείας «από το μηδέν», επί τη βάσει μιας επιχειρηματικής ιδέας, σε συνεργασία με άλλους, εξ ου και συνήθως επιλογή εταιρικής μορφής για νεοφυείς επιχειρήσεις (startups).

Διαδικασία ίδρυσης

Η διαδικασία ίδρυσης είναι απλή: Τουλάχιστον 2 εταίροι πρέπει να συμφωνήσουν για την σύσταση της GbR και να συνάψουν σχετικό συμφωνητικό συνεργασίας. Συνιστάται η συμφωνία να γίνει γραπτώς, αν και αυτό δεν απαιτείται.

Μία GbR επιτρέπεται να έχει «περιορισμένο» κύκλο εργασιών και συγκεκριμένα έως €250.000 ετησίως και κέρδη έως €25.000. Εάν ασκεί εμπόριο, οποιουδήποτε είδους, υποχρεούται να εγγραφεί στην τοπική Υπηρεσία Έναρξης Επιτηδεύματος (*Gewerbeamt*).

Ευθύνη εταίρων

Οι εταίροι ευθύνονται από κοινού και με το σύνολο της προσωπικής τους περιουσίας, για τις υποχρεώσεις που αναλαμβάνει η εταιρεία.

Μετατροπή σε οHG (offene Handelsgesellschaft)

Απαξ και η επιχείρηση υπερβεί τα προαναφερθέντα όρια ετησίου κύκλου εργασιών/κερδών ή/και άλλα αντικειμενικά κριτήρια που θέτει ο νόμος (πχ. αριθμός υπαλλήλων, κεφαλαίων κ. ά.), θεωρείται πλέον εμπορική επιχείρηση και μετατρέπεται αυτομάτως σε ανοικτή εμπορική εταιρεία (οHG –αναλύεται στη συνέχεια).

Ταυτοχρόνως, πρέπει να εγγραφεί υποχρεωτικώς στο Εμπορικό Μητρώο (*Handelsregister*) και να δηλωθεί στην τοπική Υπηρεσία Έναρξης Επιτηδεύματος (*Gewerbeamt*).

►Ανοικτή Εμπορική Εταιρεία—οHG

Η Ανοικτή Εμπορική Εταιρεία (offene Handelsgesellschaft—οHG) είναι η συνηθέστερη νομική μορφή μικρών και μεσαίου μεγέθους επιχειρήσεων στην Γερμανία. Προσομοιάζει, ιδίως ως προς τον βαθμό ευθύνης των εταίρων, την ελληνική ομόρρυθμη εταιρεία (Ο.Ε.).

Ως προς την μορφή της, προσομοιάζει στην Εταιρεία Αστικού Δικαίου—GbR, οι λειτουργικές και λογιστικές απαιτήσεις μίας Ανοικτής Εμπορικής Εταιρείας είναι, ωστόσο, υψηλότερες.

Διαδικασία ίδρυσης

Τουλάχιστον 2 εταίροι πρέπει να συμφωνήσουν ως προς το περιεχόμενο του Καταστατικού, το οποίο συνιστάται να είναι γραπτό, αν και αυτό δεν απαιτείται.

Η οHG υποχρεούται να καταχωρηθεί στο Εμπορικό Μητρώο (*Handelsregister*) και να δηλωθεί στην τοπική Υπηρεσία Έναρξης Επιτηδεύματος (*Gewerbeamt*). Η αίτηση προς το Εμπορικό Μητρώο πρέπει να υπογράφεται από όλους τους εταίρους και να είναι θεωρημένη από συμβολαιογράφο, ο οποίος και την καταθέτει.

Ευθύνη εταίρων

Όλοι οι εταίροι ευθύνονται από κοινού και με το σύνολο της προσωπικής τους περιουσίας για τις υποχρεώσεις και τα χρέη της εταιρείας.

Κόστος ίδρυσης

Το κόστος ίδρυσης μπορεί να ποικίλει, υπολογίζεται ωστόσο σε €400 περίπου.

►Περιορισμένος Συνεταιρισμός—KG

Οι *Περιορισμένοι Συνεταιρισμοί* (*Kommanditgesellschaft—KG*) αποτελούν συνήθη επιλογή μορφής για ΜΜΕ στην γερμανική αγορά, οι οποίες αναζητούν επιπρόσθετα κεφάλαια ανάπτυξης. Προσομοιάζουν σημαντικά στις οHG, με την κύρια διαφορά να εντοπίζεται στο ποσοστό προσωπικής ευθύνης των εταίρων. Η συγκεκριμένη νομική μορφή είναι παραπλήσια προς την ετερόρρυθμη εταιρεία (ΕΕ) του ελληνικού δικαίου.

Διαδικασία ίδρυσης

Τουλάχιστον 2 εταίροι, ένας εκ των οποίων υποχρεωτικώς ομόρρυθμος και ένας ετερόρρυθμος, πρέπει να συμφωνήσουν ως προς το περιεχόμενο του Καταστατικού, το οποίο συνιστάται να είναι γραπτό. Συνιστάται η συμφωνία τους να γίνει γραπτώς, αν και αυτό δεν απαιτείται.

Η KG οφείλει να καταχωρηθεί στο Εμπορικό Μητρώο (*Handelsregister*) της Γερμανίας. Η αίτηση προς το Εμπορικό Μητρώο πρέπει να υπογράφεται από όλους τους εταίρους και υποβάλλεται, θεωρημένη, υποχρεωτικώς από συμβολαιογράφο. Στην συνέχεια, η KG καταχωρείται και στην τοπική Υπηρεσία Έναρξης Επιτηδεύματος (*Gewerbeamt*).

Ευθύνη εταίρων

Οι εταίροι διακρίνονται σε ομόρρυθμους και ετερόρρυθμους. Στις KG πρέπει να υπάρχει τουλάχιστον ένας ομόρρυθμος εταίρος (Komplementär), ο οποίος (ή οι οποίοι) ευθύνονται για τις υποχρεώσεις της εταιρείας με το σύνολο της προσωπικής τους περιουσίας, ενώ οι ετερόρρυθμοι εταίροι (Kommanditisten) ευθύνονται μόνον έως το ύψος της εταιρικής τους συμμετοχής.

Χάρης σε αυτή την διάκριση, η KG προσφέρει μεγαλύτερη ευελιξία, καθώς είναι ευκολότερο να προσελκύσει νέους ετερόρρυθμους εταίρους, προκειμένου να αυξήσει το μετοχικό κεφάλαιο.

Κόστος ίδρυσης

Ανέρχεται σε περίπου €400.

► Εταιρικός Συνεταιρισμός—GmbH&Co.KG

Ο Εταιρικός Συνεταιρισμός (Gesellschaft mit beschränkter Haftung & Compagnie Kommanditgesellschaft—GmbH&Co. KG) αποτελεί ένα υβρίδιο μεταξύ KG και GmbH.

Πρόκειται για έναν Περιορισμένο Συνεταιρισμό (KG) στον οποίο ο ομόρρυθμος εταίρος αποτελεί Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης (GmbH).

Αυτός ο τύπος εταιρείας είναι κατάλληλος για επιχειρηματίες που επιθυμούν να απολαμβάνουν την ευελιξία που προσφέρει η GmbH, έχοντας παράλληλα περιορισμένη ευθύνη. Ενδείκνυται για ΜΜΕ και οικογενειακές επιχειρήσεις.

Διαδικασία ίδρυσης

Απαιτείται η σύνταξη Καταστατικού μεταξύ του νομίμου εκπροσώπου της GmbH και των ετερόρρυθμων εταίρων, κατά προτίμηση γραπτώς. Συνήθως, οι μέτοχοι της GmbH, η οποία αναλαμβάνει τον ρόλο του ομορρύθμου εταίρου, ταυτίζονται με τους ετερόρρυθμους εταίρους της GmbH&Co.KG.

Ο Εταιρικός Συνεταιρισμός πρέπει να καταχωρηθεί στο Εμπορικό Μητρώο (Handelsregister) και να δηλωθεί στην τοπική Υπηρεσία Έναρξης Επιτηδεύματος (Gewerbeamt). Η αίτηση προς το Εμπορικό Μητρώο πρέπει να υπογράφεται από όλους τους εταίρους και κατατίθεται, θεωρημένη, από συμβολαιογράφο.

Ευθύνη εταίρων

Η GmbH, ως ομόρρυθμος εταίρος, ευθύνεται πλήρως με την εταιρική της περιουσία για τις υποχρεώσεις της εταιρείας, ενώ η ευθύνη των ετερόρρυθμων εταίρων περιορίζεται στο ύψος της εταιρικής τους συμμετοχής.

Κόστος ίδρυσης

Ανέρχεται σε περίπου €400.

1.1.3 Υποκαταστήματα

Κάθε αλλοδαπή εταιρεία με έδρα και λειτουργία εκτός Γερμανίας μπορεί να ιδρύσει υποκατάστημα στην Γερμανία. Η ίδρυση υποκαταστήματος ενδείκνυται για ξένες εταιρείες, που επιθυμούν να δημιουργήσουν και να διατηρήσουν επιχειρηματικές επαφές με γερμανικές επιχειρήσεις.

Ένα υποκατάστημα δεν διαθέτει ανεξάρτητη ή χωριστή νομική προσωπικότητα από την μητρική του εταιρεία. Από νομικής και οργανωτικής απόψεως, αποτελεί τμήμα της μητρικής εταιρείας και συνεπώς υπόκειται στους νόμους που ρυθμίζουν την λειτουργία της. Συνεπώς, η μητρική, αλλοδαπή εταιρεία είναι πλήρως υπεύθυνη για τυχόν υποχρεώσεις ή/και χρέη που δημιουργούνται από το υποκατάστημά της στην Γερμανία και φέρει τις νομικές συνέπειες της λειτουργίας του.

Φορολόγηση Υποκαταστημάτων

Τα Υποκαταστήματα υπόκεινται σε φόρο στην Γερμανία, εφόσον έχουν μόνιμο χαρακτήρα, σύμφωνα με τις κατά περίπτωση ισχύουσες Συμφωνίες Αποφυγής Διπλής Φορολογίας. Τα Ανεξάρτητα Υποκαταστήματα θεωρούνται, σε γενικές γραμμές, μόνιμου χαρακτήρα, ενώ τα Εξαρτημένα Υποκαταστήματα μόνον υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις.

Κάθε μόνιμη εγκατάσταση αλλοδαπής εταιρείας στην Γερμανία φορολογείται βάσει του ισχύοντος γερμανικού φορολογικού δικαίου, υπόκειται δηλαδή σε Φόρο Εταιρικού Εισοδήματος (Körperschaftsteuer), τοπικό Φόρο Επιτηδεύματος (Gewerbesteuer), καθώς και στην επανομαζόμενη Εισφορά Αλληλεγγύης (Solidaritätszuschlag).

►Ανεξάρτητο Υποκατάστημα

Ένα Ανεξάρτητο Υποκατάστημα (selbständige Zweigniederlassung) επιτρέπεται να ιδρυθεί στην Γερμανία, μόνον εφ' όσον η μητρική του εταιρεία είναι καταχωρημένη στο Εμπορικό Μητρώο (Handelsregister) της χώρας όπου εδρεύει ή κάποιον ανάλογο θεσμό. Η απόφαση ίδρυσης λαμβάνεται από την διοίκηση της μητρικής εταιρείας.

Εξαρτάται από την μητρική εταιρεία σε όρους εσωτερικής λειτουργίας, διαθέτει ωστόσο σημαντικό βαθμό αυτονομίας έναντι της μητρικής εταιρείας, δική του διοίκηση με εκτελεστική εξουσία, χωριστούς τραπεζικούς λογαριασμούς, χωριστό οικονομικό απολογισμό και λογιστήριο, καθώς και χωριστά περιουσιακά στοιχεία. Παρά ταύτα, η μητρική εταιρεία είναι υπεύθυνη για τις εμπορικές και επιχειρηματικές δραστηριότητες του Ανεξάρτητου Υποκαταστήματός της.

Το ανεξάρτητο υποκατάστημα έχει υποχρέωση εγγραφής στο Εμπορικό Μητρώο (Handelsregister) και την τοπική Υπηρεσία Έναρξης Επιτηδεύματος (Gewerbeamt). Η αίτηση εγγραφής πρέπει να συνοδεύεται από λεπτομερείς πληροφορίες για την ξένη εταιρεία και από, επικυρωμένο από συμβολαιογράφο, αποδεικτικό έγγραφο της καταχώρησης της ξένης εταιρείας στο Εμπορικό Μητρώο της χώρας όπου εδρεύει, απ' όπου να προκύπτει η ύπαρξή της, η σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου, καθώς και το Καταστατικό της.

Όλα τα έγγραφα πρέπει να υποβάλλονται μεταφρασμένα στην γερμανική γλώσσα από πιστοποιημένο μεταφραστή και επικυρωμένα από συμβολαιογράφο.

Το Ανεξάρτητο Υποκατάστημα δύναται να χρησιμοποιεί δική του εμπορική επωνυμία, υποχρεούται ωστόσο να εμφανίζει σε αυτήν και το όνομα της μητρικής εταιρείας (π.χ.: XYZ GmbH, Υποκατάστημα Βερολίνου).

►Εξαρτημένο Υποκατάστημα

Ένα Εξαρτημένο Υποκατάστημα (unselbständige Zweigstelle) δεν διαθέτει αυτονομία έναντι της μητρικής εταιρείας και στοχεύει κατά κύριο λόγο στην επιχειρηματική ανάπτυξη και την σύναψη εμπορικών σχέσεων με γερμανικές εταιρείες, εκ μέρους της μητρικής, αλλοδαπής εταιρείας. Ως εκ τούτου δεν διαθέτει αυτόνομη διοίκηση ή εκτελεστική εξουσία, ούτε ξεχωριστή επωνυμία, ενώ τυχόν τιμολόγια εκδίδονται στο όνομα της μητρικής εταιρείας.

Δεν απαιτείται η εγγραφή του στο γερμανικό Εμπορικό Μητρώο (Handelsregister), όμως είναι απαραίτητη η εγγραφή του στην τοπική Υπηρεσία Έναρξης Επιτηδεύματος (Gewerbeamt), από την οποία, κατά περίπτωση, απαιτούνται δικαιολογητικά που αφορούν την μητρική αλλοδαπή εταιρεία.

*Γραφείο Αντιπροσωπείας

Ο όρος δεν υφίσταται στο γερμανικό εμπορικό δίκαιο. Ως Γραφεία Αντιπροσωπείας λογίζονται τα υποκαταστήματα.

Ωστόσο, ως Γραφείο Αντιπροσωπείας θα μπορούσε να θεωρηθεί η περίπτωση, κατά την οποία ένας αυτοαπασχολούμενος εξωτερικός συνεργάτης (πιθανώς εξουσιοδοτημένος από την εταιρεία) απλώς επιτηρεί την αγορά, χωρίς όμως να έχει την δυνατότητα οιασδήποτε εκπροσώπησης της ξένης εταιρείας στην Γερμανία. Σε αυτή την περίπτωση, δεν απαιτείται οιαδήποτε εγγραφή είτε στο Εμπορικό Μητρώο (Handelsregister), είτε στην τοπική Υπηρεσία Έναρξης Επιτηδεύματος (Gewerbeamt).

1.2 Διαδικασία ίδρυσης εταιρείας

Η ίδρυση εταιρείας είναι σχετικώς εύκολη υπόθεση. Υπάρχουν διαδικασίες που πρέπει να ακολουθηθούν, οι οποίες όμως είναι τυποποιημένες και ξεκάθαρες.

Στο γερμανικό εμπορικό δίκαιο δεν γίνεται διάκριση μεταξύ Γερμανών πολιτών και μη, ούτε δε και μεταξύ εταιρειών αλλοδαπών ή Γερμανών. Επίσης, δεν υφίσταται υποχρεωτική ελάχιστη γερμανική συμμετοχή στο υπό ίδρυση εταιρικό σχήμα, ούτε περιορισμός στον επαναπατρισμό των κεφαλαίων.

►Ποιός δικαιούται να ιδρύσει εταιρεία

Η βασική διάκριση γίνεται μεταξύ πολιτών των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και μη.

1. Πολίτες κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Δικαιούνται να ιδρύσουν εταιρεία στην Γερμανία όπως και στα άλλα Κ-Μ της Ε.Ε. Απαιτείται μόνον να έχουν καταχωρηθεί στο τοπικό Μητρώο Κατοίκων (*Einwohnermeldeamt*) και να διαθέτουν τα κατά περίπτωση απαιτούμενα κεφάλαια.

2. Πολίτες τρίτων χωρών

Απαιτείται να λάβουν πρώτα άδεια εγκατάστασης (*Niederlassungserlaubnis*), με την οποία μπορούν να προχωρήσουν στην ίδρυση εταιρείας όποτε το επιθυμήσουν. Προκειμένου να λάβουν άδεια διαμονής και ίδρυσης εταιρείας (*Aufenthaltserlaubnis*), οι ενδιαφερόμενοι πρέπει να υποβάλουν στην Γερμανία ή στο πλησιέστερο Γερμανικό Προξενείο στον τόπο κατοικίας τους τα εξής έγγραφα:

- Αίτηση αδείας διαμονής
- Επιχειρηματικό σχέδιο
- Βιογραφικό
- Αποδεικτικά στοιχεία επαγγελματικών προσόντων και εμπειρίας

Με την αίτησή τους πρέπει να αποδείξουν ότι:

- Υπάρχει συγκεκριμένο οικονομικό συμφέρον ή ειδική ανάγκη για την προτεινόμενη επιχείρηση
- Η επιχείρηση θα ωφελήσει την εθνική οικονομία
- Τα απαιτούμενα κεφάλαια καλύπτονται είτε από τραπεζικές εγγυήσεις, είτε από άλλα στοιχεία ενεργητικού (καταθέσεις, γη, χρεόγραφα, κλπ.).

Οι αιτήσεις παροχής αδείας διαμονής εξετάζονται από την Γερμανική Αρχή Αλλοδαπών (*Ausländeramt*).

Οι προϋποθέσεις έναρξης ανεξάρτητης επαγγελματικής δραστηριότητας (πχ. λογιστής, κλπ.) ορίζονται από τον Νόμο περί Διαμονής (*AufenthG*). Το επιχειρηματικό σχέδιο εξετάζεται από Εμπορικό&Βιομηχανικό Επιμελητήριο (*IHK*) του τόπου όπου θα έχει την έδρα της η εταιρεία.

Κατά κανόνα, αιτήσεις για επενδύσεις ύψους άνω του €1 εκατ., που θα δημιουργήσουν τουλάχιστον 10 νέες θέσεις εργασίας γίνονται αυτομάτως δεκτές.

Για την ίδρυση της εταιρείας απαιτούνται τα εξής βήματα:

A. Η δήλωση έναρξης δραστηριότητας σε δύο φορολογικές Αρχές:

i. Αρχή επιχειρηματικών φόρων (*Gewerbesteueramt*)

ii. Φορολογική Αρχή (*Finanzamt*)

B. Έκδοση δικαστικής απόφασης μέσω συμβολαιογράφου, από το τοπικό Δικαστήριο (*Amtsgericht*). Δεν απαιτείται έκδοση δικαστικής απόφασης για τις εταιρείες τύπου GbR (*Gesellschaft bürgerlichen Rechts*)

Για την δήλωση έναρξης δραστηριότητας στην Αρχή Επιχειρηματικών Φόρων (*Gewerbesteueramt*) απαιτούνται τα εξής:

- Ταυτότητα ή διαβατήριο
- Άδεια διαμονής. Για τους πολίτες των Κ-Μ ΕΕ αρκεί η καταχώρηση στο τοπικό Μητρώο Κατοίκων (*Einwohnermeldeamt*)
- Αναλόγως της δραστηριότητας, μπορεί να απαιτείται άδεια από τον αρμόδιο φορέα καταβολής του απαιτούμενου τέλους.

►Εμπλεκόμενες Αρχές

Η Αρχή Επιχειρηματικών Φόρων επικοινωνεί η ίδια με τους λοιπούς εμπλεκόμενους φορείς για την λήψη των απαραίτητων στοιχείων.

Αναλόγως με το αντικείμενο της υπό ίδρυση εταιρείας, δύναται να απαιτηθεί η υποβολή διαφόρων πιστοποιητικών. Πχ.:

- Εταιρείες υγειονομικού χαρακτήρα χρειάζονται πιστοποιητικό συμμόρφωσης προς τις ισχύουσες διατάξεις, το οποίο εκδίδει η Υγειονομική Υπηρεσία (Gesundheitsamt).
- Εταιρείες με αντικείμενο οικοδομικές εργασίες ή επισκευές κτιρίων χρειάζονται έγκριση από την Πολεοδομική Υπηρεσία (Bauamt).
- Επιχειρήσεις που απασχολούν προσωπικό απαιτείται να το ασφαλίζουν στο Ταμείο Ασφάλισης Ατυχημάτων Απασχόλησης.
- Επιχειρήσεις που έχουν τεχνικό χαρακτήρα, όπως επισκευές, ηλεκτρολογικές εργασίες, κλπ. απαιτούν εγγραφή στο Επαγγελματικό Επιμελητήριο (Handwerkskammer).

►Καταχώρηση εταιρειών στα Μητρώα

Ως γενική αρχή, οι νέες εταιρείες πρέπει να εγγράφονται στο Εμπορικό Μητρώο (*Handelsregister*) και την τοπική Υπηρεσία Έναρξης Επιτηδεύματος (*Gewerbeamt*).

Υποχρέωση εγγραφής στο Εμπορικό Μητρώο (*Handelsregister*) έχουν όλες οι εταιρείες, εξαιρουμένων των εταιρειών Αστικού Δικαίου (GbR), των ελευθέρων επαγγελματιών και των Εξαρτημένων Υποκαταστημάτων.

Μετά την εγγραφή στο Εμπορικό Μητρώο ακολουθεί η εγγραφή στην τοπική Υπηρεσία Έναρξης Επιτηδεύματος (*Gewerbeamt*), η οποία υπάγεται στον Δήμο όπου έχει την έδρα της η εταιρεία. Από την υποχρέωση εγγραφής εξαιρούνται μόνον οι ελεύθεροι επαγγελματίες.

Η ανεύρεση συμβολαιογράφου, όπου αυτό απαιτείται, είναι δυνατή μέσω του Συμβολαιογραφικού Συλλόγου και της ιστοσελίδας <http://www.notar.de/> (στα γερμανικά).

α) Εγγραφή στο Εμπορικό Μητρώο (*Handelsregister*)

Αρμόδια για την τήρηση του Εμπορικού Μητρώου είναι τα κατά τόπους Δικαστήρια (*Amtsgericht*). Μέσω της τήρησης όλων των επιχειρηματικών σχέσεων από τα Δικαστήρια, διασφαλίζεται η νομική ασφάλεια του συστήματος.

Σε κάθε ενδιαφερόμενο επιτρέπεται να ερευνήσει το Μητρώο άνευ κόστους. Από το 2007 το Εμπορικό Μητρώο τηρείται σε ηλεκτρονική μορφή <https://www.handelsregister.de> (και https://www.handelsregister.de/rp_web/welcome.do?language=en&sec_ip=88.73.64.80 στα αγγλικά)

Στο Μητρώο μπορούν να ανευρεθούν οι ακόλουθες πληροφορίες:

- Επωνυμία εταιρείας
- Ονόματα ιδιοκτητών και ομόρρυθμων εταίρων
- Ευθύνη των ετερόρρυθμων εταίρων
- Μετοχικό κεφάλαιο της GmbH
- Χορήγηση και ανάκληση πληρεξουσίων εκπροσώπησης της εταιρείας
- Έναρξη τυχόν πτωχευτικής διαδικασίας
- Διαγραφή της εταιρείας από το Μητρώο

Οι αιτήσεις καταχώρησης στοιχείων στο Εμπορικό Μητρώο υποβάλλονται σε ηλεκτρονική μορφή και απαραίτητως επικυρωμένες από συμβολαιογράφο.

Σε περίπτωση κατά την οποία υπό ίδρυση εταιρεία, για την οποία απαιτείται εγγραφή στο Εμπορικό Μητρώο, κάνει έναρξη εμπορικών εργασιών πριν ολοκληρωθεί η εγγραφή της, τότε οι εταίροι της ευθύνονται με την προσωπική τους περιουσία για τυχόν υποχρεώσεις που θα προκύψουν έως την στιγμή αυτή. Το ίδιο ισχύει και για τις GmbH και AG.

Το ελάχιστο κόστος εγγραφής ανέρχεται για τις προσωπικές εταιρείες σε €250, τις GmbH σε €400 και τις AG σε €500, μη συμπεριλαμβανομένου του συμβολαιογραφικού κόστους.

Συμπληρωματικά προς το Εμπορικό Μητρώο υφίσταται, σε ηλεκτρονική μορφή και Μητρώο Επιχειρήσεων (*Unternehmensregister*), με επιπλέον στοιχεία που αφορούν τις καταχωρημένες επιχειρήσεις, προσβάσιμα

μέσω της ηλεκτρονικής διεύθυνσης <https://www.unternehmensregister.de> (και <https://www.unternehmensregister.de/ureg/?submitaction=language&language=en> στα αγγλικά).

β) Εγγραφή στην τοπική Υπηρεσία Έναρξης Επιτηδεύματος (Gewerbeamt)

Για την εγγραφή ορισμένων δραστηριοτήτων στην τοπική Εμπορική Αρχή απαιτείται η ύπαρξη αδείας από τον αρμόδιο φορέα, π.χ. εστιατόρια, ασφαλιστικές εταιρείες, παραγωγή φαρμάκων κλπ. Για την εγγραφή ορισμένων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων απαιτείται η κατοχή αδείας άσκησης αυτής της δραστηριότητας (Handwerkskarte).

Οι επιχειρηματικές/εμπορικές δραστηριότητες που απαιτούν άδεια εξασκήσεως επαγγέλματος (πχ. αρτοποιοί, ξυλουργοί, μηχανικοί, κλπ.) κωδικοποιούνται μέσω του Βιοτεχνικού Κώδικα (Handwerksordnung). Οι άδειες εκδίδονται από το Βιοτεχνικό Επιμελητήριο (Handwerkskammer).

►Περαιτέρω διαδικασία

Η τοπική Εμπορική Αρχή προωθεί την καταχώρηση της νέας εταιρείας στην Φορολογική Αρχή, την περιφερειακή Επαγγελματική Ένωση, καθώς και το τοπικό Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο (Industrie- und Handelskammer, IHK) ή το αντίστοιχο Επαγγελματικό Επιμελητήριο (Handwerkskammer).

►Εγγραφή στο Επιμελητήριο

Η εγγραφή στο αρμόδιο Επιμελητήριο είναι αυτόματη και υποχρεωτική.

Το κόστος εγγραφής καθορίζεται βάσει του κύκλου εργασιών της εταιρείας.

►Ρόλος των Επιμελητηρίων

Τα Επιμελητήρια στην Γερμανία επιτελούν διάφορους ρόλους, όπως:

- Εκπροσωπούν τα συμφέροντα των εταιρειών—μελών τους έναντι της Κυβέρνησης
- Αναλαμβάνουν την εκπαίδευση των εργαζομένων και είναι αρμόδια για την διενέργεια εξετάσεων και την πιστοποίηση των εκπαιδευθέντων
- Συντάσσουν εκθέσεις για χρήση ενώπιον των Δικαστηρίων και λοιπών Αρχών, όπως επί παραδείγματι για την χρήση των εταιρικών επωνυμιών.

Το Ομοσπονδιακό Υπουργείο Οικονομίας και Ενέργειας (BMWi) διαθέτει ειδικό «Οδηγό» (Wegweiser) των εμπλεκόμενων υπηρεσιών και φορέων κατά την έναρξη επιχειρηματικής δραστηριότητας, τόσο για Γερμανούς, όσο και για αλλοδαπούς επίδοξους επιχειρηματίες, ο οποίος είναι διαθέσιμος υπό <http://www.bmwi-wegweiser.de/bmwibufw/> (στη Γερμανική), αλλά και ως εφαρμογή για κινητά (Google Play και App Store, βλ. <http://www.bmwi-wegweiser.de/start>).

1.3 Ενδεικτικοί χρόνοι και μέσο κόστος ίδρυσης εταιρείας/έναρξης επιτηδεύματος

Σε μελέτη που διεξήγαγε το 2014, γύρω από τις διαδικασίες ίδρυσης μιας επιχείρησης στην Γερμανία, το Ομοσπονδιακό Υπουργείο Οικονομίας και Ενέργειας (BMWi) υπολόγισε τον μέσο καθαρό χρόνο ίδρυσης σε δύο ώρες, ενώ το καθαρό κόστος σε €120,78. Τα στοιχεία αυτά αφορούν τις απαραίτητες, βασικές διαδικασίες.

A. Χρόνος

Στις 2 ώρες συμπεριλαμβάνονται οι διαδρομές προς τις υπηρεσίες, καθώς και οι καθαροί χρόνοι αναμονής και επεξεργασίας των αιτημάτων, σε βασικές μορφές έναρξης επιχειρηματικής δραστηριότητας ή επιτηδεύματος. Αντίθετα, η μέση διάρκεια ίδρυσης μίας GmbH ή mini GmbH (ΕΠΕ και “μίνι” ΕΠΕ) ανέρχεται σε 14,8 ημέρες. Ταυτόχρονα, ο καθαρός χρόνος των 2 ωρών δεν περιλαμβάνει άλλες χρονοβόρες διαδικασίες που εντάσσονται στην δημιουργία μίας επιχείρησης ή την έναρξη ενός επιτηδεύματος, όπως ο σχεδιασμός λειτουργίας και οι οικονομικές εκτιμήσεις, η προετοιμασία των λογιστικών βιβλίων και της δήλωσης ΦΠΑ στην Εφορία, ή η εύρεση χρηματοδοτικών πόρων. Σύμφωνα με εκτιμήσεις, οι διαδικασίες αυτές μπορεί να διαρκέσουν μέχρι και 7 μήνες, με τον μέσο όρο να κυμαίνεται, ωστόσο, στους 3 μήνες.

Το κάτωθι Γράφημα παραθέτει τις διαδικασίες οι οποίες αξιολογήθηκαν, κατά την ίδρυσης μίας εταιρείας ή την έναρξη ενός επιτηδεύματος, στην μελέτη του BMWi:

Κατασκευαστικός κλάδος	Εμπόριο	Επιχειρήσεις εστίασης/φιλοξενίας	Λοιπές υπηρεσίες
Κύρια Διαδικασία - Δήλωση επιτηδεύματος (<i>Gewerbeanzeige</i>) - Εγγραφή στην Εφορία - Εγγραφή στην εμπορική/επαγγελματική ένωση (συμπεριλ. εγγραφής σε κατά περίπτωση υποχρεωτική ασφάλιση)			
Ειδικές Διαδικασίες ανά εταιρεία - Απόκτηση αριθμού μητρώου επιχείρησης (<i>Betriebsnummer</i>) - Ειδικές υποχρεώσεις αντιστοίχως εταιρικής μορφής - Ειδικές υποχρεώσεις για αλλοδαπούς επιχειρηματίες - Λοιπές υποχρεώσεις			
Ειδικές Διαδικασίες βάσει κλάδου δραστηριοποίησης - Κατασκευαστικός κλάδος: εγγραφή στο Βιοτεχνικό Επιμελητήριο - Επιχειρήσεις εστίασης: ειδικές αδειοτήσεις (πχ. πώλησης αλκοόλ)			

Πηγή: BMWi

Σημειώνεται ότι η πλέον χρονοβόρα διαδικασία ήταν η εγγραφή στις κατά τόπους Εφορίες, με δεύτερη την εγγραφή στο Εμπορικό Μητρώο, όπου αυτό είναι απαραίτητο (πχ. στις ΕΠΕ και «μίνι» ΕΠΕ), κατά την οποία η υποχρεωτική θεώρηση από συμβολαιογράφο παίζει βασικό ρόλο. Ως χρονοβόρος αξιολογήθηκε, επίσης, η κτήση ειδικών αδειών, όπως η άδεια πώλησης αλκοολούχων ποτών σε επιχειρήσεις στον κλάδο εστίασης/φιλοξενίας. Αντιθέτως, η καταχώρηση επιτηδεύματος και η εγγραφή στις οικείες εμπορικές/επαγγελματικές ενώσεις, απαίτησε τον –συγκριτικά– λιγότερο χρόνο.

Τέλος, σημαντικά μεγαλύτερης διάρκειας είναι η διαδικασία έγκρισης και εκταμίευσης χρηματοδότησης, η οποία διαρκεί κατά μέσο όρο 37,5 ημέρες, γεγονός που επιμηκύνει αισθητά τον χρόνο μέχρι την έναρξη λειτουργίας και την καταγραφή των πρώτων εσόδων για την νέα επιχείρηση.

Β. Κόστος

Αντιστοίχως, διαφοροποιήσεις καταγράφονται και στο κόστος ίδρυσης μιας επιχείρησης (διοικητικά τέλη, δικαστικές και συμβολαιογραφικές δαπάνες κλπ.), το οποίο ανέρχεται κατά μέσο όρο σε €120,78, αναλόγως του κλάδου δραστηριοποίησης, του μεγέθους, του εξοπλισμού της κλπ. Ενδεικτικά, απαιτούνται:

- Μεταξύ €10-€40 για την έναρξη επιτηδεύματος
- Μέσο κόστος €157 για την αδειοδότηση έναρξης επιχειρήσεων στον κλάδο εστίασης (διακύμανση μεταξύ €57 έως και €400, ανάλογα με το μέγεθος και τον εξοπλισμό της επιχείρησης)
- Περί τα €113 για την εγγραφή στο Βιοτεχνικό Επιμελητήριο (από €60 έως €250 κατά περίπτωση)
- €177 για την καταχώρηση στο Εμπορικό Μητρώο, συμπεριλαμβανομένων των δικαστικών και συμβολαιογραφικών τελών
- €168 ενδεικτικό μέσο κόστος επικύρωσης Εταιρικής Σύμβασης μίας GmbH με 2 εταίρους και €25.000 αρχικό κεφάλαιο (χωρίς εισφορές σε είδος).

Στις δαπάνες αυτές δεν συνυπολογίζονται τα έξοδα σύνταξης του Καταστατικού ίδρυσης και λειτουργίας ή του Ισολογισμού έναρξης, τα οποία απαιτούνται κατά την ίδρυση Κεφαλαιουχικών Εταιρειών.

1.4 Αδειοδότηση δόμησης

Η ευθύνη για την υιοθέτηση κανόνων και επίβλεψη των δημοσίων κατασκευών κατανέμεται τόσο σε ομοσπονδιακό επίπεδο, όσο και σε επίπεδο Ομοσπονδιακών Κρατιδίων.

►Χρήσεις γης

Ο γενικός καθορισμός των χρήσεων γης (*Bauplanungsrecht*) αποτελεί τμήμα του ομοσπονδιακού δικαίου και προβλέπει το είδος χρήσης που είναι επιτρεπτό για κάθε ακίνητο.

►Όροι δόμησης

Οι όροι δόμησης (Bauordnungsrecht), βάσει των οποίων καθορίζονται οι ειδικότερες προδιαγραφές τις οποίες πρέπει να πληροί ο κτιριακός σχεδιασμός, αποτελεί αρμοδιότητα των Ομοσπονδιακών Κρατιδίων. Σημειώνεται ότι τα περισσότερα Κρατίδια έχουν υιοθετήσει ενιαίους κανονισμούς, οι οποίοι επιτρέπουν σχετική τυποποίηση των όρων δόμησης κατασκευών.

►Άδεια δόμησης

Η άδεια δόμησης χορηγείται από την τοπική Πολεοδομική Αρχή (Bauamt), εφ' όσον τα σχέδια πληρούν τις προϋποθέσεις που θέτει ο νόμος, σε ό,τι αφορά τις επιτρεπόμενες χρήσεις γης και τους όρους δόμησης.

Η αίτηση πρέπει να συνοδεύεται από τα προβλεπόμενα αρχιτεκτονικά και στατικά σχέδια, καθώς και, κατά περίπτωση, από μελέτες θέρμανσης, αποφυγής θορύβου και πυροπροστασίας. Οι μελέτες αυτές πρέπει, επίσης, να τίθενται στην διάθεση και των ιδιοκτητών των γειτονικών κτιρίων.

Για κάθε αίτηση ορίζεται ένα άτομο ως αρμόδιος χειριστής. Για την απλοποίηση της διαδικασίας, η υποβολή μελέτης επιπτώσεων, εάν αυτή απαιτείται, και η αίτηση παροχής αδείας δόμησης είναι ενιαία.

►Μελέτη επιπτώσεων

Η προστασία του περιβάλλοντος αποτελεί συνταγματικώς κατοχυρωμένη αρχή. Σε εφαρμογή αυτής έχει θεσπισθεί σειρά νόμων και διατάξεων. Η υποβολή μελέτης επιπτώσεων είναι απαραίτητη για τις εξής χρήσεις:

- μεταποίηση
- διαχείριση απορριμμάτων
- εργοστάσια παραγωγής ενεργείας
- αυτοκινητόδρομοι και σιδηροτροχιές
- αεροδρόμια
- πλοηγήσιμοι ποταμοί
- μονάδες παραγωγής ή χρήσης βάσει γενετικής τροποποίησης

Οι προϋποθέσεις προβλέπονται στον Ομοσπονδιακό Νόμο Ελέγχου Επιπτώσεων (Bundesimmissionsschutzgesetz, BImSchG) και τα διατάγματα που έχουν εκδοθεί βάσει αυτού. Την ευθύνη της εφαρμογής του έχουν οι περιβαλλοντικές υπηρεσίες των Κρατιδίων. Ο νόμος αποβλέπει στην προστασία του πληθυσμού από την μόλυνση αέρα και υδάτων, τον θόρυβο, τις δονήσεις, το φως, την ακτινοβολία, κλπ. Επίσημη άδεια απαιτείται σε κάθε περίπτωση κατασκευής, τροποποίησης και λειτουργίας.

Η τυπική διαδικασία έγκρισης δόμησης για εμπορική χρήση διαρκεί έως 7 μήνες, σε περιπτώσεις μικρότερων κατασκευών/μονάδων, ωστόσο, με περιορισμένο περιβαλλοντικό «αποτύπωμα», η προθεσμία έγκρισης ανέρχεται σε τρίμηνο από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης. Ακόμη και σε περιπτώσεις χρήσεων, οι οποίες εξαιρούνται από την ανάγκη υποβολής μελέτης επιπτώσεων, η ευθύνη για την προστασία του περιβάλλοντος βαρύνει τους εμπλεκόμενους.

1.5 Σήμανση/Πιστοποίηση προϊόντων

Τα προϊόντα που εισάγονται και διακινούνται στην Γερμανία, διέπονται από τις υποχρεωτικές προδιαγραφές επισήμανσης που ισχύουν για την Ενιαία Ευρωπαϊκή Αγορά. Υπάρχουν, ωστόσο, κατηγορίες προϊόντων για τις οποίες ισχύουν ειδικότερες προδιαγραφές, όπως: τρόφιμα, υφάσματα, ηλεκτρικές και ηλεκτρονικές συσκευές, επικίνδυνα υλικά κ. ά., με γνώμονα πρωτίστως την ασφάλεια του καταναλωτή και την προστασία του περιβάλλοντος.

Οι ευρωπαϊκές προδιαγραφές επισήμανσης προϊόντων μπορούν να ανευρεθούν στην ιστοσελίδα της ΕΕ, υπό <http://eur-lex.europa.eu/summary/chapter/consumers/0905.html?root=0905>, ενώ αντιστοίχως, αναλυτικές πληροφορίες για την επισήμανση προϊόντων ειδικά για την γερμανική αγορά υπό: <https://www.ixpos.de/IXPOS/Navigation/EN/Your-business-in-germany/Market-entry/norms-and-standards.html>.

► Ασφάλεια καταναλωτή

Σε γενικές γραμμές, ισχύουν στην Γερμανία τα πρότυπα και οι προδιαγραφές που ισχύουν σε όλα τα Κ-Μ της ΕΕ, όσον αφορά στην ασφάλεια του καταναλωτή κατά την χρήση ή κατανάλωση προϊόντων, με τις αντίστοιχες πιστοποιήσεις, όπως η ευρωπαϊκή σήμανση CE για τεχνικά προϊόντα, η ενεργειακή επισήμανση ή η σήμανση κατηγοριών τροφίμων. Οι κοινές αυτές, ευρωπαϊκές προδιαγραφές καλύπτουν περίπου το 90% των προϊόντων που διακινούνται στην ΕΕ.

Σε συγκεκριμένες κατηγορίες ειδικού ενδιαφέροντος, όπως προϊόντα που προορίζονται για κατανάλωση ή έρχονται σε άμεση επαφή με το ανθρώπινο σώμα, όπως υφάσματα και κοσμήματα, αλλά και τα παιδικά παιχνίδια επί παραδείγματι, οι προδιαγραφές που ισχύουν στην Γερμανία δύνανται να είναι αυστηρότερες των κοινών ευρωπαϊκών και η κυκλοφορία τους να απαιτεί ειδική άδεια από την Ομοσπονδιακή Υπηρεσία Προστασίας Καταναλωτή και Ασφάλειας Τροφίμων (*Bundesamt für Verbraucherschutz und Nahrungsmittelsicherheit/BVL*).

Στην ιστοσελίδα του BVL (https://www.bvl.bund.de/EN/Home/homepage_node.html στην Αγγλική) ανευρίσκονται πληροφορίες που αφορούν τις προδιαγραφές προϊόντων όπως:

- ✓ **Τρόφιμα** -https://www.bvl.bund.de/EN/01_Food/food_node.html
- ✓ **Ζωοτροφές** -<https://tinyurl.com/y8w9mfst>
- ✓ **Πρώτες Ύλες Υγειονομικού Ενδιαφέροντος/Καλλυντικά/Καπνικά Προϊόντα (commodities)**-
https://www.bvl.bund.de/EN/03_Commodities/commodities_node.html
- ✓ **Κτηνιατρικά προϊόντα** -https://www.bvl.bund.de/EN/05_Veterinary_Drugs/veterinary_node.html
- ✓ **Φυτοφάρμακα** -<https://tinyurl.com/y9osa3ra>

► Ασφάλεια και σήμανση τροφίμων

Η εισαγωγή και διακίνηση διατροφικών προϊόντων στην Γερμανία δεν απαιτεί ειδική άδεια, ειδικά δε για όσα παράγονται εντός της ΕΕ και συμμορφώνονται με τις ευρωπαϊκές προδιαγραφές. Σημειώνεται, μάλιστα, ότι ακόμη και προϊόντα τα οποία δεν πληρούν τις, κατά περίπτωση, αυστηρότερες προδιαγραφές του γερμανικού νόμου, δύνανται να εισαχθούν και διακινηθούν στην Γερμανία, εφόσον κυκλοφορούν νομίμως σε έτερο Κ-Μ ΕΕ, απαιτείται ωστόσο ειδική άδεια από την Ομοσπονδιακή Υπηρεσία Προστασίας Καταναλωτή και Ασφάλειας Τροφίμων.

Ειδικές προδιαγραφές ισχύουν στην Γερμανία επίσης για την πώληση «νέων τροφίμων» (novel foods, ή προϊόντα χωρίς επαρκές «ιστορικό» κατανάλωσης, κατά την ευρωπαϊκή κατηγοριοποίηση), καθώς και για προϊόντα που προορίζονται για διαβητικούς.

Σήμανση

Όσον αφορά την σήμανση των τροφίμων, ισχύουν οι, από 13.12.2014 υποχρεωτικές σε όλα τα Κ-Μ ΕΕ, κοινές ευρωπαϊκές προδιαγραφές, βάσει του Κανονισμού 1169/2011 περί Σήμανσης Τροφίμων (περισσότερες πληροφορίες υπό <https://tinyurl.com/ycklodqr> ή στην ιστοσελίδα του γερμανικού Ομοσπονδιακού Υπουργείου Τροφίμων και Γεωργίας υπό <https://tinyurl.com/ycawz37t>).

Σύμφωνα με τον εν λόγω Κανονισμό, οι συσκευασίες των προϊόντων διατροφής φέρουν υποχρεωτικά τις εξής πληροφορίες:

- Περιγραφή/ονομασία του προϊόντος
- Τα συστατικά του προϊόντος, συμπεριλαμβανομένων των 14 σημαντικότερων ουσιών και των ενδεχόμενων αλλεργιών ή πεπτικών διαταραχών που μπορεί να προκληθούν από την κατανάλωση του προϊόντος
- Την ημερομηνία λήξης ή κατανάλωσης
- Καθαρό βάρος
- Επωνυμία/εταιρείας, Δ/ση
- Θρεπτική αξία.

Όλες οι υποχρεωτικές αναγραφόμενες πληροφορίες πρέπει να είναι ευανάγνωστες και σαφείς και να ευρίσκονται σε ευδιάκριτη θέση επί της συσκευασίας του προϊόντος. Την τήρηση των προδιαγραφών επιβλέπει η Αρχή για την Παρακολούθηση των Προϊόντων Διατροφής των Ομοσπονδιακών γερμανικών Κρατιδίων.

Σε ορισμένα είδη διατροφής ισχύουν ειδικές υποχρεωτικές επισημάνσεις, όπως για παράδειγμα η προέλευση του προϊόντος. Τα προϊόντα αυτά είναι:

- Βοδινό κρέας (ακατέργαστο), όπου πρέπει να αναγράφεται η χώρα γέννησης, εκτροφής, σφαγής και τεμαχισμού του ζώου
- Κρέας από χοίρους, αιγοπρόβατα και πουλερικά, όπου πρέπει να αναγράφεται ο τόπος εκτροφής και σφαγής
- Αυγά και νωπά οπωροκηπευτικά, όπου πρέπει να αναγράφεται η χώρα παραγωγής
- Μέλι, ελαιόλαδο και συσκευασμένα βιολογικά προϊόντα με το λογότυπο BIO της ΕΕ: Χώρα παραγωγής και, σε περίπτωση που υπάρχουν περισσότερες της μίας, η ένδειξη „ΕU“, „Nicht-EU“ ή „EU/Nicht-EU“.

(http://www.bmel.de/DE/Ernaehrung/Kennzeichnung/kennzeichnung_grafik_node.html)

Για τα βιολογικά προϊόντα, επιπλέον της ευρωπαϊκής πιστοποίησης, μπορεί να τεθεί και η γερμανική σφραγίδα πιστοποίησης βιολογικών προϊόντων (περισσότερες πληροφορίες: <https://www.oekolandbau.de/bio-siegel>).

Επισημάνση ταυτότητας

Το τυπωμένο οβάλ σήμα στην συσκευασία γαλακτοκομικών προϊόντων και κρέατος, σημαίνει ότι η εταιρεία που εμπορεύεται ή συσκευάζει το προϊόν, ακολουθεί και συμμορφώνεται με τους επιβεβλημένους από την ΕΕ κανόνες υγιεινής.

Αποτελείται από τα ακόλουθα στοιχεία:

1. Τη συντόμευση του κράτους μέλους, δηλαδή "DE" για Γερμανία
2. Τον αριθμό αδείας του προϊόντος και τη συντόμευση του Κρατιδίου, στο οποίο εδρεύει η εταιρεία.
3. Την συντόμευση για την Ευρωπαϊκή Κοινότητα για προϊόντα που προέρχονται από εταιρείες εντός ΕΕ. Εισαγωγικά έγγραφα: Η κυκλοφορία αγαθών εντός Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι καταρχήν ελεύθερη. Τα συνοδευτικά έγγραφα εμπορεύματος όπως τιμολόγιο,

φορτωτική, packing list, πιστοποιητικό προέλευσης αφορούν στην εκάστοτε συμφωνία με τον Γερμανό εισαγωγέα.

► Ηλεκτρικές και ηλεκτρονικές συσκευές

Αναφορικά με τις ηλεκτρικές και ηλεκτρονικές συσκευές, ειδικές προδιαγραφές στην Γερμανία καθιστούν υποχρεωτική για τους κατασκευαστές και εισαγωγείς την διαχείριση και ανακύκλωση των συσκευών που εμπορεύονται. Σε αυτό το πλαίσιο, είναι υποχρεωτική η εγγραφή των εισαγωγέων ηλεκτρικών και ηλεκτρονικών συσκευών παντός είδους στον EAR (Elektro-Altgeräte-Register, <https://www.stiftung-ear.de/en/> στα Αγγλικά), τον κεντρικό Φορέα διαχείρισης των ανακυκλούμενων ηλεκτρικών και ηλεκτρονικών αποβλήτων στην Γερμανία.

Ειδικές πρόνοιες υπάρχουν, επίσης, για την εισαγωγή, διακίνηση και ανακύκλωση μπαταριών και ηλεκτρικών συσσωρευτών.

1.6 Τελωνειακή νομοθεσία - διαδικασίες εισαγωγής - ποσοτικοί και άλλοι περιορισμοί

Η εισαγωγή προϊόντων στην Γερμανία από την Ελλάδα και τα άλλα Κ-Μ της ΕΕ είναι επί της αρχής ελεύθερη και δεν υπόκειται σε δασμούς ή ποσοτικούς ή άλλους περιορισμούς.

Παρά ταύτα, διάφορες κατηγοριών προϊόντων υπόκεινται σε τελωνειακούς ελέγχους ή απαιτούν ειδικές άδειες εισαγωγής, προκειμένου να εισέλθουν στην γερμανική αγορά, όπως (μεταξύ άλλων):

- Όπλα, πυρομαχικά και εκρηκτικά
- Επικίνδυνες χημικές ουσίες
- Χημικές ουσίες που μπορούν να χρησιμοποιηθούν στην παραγωγή εκρηκτικών ή/και χημικών όπλων
- Προϊόντα διττής χρήσης
- Διάφορα φαρμακευτικά σκευάσματα και ναρκωτικές ουσίες
- Προϊόντα απομίμησης ή πειρατείας
- Απόβλητα

κ. ά.

Η ιστοσελίδα των Γερμανικών Τελωνείων (http://www.zoll.de/EN/Businesses/businesses_node.html στην Αγγλική) διαθέτει πληροφορίες προς ευρωπαϊκές επιχειρήσεις, γύρω από τις διαδικασίες εισαγωγής και όλα τα απαραίτητα δικαιολογητικά που ισχύουν για το ενδοκοινοτικό εμπόριο (βλ. <https://tinyurl.com/y7usdx6r>), τις κατηγορίες προϊόντων που υπόκεινται σε ειδικούς φόρους κατανάλωσης (excise goods, όπως τα αλκοολούχα ποτά, τα τσιγάρα κ. ά., βλ. <https://tinyurl.com/y7z5fxp9>), αλλά και γύρω από τυχόν περιορισμούς εισαγωγής (βλ. <https://tinyurl.com/y8dpr4fj>).

1.7 Εξασφάλιση πιστώσεων

Πέρα από τα ίδια κεφάλαια, βασική πηγή εταιρικής χρηματοδότησης και εξασφάλισης πιστώσεων στην γερμανική οικονομία, συνιστούν οι τράπεζες.

►Τυπολογία τραπεζικών ιδρυμάτων

Το γερμανικό τραπεζικό σύστημα γνωρίζει βασική διάκριση μεταξύ τριών «τύπων» τραπεζών:

1. Ιδιωτικές, Εμπορικές Τράπεζες

Σε αυτές ανήκουν οι μεγάλες τράπεζες «εθνικής εμβέλειας», όπως η Deutsche Bank, η Commerzbank, αλλά και μικρότερες ιδιωτικές τράπεζες, ο αριθμός των οποίων ανέρχεται σε περίπου 200, καθώς και τα υποκαταστήματα διεθνών εμπορικών τραπεζών.

Το 40% περίπου των τραπεζών που λειτουργούν στην Γερμανία είναι ιδιωτικές εμπορικές τράπεζες, εκ των οποίων τα 2/3 περίπου ανήκουν στους μεγάλους τραπεζικούς ομίλους.

2. Δημόσια Αποταμιευτικά Ιδρύματα (Ταμειυτήρια/Sparkassen και Περιφερειακές Τράπεζες/Landesbanken)

Σε αυτή την κατηγορία ανήκουν τράπεζες και ταμειυτήρια, με βασικούς μετόχους είτε τοπικές και περιφερειακές Κυβερνήσεις, είτε κοινωφελή ιδρύματα και ιδρύματα ειδικού σκοπού.

3. Συνεταιριστικές Τράπεζες (Genossenschaftsbanken)

Σε αυτές ανήκουν τα δίκτυα των τραπεζών Volksbank και Raiffeisenbank, με 30 εκατ. πελάτες σε περισσότερες από 1.000 «λαϊκές» συνεταιριστικές τράπεζες και 12 χιλ. υποκαταστήματα σε όλη την Γερμανία, καθώς και η Συνεταιριστική Τράπεζα DZ-Bank (Deutsche Zentral-Genossenschaftsbank), η οποία λειτουργεί ταυτόχρονα, τόσο ως «κεντρική» τράπεζα του συνολικού συνεταιριστικού δικτύου, αποτελώντας το δεύτερο σε κεφαλαιοποίηση χρηματοπιστωτικό ίδρυμα στην Γερμανία, όσο και ως εμπορική και επενδυτική τράπεζα.

Ο συνολικός αριθμός των τραπεζικών ιδρυμάτων που λειτουργούν στην Γερμανία, συμπεριλαμβανομένων των υποκαταστημάτων ξένων τραπεζών, υπολογίζεται σε 1.800, με 35 χιλ. υποκαταστήματα περίπου. Τα Ταμειυτήρια αποτελούν τις πιο «δημοφιλείς» τράπεζες στην Γερμανία, ακολουθούμενα από το δίκτυο των Raiffeisenbank, συγκεντρώνοντας από κοινού περί τα 50 εκατ. πελάτες. Η μεγαλύτερη εμπορική τράπεζα είναι η Deutsche Bank, η οποία, μαζί με την θυγατρική της Postbank, εξυπηρετεί περίπου 12 εκατ. πελάτες, ακολουθούμενη από την Commerzbank με περίπου 4 εκατ. πελάτες.

►Είδη τραπεζικών λογαριασμών

Οι τύποι τραπεζικών λογαριασμών διαφέρουν αισθητά ανά τραπεζικό ίδρυμα, οι τρεις βασικές κατηγορίες ωστόσο είναι οι εξής:

1. Λογαριασμός Κίνησης ή Girokonto

Πρόκειται για «κλασικούς» λογαριασμούς κίνησης κεφαλαίων, όπως οι λογαριασμοί μισθοδοσίας. Συνοδεύονται από «απλή» χρεωστική κάρτα πληρωμών και ανάληψης μετρητών. Κατά κανόνα είναι άτοκοι, αν και ορισμένα τραπεζικά ιδρύματα προσφέρουν ένα πολύ μικρό επιτόκιο. Για την διατήρηση ενός Girokonto πολλές γερμανικές τράπεζες χρεώνουν ένα μικρό μηνιαίο ποσό (στην Deutsche Bank, επί παραδείγματι, ανέρχεται σε €5/μηνιαίως).

2. Λογαριασμοί Καταθέσεων (Verzinst Bankkonten für Geldanlagen), οι οποίοι διακρίνονται σε:

i. Βιβλιάριο Αποταμίευσης (Sparbuch)

Αποτελεί τον συνήθη και πιο διαδεδομένο έντοκο λογαριασμό αποταμίευσης, καθώς τα ποσά είναι «ανοιχτά» και αναλήψιμα σε σχετικά μικρές προθεσμίες, ενώ η τήρησή του δεν χρεώνεται. Το «κλασικό» βιβλιάριο έχει πλέον αντικατασταθεί (ή συμπληρωθεί) από Κάρτα Ηλεκτρονικών Συναλλαγών (SparCard). Μειονέκτημα θεωρείται ο πολύ χαμηλός τόκος, ο οποίος συχνά υπολείπεται του πληθωρισμού.

ii. «Ημερήσιο» Βιβλιάριο Αποταμίευσης (Tagesgeldkonto)

Αποτελεί εκδοχή του «κλασικού» εντόκου Βιβλιαρίου, με παρόμοιους όρους λειτουργίας αλλά δυνατότητα πρόσβασης στα κεφάλαια σε ημερήσια βάση. Το επιτόκιο είναι μεταβλητό και, κατά κανόνα, υψηλότερο ενός «κλασικού» Βιβλιαρίου Αποταμίευσης.

iii. «Κλειστό» Βιβλιάριο Αποταμίευσης (Festgeldkonto)

Σε αντίθεση με τα δύο προηγούμενα, ο «προθεσμιακός» αυτός έντοκος λογαριασμός αποταμίευσης προβλέπει «κλειστές» προθεσμίες, κατά τις οποίες τα κεφάλαια δεν είναι διαθέσιμα, ενώ το «σπάσιμο» των προθεσμιών συνεπάγεται κόστος. Η τήρησή του δεν χρεώνεται, ενώ το επιτόκιο είναι το συγκριτικά υψηλότερο και συμφωνείται ad hoc μεταξύ τράπεζας και πελάτη, βάσει του ύψους των κεφαλαίων και της προθεσμιακής διάρκειας.

3. Λογαριασμός Πιστωτικής Κάρτας (Konto mit Kreditrahmen)

Πρόκειται στην ουσία για Λογαριασμό Κίνησης, με δυνατότητα απόκτησης πιστωτικής κάρτας, βάσει πιστοληπτικής ικανότητας του αιτούντος (Πιστοποιητικό Πιστοληπτικής Ικανότητας “Schufa Credit Report”).

Πληροφορίες για το Πιστοποιητικό Πιστοληπτικής Ικανότητας Schufa υπό <https://www.schufa.de/en/> (στην Αγγλική), για την διαδικασία απόκτησης του Πιστοποιητικού από ιδιώτες υπό <https://www.meineschufa.de/index.php?site=11> (στα γερμανικά) και επιχειρήσεις υπό <https://www.schufa.de/en/corporate-customers/credit-rating/> (στα αγγλικά), η δε αίτηση απόκτησης του Πιστοποιητικού υπό https://www.meineschufa.de/downloads/SCHUFA_Infoblatt-BA-Antrag-englisch.pdf (στην Αγγλική). Το κόστος απόκτησης του Πιστοποιητικού Schufa, για ιδιώτες, ανέρχεται σε €29,95 (συμπεριλ. ταχυδρομικών τελών).

➤ Άνοιγμα τραπεζικού λογαριασμού

Σύμφωνα με απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, από 19 Ιουνίου 2016 όλοι οι πολίτες της ΕΕ δικαιούνται το άνοιγμα «βασικού» λογαριασμού σε ένα κράτος-μέλος ΕΕ, χωρίς να διαμένουν υποχρεωτικώς σε αυτή την χώρα.

Ως βασικός, νοείται τραπεζικός λογαριασμός πληρωμών, ο οποίος καλύπτει τις κυριότερες συναλλαγές της καθημερινότητας, όπως κατάθεση και ανάληψη μετρητών, είσπραξη και καταβολή πληρωμών κλπ., ενώ συνεπάγεται την έκδοση κάρτας ανάληψης μετρητών, χρεωστικών αγορών (ηλεκτρονικών και μη) κλπ. Οι τράπεζες υποχρεούνται να παρέχουν πρόσβαση σε ηλεκτρονικές τραπεζικές υπηρεσίες, μέσω του λογαριασμού, όχι όμως και πιστωτικές διευκολύνσεις, δικαιώματα υπεράναληψης κλπ. Επίσης, οι τράπεζες εξακολουθούν να δικαιούνται την χρέωση ετήσιου τέλους για έναν τέτοιο βασικό τραπεζικό λογαριασμό, το οποίο όμως πρέπει να κινείται σε λογικά επίπεδα.

Το άνοιγμα πιο «σύνθετων» τραπεζικών λογαριασμών, ωστόσο, όπως λογαριασμοί καταθέσεων, αποταμίευσης, πιστωτικής κάρτας κλπ., προϋποθέτει την προσκόμιση επιπρόσθετων δικαιολογητικών, πέραν των εγγράφων ταυτοποίησης, όπως η Δήλωση Κατοικίας (Meldebescheinigung, Einwohnermeldeamt), αποδεικτικά μισθοδοσίας κ. ά., βάσει της πολιτικής του κάθε τραπεζικού ιδρύματος².

►Εταιρικοί τραπεζικοί λογαριασμοί

Εμπορικές τράπεζες, ταμειωτήρια και συνεταιριστικές τράπεζες, αλλά και οι διαδικτυακές τράπεζες στην Γερμανία στο σύνολό τους, διαθέτουν τραπεζικούς λογαριασμούς που απευθύνονται σε επιχειρήσεις και ελεύθερους επαγγελματίες και στοχεύουν στην κάλυψη των ειδικών αναγκών λειτουργίας και διαχείρισης μίας επιχείρησης ή ενός επιτηδευματία, όπως οι πληρωμές εργαζομένων και προμηθευτών, η είσπραξη αμοιβών, η μεταφορά κεφαλαίων, η διαχείριση δανείων κλπ.

Η τήρηση ξεχωριστού εταιρικού λογαριασμού συνιστάται, πέραν από το προφανές πλεονέκτημα της διάκρισης προσωπικών και εταιρικών οικονομικών και για λογιστικούς και φοροτεχνικούς λόγους.

Οι εταιρικοί λογαριασμοί διαθέτουν μεν τις ίδιες βασικές λειτουργίες με τους προσωπικούς τραπεζικούς λογαριασμούς, ήτοι καταθέσεις και αναλήψεις, μεταφορές, πάγιες εντολές κλπ., η βασική τους διαφορά έγκειται ωστόσο στην δυνατότητα άμεσης είσπραξης (χρέωσης) από λογαριασμούς τρίτων (πελατών). Παράλληλα, παρουσιάζουν σημαντικές διαφοροποιήσεις μεταξύ τους, ως προς τους όρους τήρησης (πχ. πάγιο μηνιαίο κόστος, χρεώσεις κινήσεων, κόστος εταιρικών πιστωτικών καρτών, επιτόκια κλπ.), βάσει της πολιτικής του κάθε τραπεζικού ιδρύματος (ενδεικτική σύγκριση μεταξύ εταιρικών τραπεζικών λογαριασμών υπό: <https://www.zentraler-kreditausschuss.de/geschaeftskonto-vergleich/>, στο portal του γερμανικού Τραπεζικού Ινστιτούτου *Deutsche Kreditwirtschaft/DK*, στα γερμανικά)

Το άνοιγμα ενός εταιρικού τραπεζικού λογαριασμού απαιτεί, κατά κανόνα, πέραν από τα συνήθη δικαιολογητικά ταυτοποίησης, αποδεικτικά που αποδεικνύουν την έναρξη της επιχειρηματικής δραστηριοποίησης (εγγραφή στο Εμπορικό Μητρώο, εταιρικό ΑΦΜ), κατά περίπτωση πιστοποιητικό φερεγγυότητας Schufa, βεβαιώσεις αποδοχών κλπ., ενώ σε περιπτώσεις Ανωνύμων Εταιρειών τα στοιχεία ενδέχεται να είναι απαιτητά από όλους τους εταίρους.

►Δάνεια

Σχετικά με τα επιχειρηματικά δάνεια, καθώς και άλλες μορφές πιστωτικής διευκόλυνσης προς επιχειρήσεις, βλ. Κεφ. Δ/1.3)

1.8 Εργασιακό καθεστώς

Κατά την πρόσληψη δεν τίθενται, συνήθως, χρονικά όρια, προβλέπεται, ωστόσο, δοκιμαστική περίοδος 6 μηνών.

►Είδη απασχόλησης

Συμβάσεις ορισμένου χρόνου

Οι εταιρείες μπορούν να προσφέρουν συμβάσεις ορισμένου χρόνου, οι οποίες λήγουν με το πέρας της καθορισμένης ημερομηνίας, χωρίς να απαιτείται άλλη ειδοποίηση ή απόλυση για την λήξη της σχέσης. Η ευχέρεια ανανέωσης ή μη μίας σύμβασης ευρίσκεται στα χέρια του εργοδότη. Η διάρκεια της σύμβασης ορισμένου χρόνου δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 2 έτη. Μπορεί να ανανεωθεί έως 3 φορές, εφ' όσον η συνολική διάρκεια της απασχόλησης δεν υπερβαίνει την διετία.

Παράδειγμα: Σύμβαση απασχόλησης 6 μηνών μπορεί να ανανεωθεί άλλες 3 φορές, κάθε φορά για 6 μήνες, με αποτέλεσμα η συνολική διάρκεια απασχόλησης να είναι 24 μήνες.

² Η Δήλωση Κατοικίας (Meldebescheinigung) γίνεται στα κατά τόπους Ληξιαρχεία (Einwohnermeldeamt), προς χρήση έναντι δημοσίων και ιδιωτών και, πέραν των προσωπικών στοιχείων ταυτοποίησης, περιλαμβάνει την ιθαγένεια του αιτούντος, όπως φυσικά και την τρέχουσα διεύθυνση κατοικίας του

Κατ' εξαίρεση, ωστόσο, την πρώτη τετραετία λειτουργίας μίας εταιρείας, μία σύμβαση ορισμένου χρόνου μπορεί, μία φορά ή με τις ανανεώσεις, να επεκταθεί έως την τετραετία.

Προσωρινή απασχόληση

Μία εταιρεία έχει την δυνατότητα πρόσληψης προσωπικού *χωρίς την σύναψη συμβολαίου*, όταν το προσωπικό προσλαμβάνεται μέσω *εταιρείας προσωρινής απασχόλησης*. Σε αυτή την περίπτωση το συμβόλαιο, το οποίο ρυθμίζει τους όρους απασχόλησης, συνάπτεται με την εταιρεία παροχής προσωπικού. Ο εργαζόμενος θεωρείται υπάλληλος της εταιρείας παροχής προσωπικού, η οποία του παρέχει αμοιβή και λοιπά οφέλη, χωρίς να υπάρχει απευθείας συμβατική σχέση με την εταιρεία η οποία στην πραγματικότητα τον απασχολεί. Η τελευταία καταβάλλει τις αμοιβές προς την εταιρεία προσωρινής απασχόλησης, βάσει συμβολαίου. Η διάρκεια της απασχόλησης και οι λοιποί όροι διέπονται αποκλειστικά από το συμβόλαιο μεταξύ των 2 εταιρειών.

Παρά ταύτα, γενικοί όροι, όπως ο μέγιστος αριθμός ωρών εβδομαδιαίας εργασίας και η ελάχιστη αμοιβή, μπορεί να καθορίζονται από υφιστάμενες συλλογικές συμβάσεις εργαζομένων μεταξύ συνδέσμων εργοδοτών και εργαζομένων.

Mini και midi θέσεις εργασίας

Ως *mini θέσεις εργασίας* (Mini Jobs) θεωρούνται αυτές που αμείβονται με μηνιαίο αντιμίσθιο έως €450 (ή €5.400 ετησίως) και η διάρκειά τους δεν υπερβαίνει τους 2 μήνες ή τις 50 εργάσιμες ημέρες ετησίως. Οι εργοδότες καταβάλλουν το 30,1% της ακαθάριστης αμοιβής τους για εισφορές κοινωνικής ασφάλισης και φόρους (ενδεικτικά: 13% ασφάλιση υγείας, 15% συνταξιοδοτική κάλυψη, 2% φόροι κ. ά.). Οι εργαζόμενοι απαλλάσσονται από την υποχρέωση καταβολής εισφορών κοινωνικής ασφάλισης, ακόμη και αν έχουν παράλληλα άλλη εργασία πλήρους απασχόλησης, είναι ωστόσο υπόχρεοι ασφαλιστικών εισφορών εάν διατηρούν παράλληλα 2 (ή περισσότερες) mini θέσεις εργασίας.

Ως *midi θέσεις εργασίας* (Midi Jobs) θεωρούνται αυτές που αμείβονται με €450,01 έως €850 μηνιαίως. Οι εργαζόμενοι είναι υπόχρεοι καταβολής μειωμένων εισφορών κοινωνικής ασφάλισης, οι δε εργοδότες εισφέρουν ασφαλιστικά το 19,3% της ακαθάριστης αμοιβής.

➤Όροι απασχόλησης

Οι όροι περιγράφονται στην σύμβαση που υπογράφουν εργοδότης και εργαζόμενος, η οποία μπορεί να έχει και προφορικό χαρακτήρα και να είναι σε οποιαδήποτε γλώσσα. Συνιστάται, σε κάθε περίπτωση, να είναι γραπτή και στην γερμανική γλώσσα, διότι σε περίπτωση προσφυγής σε Δικαστήριο θα απαιτηθεί επίσημη μετάφραση.

Δεν υπάρχει νομικά οριζόμενο ελάχιστο περιεχόμενο μίας σύμβασης εργασίας. Ωστόσο, περιέχει (ή συνιστάται να περιέχει) προβλέψεις για τα εξής:

- Αντικείμενο εργασίας και γενική περιγραφή καθηκόντων
- Ημερομηνία έναρξης παροχής υπηρεσιών και, αν πρόκειται για σύμβαση ορισμένου χρόνου, ημερομηνία λήξης
- Ημερήσιος ή/και εβδομαδιαίος αριθμός ωρών εργασίας
- Διάρκεια δοκιμαστικής περιόδου
- Συμπεφωνημένη αμοιβή
- Ημέρες αδείας
- Ημέρες αργίας
- Ρήτρες για την περίπτωση παραβίασης των όρων της σύμβασης
- Ρήτρα εμπιστευτικότητας
- Πιθανώς, ρήτρα για τον εργαζόμενο περί μη απασχόλησης του από ανταγωνίστρια εταιρεία, για μία περίοδο 2 ετών μετά την αποχώρησή του

➤Αμοιβές

Με νόμο, ο οποίος τέθηκε σε ισχύ την 1/1/2015, εισήχθη στην Γερμανία ελάχιστο εγγυημένο ωρομίσθιο, ύψους €8,50, το οποίο από 1/1/2017 αυξήθηκε σε €8,84/ώρα.

Η ελάχιστη προβλεπόμενη αμοιβή δεν επηρεάζει εργασιακές αμοιβές που έχουν συμφωνηθεί κλαδικά, εφόσον αυτές υπερβαίνουν το ελάχιστο εγγυημένο ωρομίσθιο. Αντιθέτως, κλαδικές συμβάσεις με συμπεφωνημένο ωριαίο αντιμίσθιο χαμηλότερο του ελάχιστου εγγυημένου των €8,84 οφείλουν να αναπροσαρμοστούν, το αργότερο ως τις 31/12/2017.

►Ωράρια

Ευέλκτο Ωράριο

Σύμφωνα με το γερμανικό εργατικό δίκαιο (Arbeitsrecht), οι εργαζόμενοι επιτρέπεται να εργάζονται έως 48 ώρες εβδομαδιαίως. Το Σάββατο θεωρείται κανονική εργάσιμη ημέρα, ενώ η Κυριακή ημέρα αργίας. Οι περισσότεροι εργαζόμενοι με υπαλληλική σχέση απασχολούνται από Δευτέρα έως Παρασκευή, ενώ οι εργαζόμενοι στο λιανικό εμπόριο και την μεταποίηση εργάζονται και το Σάββατο.

Υπό προϋποθέσεις, είναι δυνατή η απασχόληση 60 ώρες εβδομαδιαίως ή 10 ώρες ημερησίως επί 6 ημέρες. Για επί πλέον ώρες απασχόλησης πρέπει να δίνεται αντίστοιχος χρόνος αδείας. Η καταβολή υπερωριών είναι δυνατή αλλά όχι υποχρεωτική.

Διαλείμματα

Ο αριθμός και η διάρκεια των διαλειμμάτων εξαρτάται από τον συνολικό αριθμό των ημερησίων ωρών εργασίας. Για εργασία 6 έως 9 ωρών ημερησίως προβλέπεται διάλειμμα 30', ενώ για εργασία άνω των 9 ωρών προβλέπεται διάλειμμα 45'. Μεταξύ δύο βαρδιών, πρέπει να παρέλθουν υποχρεωτικώς τουλάχιστον 11 ώρες ανάπαυλας.

Διακοπές

Οι εργαζόμενοι πλήρους απασχόλησης (ήτοι τουλάχιστον 6 μήνες ετησίως) και πενθήμερης εργασίας, δικαιούνται αδείας μετ' αποδοχών τουλάχιστον 20 εργάσιμων κατ' έτος, ενώ οι εργαζόμενοι εξάμηρης απασχόλησης αντιστοίχως 24 εργάσιμων ημερών μετ' αποδοχών.

Κατά την διάρκεια της εξάμηνης δοκιμαστικής περιόδου, ο εργαζόμενος δεν δικαιούται αδείας. Εάν οι εργαζόμενοι εργάζονται λιγότερο από 6 μήνες ετησίως, η διάρκεια της αδείας τους μειώνεται αναλόγως.

Άδεια κύησης

Η περίοδος προστασίας της εγκύου αρχίζει 6 εβδομάδες προ της αναμενόμενης ημερομηνίας τοκετού και τελειώνει 8 εβδομάδες μετά τον τοκετό. Κατά την περίοδο αυτοί, οι εργαζόμενες δικαιούνται αμοιβή ίση με την μέση αμοιβή τους κατά τους 3 τελευταίους μήνες προ της αδείας, η οποία καταβάλλεται από κοινού από το Ασφαλιστικό Ταμείο και τον εργοδότη.

Αναρρωτική άδεια

Σε περίπτωση απουσίας λόγω ασθένειας, οι εργαζόμενοι οφείλουν να ειδοποιούν άμεσα τον εργοδότη τους, υποχρεωτικώς κατά την πρώτη ημέρα απουσίας, δηλώνοντας κατά το δυνατόν την εκτιμώμενη διάρκεια της. Εάν η απουσία υπερβεί τις 3 ημέρες, απαιτείται δικαιολογητικό ιατρού, το οποίο ο εργοδότης μπορεί να ζητήσει ανά πάσα στιγμή, ακόμη και από την πρώτη ημέρα απουσίας.

Οι εργαζόμενοι δικαιούνται το 100% της κανονικής τους αμοιβής, ωστόσο η απουσία τους δεν μπορεί να υπερβεί τις 6 εβδομάδες. Σε περιπτώσεις μακροχρόνιας ασθένειας, οι εργαζόμενοι δικαιούνται έως και το 70% της καθαρής τους αμοιβής, πληρωτέο από το Ασφαλιστικό Ταμείο, μέχρι και ενάμιση έτος συνολικά.

Οι εργαζόμενοι με παιδιά δικαιούνται, τέλος, 10 εργάσιμες ημέρες αδείας άνευ αποδοχών ανά τέκνο και όχι περισσότερες από 20 συνολικά κατ' έτος, λόγω ασθένειας τέκνου. Σε περιπτώσεις μονογονεϊκών οικογενειών, τα όρια αυτά διπλασιάζονται. Σύμφωνα με την συνήθη πρακτική, οι αμοιβές καταβάλλονται κανονικά σε περιπτώσεις ασθένειας τέκνου έως 5 ημερών, ενώ πέραν αυτών ο εργαζόμενος δικαιούται να αιτηθεί αποζημίωσης από το Ασφαλιστικό του Ταμείο.

►Λύση σχέσης εργασίας

Η σχέση εργασίας δύναται να τερματισθεί είτε από τον εργοδότη, είτε από τον εργαζόμενο. Απαιτείται να γίνει και εγγράφως. Και τα δύο μέρη πρέπει να τηρήσουν τα ελάχιστα χρονικά όρια που προβλέπει ο νόμος.

Ο Νόμος Προστασίας της Απασχόλησης (Kündigungsschutzgesetz) θέτει συγκεκριμένους κανόνες για τον τερματισμό, διακρίνοντας μεταξύ των εξής περιπτώσεων λύσης της σχέσης:

- για προσωπικούς λόγους
- για λόγους που σχετίζονται με την συμπεριφορά του εργαζομένου
- για επαγγελματικούς λόγους

Ο νόμος εφαρμόζεται σε εταιρείες με προσωπικό άνω των 10 ατόμων, εφ' όσον οι εργαζόμενοι απασχολούνται συνεχώς σε αυτές για περίοδο άνω των 6 μηνών. Εάν δεν ισχύουν οι προϋποθέσεις, τότε ο εργοδότης δύναται να τερματίσει μονομερώς μία σχέση εργασίας τηρώντας απλώς τις χρονικές προϋποθέσεις.

Λύση για προσωπικούς λόγους

Ο τερματισμός είναι δυνατός εάν ο εργαζόμενος δεν είναι σωματικά ή πνευματικά κατάλληλος, σε μακροπρόθεσμη βάση, για την φύση της εργασίας του και αποτελεί βάρος για την επιχείρηση. Ως τέτοιοι λόγοι γίνονται δεκτοί η μακρόχρονη ασθένεια με αρνητική πρόγνωση ή ο εθισμός, χωρίς να αναμένεται θετικό αποτέλεσμα από τυχόν θεραπεία. Η εταιρεία υποχρεούται, ωστόσο, να λάβει πρώτα μέτρα άρσης του προβλήματος, όπως η αναδιάρθρωση του προσωπικού ή η πρόσληψη προσωρινού αντικαταστάτη, πριν προχωρήσει σε απόλυση.

Λύση για λόγους συμπεριφοράς

Η απόλυση εξ αυτού του λόγου πρέπει να είναι η τελευταία λύση. Πρέπει να προηγηθεί γραπτή προειδοποίηση, καθώς και μέτρα διόρθωσης του προβλήματος, όπως η αλλαγή θέσης του εργαζομένου. Ανάρμοστη συμπεριφορά πρέπει να στοιχειοθετείται από λόγους όπως επαναλαμβανόμενη αργοπορία, άρνηση εκτέλεσης εργασίας, επαναλαμβανόμενη χρήση του διαδικτύου για ιδιωτικούς σκοπούς, διακοπές χωρίς άδεια, ποινικά αδικήματα κατά την εργασία, κ.ά.

Λύση για επαγγελματικούς λόγους

Επιτρέπεται εφ' όσον η θέση του εργαζομένου δεν είναι πλέον απαραίτητη λόγω αλλαγών της οργανωτικής δομής της εταιρείας, όπως το κλείσιμο μονάδων παραγωγής, η αναδιάρθρωση κλπ.

Άμεση λύση

Είναι δυνατή σε περίπτωση ανάρμοστης συμπεριφοράς, οιοδήποτε των δύο μερών, σε βαθμό που καθιστά αδύνατη την συνέχιση της εργασιακής σχέσης. Σε τέτοιες περιπτώσεις δεν είναι απαραίτητη η τήρηση των σχετικών προθεσμιών και ο τερματισμός της εργασιακής σχέσης μπορεί να είναι άμεσος, δηλ. εντός 2 εβδομάδων. Λόγοι τερματισμού εκ μέρους του εργοδότη: συνεχής μη εκτέλεση εργασίας, διατάραξη εργασιακού περιβάλλοντος, κλοπή, αποκάλυψη εμπιστευτικών πληροφοριών, απασχόληση σε ανταγωνιστή κ. ά. Λόγοι τερματισμού για τον εργαζόμενο: μη πληρωμή αμοιβών, παράνομη απασχόληση κλπ.

Προθεσμίες

Ο εργαζόμενος πρέπει να ειδοποιεί τουλάχιστον 4 εβδομάδες ενωρίτερα, την 15^η ή 30^η ημέρα του μηνός. Για τον εργοδότη, η προθεσμία εξαρτάται από την διάρκεια της σχέσης εργασίας: μετά την λήξη της δοκιμαστικής περιόδου, η προθεσμία είναι 1 μήνας και αυξάνεται σε έως 7 μήνες μετά από 20 έτη απασχόλησης στην ίδια εταιρεία. Διαφορετικές προθεσμίες μπορεί να συμφωνηθούν από τα μέρη. Η ειδοποίηση περί τερματισμού πρέπει να γίνεται εγγράφως.

►Εξεύρεση εργασίας

- Η Ομοσπονδιακή Υπηρεσία Απασχόλησης (*Bundesagentur für Arbeit*) διαθέτει δωρεάν καταλόγους των ατόμων που αναζητούν εργασία ανά κλάδο (στα γερμανικά)

www.arbeitsagentur.de/

- Ιδιωτικές εταιρείες εργατικού δυναμικού. Οι εταιρείες αυτές συνήθως λαμβάνουν αμοιβή είτε από τον εργοδότη ίση με 1,5—2 ακαθάριστους μισθούς του εργαζομένου, είτε από τον εργαζόμενο, η οποία δεν υπερβαίνει τις €2.000.

www.bza.de (Ένωση Γερμανικών Εταιρειών Προσωρινής Απασχόλησης)

- Μέσω διαφημιστικών καταχωρήσεων στον τύπο, σε κλαδικά περιοδικά, στις ιστοσελίδες των εταιρειών τους ή σε εξειδικευμένους δικτυακούς τόπους ανεύρεσης υπαλληλικού ή εργατικού προσωπικού

Κατά την επιλογή προσωπικού δεν πρέπει να γίνεται διάκριση βάσει φυλής, εθνότητας, φύλου, θρησκείας, ιδεολογίας (*Weltanschauung*), ηλικίας, αναπηρίας ή σεξουαλικού προσανατολισμού.

2. Στρατηγική εισόδου

2.1 Προώθηση - Διαφήμιση

Ελληνικές επιχειρήσεις, αλλά και επαγγελματίες διαφόρων ειδικοτήτων, προβάλλονται στο δίκτυο των Ελλήνων στην Γερμανία, υπό http://www.ellindex.de/el_GR/ (Ελληνικά, Γερμανικά και Αγγλικά) και <http://www.ellinikes-epixeiriseis.de/> (Ελληνικά). Οι ιστοσελίδες προσφέρουν σειρά υπηρεσιών, όπως: καταχώρηση και αναζήτηση επαγγελματικών επαφών, επιχειρηματική πληροφόρηση, προσφορά προϊόντων και υπηρεσιών, αναζήτηση ημερομηνιών διοργάνωσης εκδηλώσεων σε διάφορους κλάδους, επιχειρηματική συνεργασία, καθώς και δικτύωση με τα υπόλοιπα μέλη του δικτύου.

Παγίως, η συμμετοχή σε Διεθνείς Εκθέσεις αποτελεί κρίσιμο παράγοντα δημιουργίας δικτύου επαφών και ανάπτυξης πελατολογίου στην εκάστοτε χώρα ενδιαφέροντος. Άλλωστε, στην Γερμανία διοργανώνονται ετησίως μερικές από τις κορυφαίες Διεθνείς Εκθέσεις του κόσμου, σε διάφορους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας, με μακρά παράδοση και έντονο ενδιαφέρον, τόσο από τον Διεθνή Τύπο, όσο και από τις πολιτικές ηγεσίες. Ενδεικτικά αναφέρονται:

-**Anuga**, διετής Διεθνής Έκθεση Τροφίμων και Ποτών, Κολωνία

-**Hannover Messe**, ετήσια Διεθνής Έκθεση Βιομηχανικού Κλάδου, Αννόβερο

-**ITB**, ετήσια Διεθνής Έκθεση του Τουριστικού Κλάδου, Βερολίνο

-**CeBit**, ετήσια Διεθνής Έκθεση Νέων Τεχνολογιών, Αννόβερο

-**IFA**, ετήσια Διεθνής Έκθεση Καταναλωτικών Ηλεκτρικών και Ηλεκτρονικών Ειδών, Βερολίνο

-**Frankfurter Buchmesse**, ετήσια Διεθνής Έκθεση Βιβλίου, Φραγκφούρτη (a. M.)

-**Fruit Logistica**, ετήσια Διεθνής Έκθεση Νωπών Φρούτων και Οπωροκηπευτικών, Βερολίνο

κ. ά.

Στις ιστοσελίδες των τριών Γραφείων Οικονομικών & Εμπορικών Υποθέσεων Γερμανίας (Βερολίνου, Μονάχου και Ντύσσελντορφ), στην πύλη επιχειρηματικής πληροφόρησης του Υπουργείου Εξωτερικών www.agora.mfa.gr, αναρτάται ετησίως, επικαιροποιημένο πρόγραμμα Διεθνών Εκθέσεων που λαμβάνουν χώρα στην Γερμανία (<http://www.agora.mfa.gr/ta-grafeia-oikonomikon-emporikon-upotheseon/grafeia-ana-xora/office/823> για τις Διεθνείς Εκθέσεις αρμοδιότητας Γραφείου ΟΕΥ Βερολίνου). Σχετική πληροφόρηση δύναται να αντληθεί επίσης από το Ελληνογερμανικό Βιομηχανικό και Εμπορικό Επιμελητήριο (υπό <http://www.german-fairs.gr/prosecheis-ektheseis/>).

Η διαφήμιση και προώθηση μιας εταιρείας στην Γερμανία δύναται να επιτευχθεί, επίσης, μέσω διάφορων ιστοσελίδων διαδικτυακής προβολής, οι οποίες παρέχουν τη δυνατότητα αυτή μέσω εγγραφής, είτε δωρεάν (βασικό «πακέτο» υπηρεσιών), είτε με συνδρομή, η οποία κυμαίνεται μεταξύ €50 και €300. Δύο από τις σημαντικότερες γερμανικές ιστοσελίδες εταιρικής καταχώρησης/προβολής και online marketing είναι οι:

<https://www.wlw.de/en/home> (Γερμανικά και Αγγλικά, με δωρεάν και συνδρομητική εγγραφή) και <https://de.kompass.com/en> (συνδρομητική Βάση Δεδομένων και online marketing, Γερμανικά και Αγγλικά), ενώ υπό <http://www.internetagentur-ranking.de/> δύναται να ανευρεθεί κατάταξη των μεγαλύτερων εταιρειών διαδικτυακής προβολής και μάρκετινγκ, για το 2017, που δραστηριοποιούνται στην Γερμανία.

2.2 Έλεγχος αξιοπιστίας εταιρειών

Ο έλεγχος φερεγγυότητας των συνεργατών και των επιχειρηματικών εταίρων είναι σημαντική παράμετρος επιτυχούς επιχειρηματικής δραστηριοποίησης σε κάθε ξένη αγορά και το αυτό ισχύει και για την γερμανική.

Συνιστάται προς τις ελληνικές εταιρείες, πριν την οριστικοποίηση οιασδήποτε παραγγελίας με επιχείρηση με την οποία δεν έχουν στο παρελθόν συνεργασθεί, να συμβουλευούνται λεπτομερώς το επιχειρηματικό της προφίλ και να επιδιώκουν οπωσδήποτε απευθείας τηλεφωνική επικοινωνία με την δηλούμενη εταιρεία, προκειμένου να διασταυρώνεται η ταυτότητα του παραγγελιοδόχου και να διευκρινίζονται οι ακριβείς όροι συναλλαγής. Επιπλέον, συνιστάται να μην προχωρούν σε πληρωμές προκαταβολών, εφ' όσον δεν διαθέτουν διασταυρωμένα, πλήρη στοιχεία του εντολοδόχου εκτέλεσης της παραγγελίας.

Θα πρέπει, επίσης, να επιμένουν να τους παρέχεται ο Αριθμός Εγγραφής της εταιρείας στο Ομοσπονδιακό Μητρώο Επιχειρήσεων (στα Γερμανικά με τα αρχικά HRB), καθώς και ο Αριθμός Φορολογικού Μητρώου (στα Γερμανικά USt-Id: DE ακολουθούμενο από 9ψήφιο αριθμό), στοιχεία τα οποία, συνήθως, παρέχονται από όλες τις νομίμως λειτουργούσες γερμανικές εταιρείες και, μάλιστα, παρατίθενται στις οικίες ιστοσελίδες.

Τέλος, εφιστάται ιδιαίτερος η προσοχή έναντι εταιρειών παραπλανητικής παροχής «υπηρεσιών» εγγραφής (συμπλήρωσης ή διόρθωσης) και καταχώρησης των εταιρικών στοιχείων σε καταλόγους τύπου «Ευρωπαϊκός Επιχειρηματικός Αριθμός» (“European Business Number”), οι οποίοι ουδεμία σχέση έχουν με επιχειρηματικούς καταλόγους της ΕΕ. Οι εν λόγω εταιρείες μετέρχονται αθέμιτων πρακτικών, όπως η αναγραφή των όρων της «διαφημιστικής καταχώρησης» με μικρότερους χαρακτήρες εντός μιας μεγαλύτερης παραγράφου, επιδιώκοντας να αποσπάσουν την ενυπόγραφη αποστολή των εντύπων από πλευράς των ελληνικών εταιρειών. Στη συνέχεια, εκλαμβάνομενα τα ενυπόγραφα έντυπα ως συμβατική υποχρέωση παροχής διαφημιστικών υπηρεσιών, αξιώνεται η πληρωμή σχετικών τιμολογίων, επισημομένης χρήσεως ενδίκων μέσων στην Γερμανία, οι εν λόγω γερμανικές εταιρείες αρνούνται την μονομερή ακύρωση των «συμβολαίων».

Συνιστάται, εν κατακλείδι, σε ελληνικές επιχειρήσεις οι οποίες προτίθενται να συνάψουν νέα συνεργασία με αντίστοιχες γερμανικές, για τις οποίες δεν διαθέτουν ακριβή και διασταυρωμένα στοιχεία, όπως επίσημη ιστοσελίδα, διεύθυνση, σταθερό τηλέφωνο, εταιρικό ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, ΑΦΜ κλπ., να επιδιώκουν προηγουμένως επικοινωνία με τα Γραφεία ΟΕΥ Βερολίνου, Μονάχου, Ντύσσελντορφ.

3. Καταναλωτικά πρότυπα και τάσεις

Σύμφωνα με στοιχεία της Γερμανικής Στατιστικής Αρχής (Destatis) για το 2017, το μεγαλύτερο ποσοστό των συνολικά 41,3 εκατ. γερμανικών νοικοκυριών, ήτοι 58,2% ή 24 εκατ. περίπου, αφορούσε νοικοκυριά δύο και περισσότερων ατόμων, ενώ 41,8% ή 17,3 εκατ. νοικοκυριά ενός ατόμου. Παράλληλα, εκ των 20,8 καταγεγραμμένων ζευγαριών στην Γερμανία, το 2017, τα ζευγάρια με τέκνο/τέκνα αποτελούσαν το 42,8%, ενώ τα ζευγάρια άνευ τέκνου/τέκνων το λοιπό 57,2%. Οι μονογονεϊκές οικογένειες στην Γερμανία, το 2017, ανήρχοντο σε 2,6 εκατ.

Ο Πίνακας που ακολουθεί απεικονίζει την διαστρωμάτωση των γερμανικών νοικοκυριών.

Γερμανικά νοικοκυριά (2017)

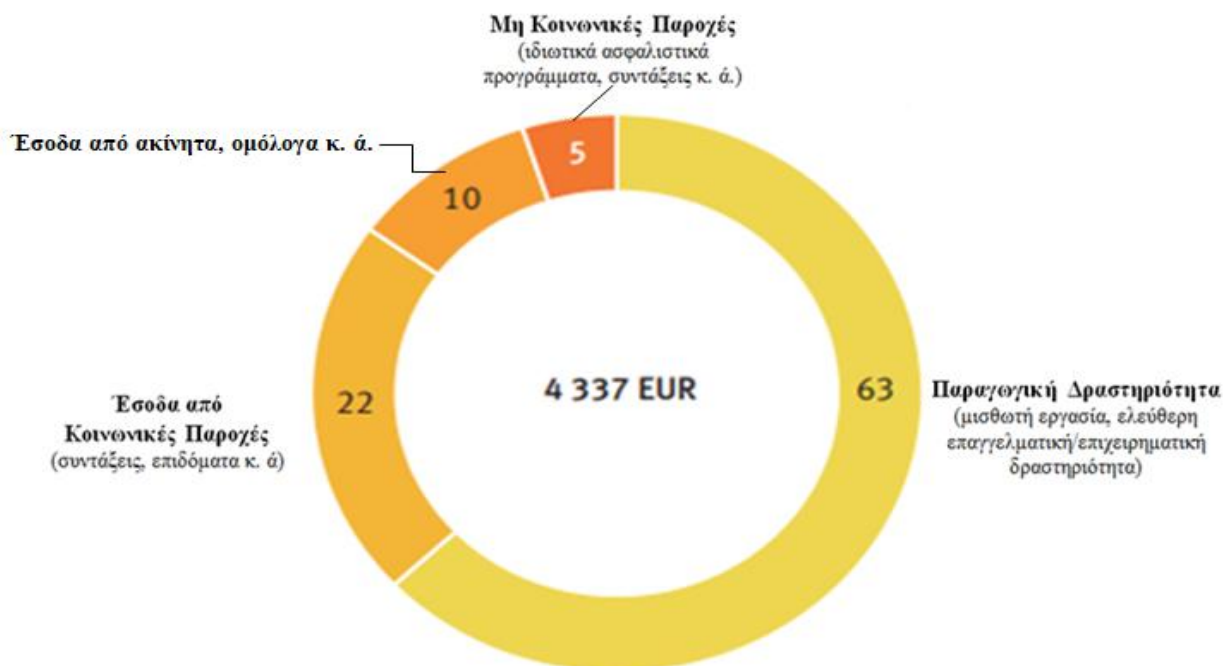
Νοικοκυριά	41,3 εκατ.
Ενός ατόμου	17,3 εκατ. (41,8%)

>Ενός ατόμου	24,0 εκατ. (58,2%)
Ζευγάρια (έγγαμα/σύμφωνο συμβίωσης/ομόφυλα)	20,8 εκατ.
Έγγαμα Ζευγάρια	17,6 εκατ. (84,4%)
Σύμφωνο Συμβίωσης (εκ των οποίων: Ομόφυλα Ζευγάρια)	3,2 εκατ. (15,6%) (3,1 εκατ. (15,0%))
Ζευγάρια άνευ Τέκνου/Τέκνων	11,9 εκατ.
Ζευγάρια με Τέκνο/Τέκνα	8,9 εκατ.
Μονογονεϊκές Οικογένειες	2,6 εκατ.
Μόνη μητέρα με τέκνο/τέκνα	2,2 εκατ.
Μόνος πατέρας με τέκνο/τέκνα	416 χιλ.

Πηγή: Γερμανική Στατιστική Αρχή/Destatis

Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία (2016), το μέσο μηνιαίο (μεικτό) εισόδημα ανά γερμανικό νοικοκυριό ανήλθε σε €4.337, το οποίο προέκυψε: κατά 63,0% (ή €2.751) από παραγωγικές δραστηριότητες (μισθωτή εργασία, ελεύθερη επαγγελματική ή επιχειρηματική δραστηριότητα), 22,0% (ή €961) από κοινωνικές παροχές (συντάξεις, επιδόματα τέκνων, ανεργίας κλπ.), 10,0% (ή €421) από προσόδους ακινήτων, ομολόγων κλπ. και, τέλος, 5,0% (ή €205) από μη κοινωνικές παροχές (πχ. ιδιωτικά ασφαλιστικά προγράμματα και συντάξεις κλπ.).

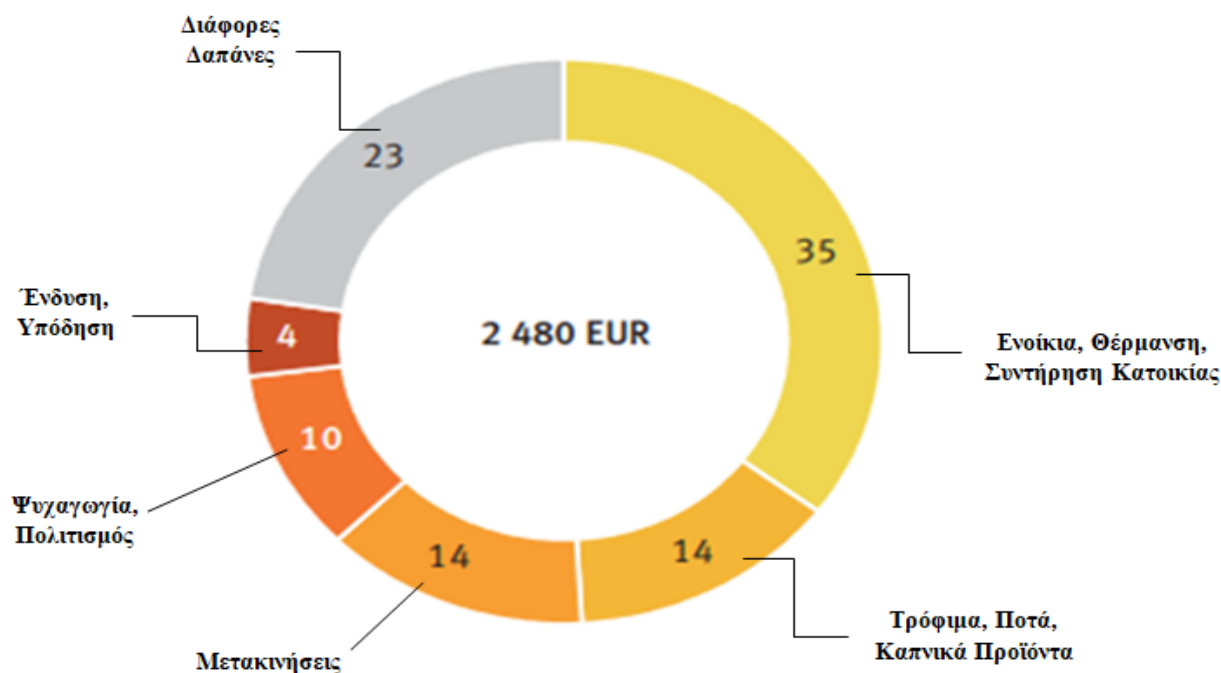
Σύνθεση μέσου μηνιαίου (μεικτού) εισοδήματος στην Γερμανία (2016)

Πηγή: Γερμανική Στατιστική Αρχή/Destatis

Ως προς το σκέλος των εξόδων, €877 συνθέταν τη μέση μηνιαία δαπάνη ανά νοικοκυριό για ενοίκια, θέρμανση και συντήρηση κατοικίας, ήτοι 35,0% των μηνιαίων εξόδων. Αμέσως μετά, με €342 μηνιαίως ακολούθησαν οι δαπάνες για τρόφιμα, ποτά, καπνό, για μετακινήσεις €335 (αμφότερες με ποσοστό της τάξεως του 14,0%), ακολουθούμενες από την κατηγορία “ελεύθερος χρόνος, διασκέδαση, πολιτισμός” με €254 ή 10,0% και με €108 ή 4,0% τις δαπάνες για ένδυση/υπόδηση, ενώ οι διάφορες άλλες δαπάνες (υγεία, εκπαίδευση, τηλεπικοινωνιακά κόστη, διαμονή/φιλοξενία κ. ά.) απετέλεσαν το υπόλοιπο 23,0% των μηνιαίων δαπανών των γερμανικών νοικοκυριών.

Κατανομή μέσης μηνιαίας δαπάνης ανά νοικοκυριό στην Γερμανία (2016)

Πηγή: Γερμανική Στατιστική Αρχή/Destatis

Η ανάπτυξη του εξ αποστάσεως εμπορίου (ταχυδρομική αποστολή/mail order και ηλεκτρονικό εμπόριο/e-commerce) στην Γερμανία συνεχίστηκε και το 2017, σύμφωνα με την ετήσια έρευνα της Ομοσπονδιακής Ενώσεως Ηλεκτρονικού και Ταχυδρομικού Εμπορίου Γερμανίας (*Bundesverband E-Commerce und Versandhandel/BEVH*): Οι Γερμανοί καταναλωτές και οι επιχειρήσεις προμηθεύτηκαν προϊόντα και υπηρεσίες συνολικής αξίας €78,1 δις (€62,2 δις ή 79,6% των οποίων αφορούσε αγαθά και 16,0 δις ή 20,4% υπηρεσίες) μέσω εξ αποστάσεως παραγγελιών, αύξηση 7,9% έναντι των €72,4 δις του κύκλου εργασιών του κλάδου το 2016. Το συντριπτικά μεγαλύτερο ποσοστό του συνδυαστικού κύκλου εργασιών του εξ αποστάσεως εμπορίου, ήτοι 93,5% (€73,0 δις, έναντι €66,9 δις το 2016) διεξήχθη μέσω e-commerce (€58,4 δις σε προϊόντα και €14,6 δις σε υπηρεσίες).

Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία (2016), το εμπόριο εξ αποστάσεως (mail order και e-commerce) παρουσιάζει συνεχείς αυξητικές τάσεις και ως ποσοστό του συνολικού κύκλου εργασιών του λιανικού εμπορίου στην Γερμανία: 11,1% επί του κύκλου εργασιών λιανεμπορίου €458,1 δις το 2014, 11,7% το 2015, επί κύκλου εργασιών λιανεμπορίου €471,4 δις και 12,7% το 2016, επί κύκλου εργασιών λιανεμπορίου €482,2 δις.

Ο ετήσιος κύκλος εργασιών του εξ αποστάσεως εμπορίου, παρουσίασε νέα σημαντική άνοδο μεταξύ 2016 και 2017, διαμορφούμενος στο επίπεδο των €78,1 δις, έναντι 72,4 δις το 2016 (+7,9%), ενώ το εξ αποστάσεως εμπόριο είχε σημειώσει αύξηση 10,8% και μεταξύ 2016 και 2015. Το εξ αποστάσεως εμπόριο προϊόντων συνολικά αυξήθηκε κατά 8,8%, το εμπόριο υπηρεσιών 4,7%, ενώ ειδικά το ηλεκτρονικό εμπόριο προϊόντων 10,9% (€58,5 δις το 2017, έναντι €52,7 δις το 2016).

Οι πέντε κατηγορίες προϊόντων με τον μεγαλύτερο κύκλο εργασιών μέσω ηλεκτρονικού εμπορίου (e-commerce) το 2017, εν συγκρίσει με το 2016, καθώς και η τάση, αποδίδονται δια των ακόλουθων στοιχείων:

Κατηγορία Προϊόντων	Κύκλος Εργασιών (δισ Ευρώ)		Τάση
	2017	2016	
Ένδυση	11,76	11,16	5,3%

Ηλεκτρονικές&Τηλεπ/κές Συσκευές	9,87	8,75	13,0%
Η/Υ, Περιφερειακά, Παιχνίδια κλπ.	4,49	3,68	20,9%
Υποδήματα	3,83	3,58	7,1%
Οικιακές Ηλεκτρικές Συσκευές	3,81	3,01	26,5%

Πηγή: Ομοσπονδιακή Ένωση Ηλεκτρονικού και Ταχυδρομικού Εμπορίου Γερμανίας/Bundesverband E-Commerce und Versandhandel

Οι προοπτικές του εξ αποστάσεως εμπορίου προϊόντων εμφανίζονται σταθερά θετικές, καθώς το 2018 αναμένονται συνολικά έσοδα €67,3 δις, ήτοι αύξηση 8,3% έναντι εσόδων €62,1 δις το 2017, ενώ το ηλεκτρονικό εμπόριο ειδικά αναμένεται να αυξηθεί ταχύτερα, με 9,3% και κύκλο εργασιών €63,9 δις, έναντι €58,9 δις το 2017.

Ειδικού ενδιαφέροντος για την Ελλάδα και τους Έλληνες παραγωγούς και εξαγωγείς, αποτελεί η διαπίστωση ότι το ηλεκτρονικό εμπόριο τροφίμων/ποτών συνεχίζει να αυξάνεται με ταχύτατους ρυθμούς, ήτοι +21,3% μεταξύ 2017 και 2016, υπερκεράζοντας μάλιστα για πρώτη φορά το «φράγμα» του 1 δις Ευρώ ως συνολικός κύκλος εργασιών (€1,13 δις το 2017), μετά από δυναμική επίδοση, τόσον μεταξύ 2016 και 2015 (+26,7%), όσον και 2015-2014 (+19,1%).

Τέλος, αξίζει να σημειωθεί η σταθερά αυξητική τάση των Γερμανών καταναλωτών να προγραμματίζουν τις διακοπές τους μέσω διαδικτυακών παρόχων, τόσον όσον αφορά την διαμονή και τα ταξιδιωτικά «πακέτα», όπου ο κύκλος εργασιών 2017 ανήλθε σε €7,15 δις (+2,8% έναντι 2016), όσον και τις μετακινήσεις τους (πτήσεις, εισιτήρια, μεταφορές, ενοικιάσεις οχημάτων κλπ), με κύκλο εργασιών 2017 της τάξεως των €6,74 (+0,8% έναντι 2016).

4. Βιομηχανική ιδιοκτησία

4.1 Ευρεσιτεχνίες

Τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας χορηγούνται από το Γερμανικό Γραφείο Ευρεσιτεχνιών και Σημάτων (Deutsches Patent- und Markenamt/DPMA, www.dpma.de). Ο ενδιαφερόμενος πρέπει να υποβάλει αίτηση, η οποία να συνοδεύεται από λεπτομερή τεχνική περιγραφή της ευρεσιτεχνίας και να καταβάλει το αναλογούν τέλος.

Για τις αιτήσεις αλλοδαπών ισχύει ό,τι και για τις αιτήσεις Γερμανών πολιτών, ωστόσο, εάν ο αιτών δεν έχει κατοικία ή έδρα στην Γερμανία, πρέπει να ορίσει ως εκπρόσωπό του τον δικηγόρο που καταθέτει την αίτηση.

Παράλληλα με την κατοχύρωση της ευρεσιτεχνίας στην Γερμανία, ισχύει και η διαδικασία κατοχύρωσης σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Εάν ο ενδιαφερόμενος επιλέξει την ευρωπαϊκή διαδικασία έναντι της γερμανικής, τότε παρέχεται προστασία σε όσες ευρωπαϊκές χώρες έχουν υπογράψει την σχετική Συμφωνία. Οι ευρωπαϊκές ευρεσιτεχνίες παρέχουν πλήρη νομική κατοχύρωση και προστασία (Europäisches Patentamt München, <http://www.epo.org/applying.html>).

➤Σήματα

Ως σήμα ορίζεται η επωνυμία της εταιρείας ή του φυσικού προσώπου, ο όρος, η απεικόνιση, το λογότυπο ή ο συνδυασμός αυτών, με τα οποία προσδιορίζεται μία εταιρεία, τα προϊόντα και οι υπηρεσίες της. Τα σήματα τυγχάνουν προστασίας εφ' όσον κατατεθούν στο Γερμανικό Γραφείο Ευρεσιτεχνιών και Σημάτων (Deutsches Patent- und Markenamt/DPMA).

Ο κάτοχος ενός κατοχυρωμένου σήματος έχει την αποκλειστική δυνατότητα χρήσης του. Μπορεί να το συνοδεύει με το χαρακτηριστικό ® που ακολουθεί το όνομα. Η προστασία παρέχεται για 10 έτη και μπορεί να παραταθεί για άλλα 10.

►Άδεια χρήσης

Το δικαίωμα χρήσης μίας ευρεσιτεχνίας ή ενός σήματος μπορεί να αποτελέσει μέρος μίας αποκλειστικής ή γενικής άδειας. Η χορήγηση τέτοιας άδειας σε τρίτο μέρος, δίνει σε αυτό την δυνατότητα χρήσης ή εκμετάλλευσης του σήματος, χωρίς όμως να αποκτά την ιδιοκτησία επ' αυτού.

Το δικαίωμα αποκλειστικής χρήσης δίδει την δυνατότητα χρήσης μόνον σε έναν δικαιούχο, συνήθως εντός μίας συγκεκριμένης γεωγραφικής περιοχής.

Το δικαίωμα γενικής ή μη αποκλειστικής χρήσης δίδει την δυνατότητα χρήσης σε περισσότερους του ενός δικαιούχους, εντός της ίδιας γεωγραφικής περιοχής

4.2 Απομιμητικά προϊόντα

Η οικονομική ζημία για την γερμανική οικονομία από την παράνομη εισαγωγή και διακίνηση παραποιημένων και απομιμητικών επώνυμων προϊόντων, την παραβίαση ευρεσιτεχνιών σε μηχανήματα, συσκευές, ανταλλακτικά κ. ά., την πειρατεία λογισμικού κλπ. είναι τεράστια: Σύμφωνα με σχετική έρευνα, το 2016 (τελευταία διαθέσιμα στοιχεία) ανήλθε σε €56 δις, ενώ ειδικώς η απώλεια εσόδων από την διακίνηση απομιμητικών επώνυμων προϊόντων σε €8,3 δις. Σύμφωνα με εκτιμήσεις, το 79% των γερμανικών επιχειρήσεων πλήττεται από κάποιες μορφές προϊόντικη πειρατεία.

Οι παραβάσεις αφορούν σχεδόν όλο το φάσμα των προϊόντων, από τσάντες χειρός, κοσμήματα, ρούχα, υποδήματα, αρώματα και προϊόντα προσωπικής φροντίδας, έως ηλεκτρονικές συσκευές παντός είδους (κινητά τηλέφωνα, H/Y κλπ.), νοθευμένα και παραποιημένα ποτά, τσιγάρα, αλλά και ανταλλακτικά αυτοκινήτων και συσκευών, έως και ολόκληρες μηχανές ή μηχανικά συγκροτήματα. Σύμφωνα με στοιχεία της Ομοσπονδιακής Γενικής Δ/σης Τελωνείων, το 2017, όπως και τα προηγούμενα έτη, το μεγαλύτερο ποσοστό των παραβάσεων (81,5%) αφορούσε την παραποίηση ή απομίμηση επώνυμων προϊόντων, το 14,4% την σχεδιαστική απομίμηση, το 2,55% την παραβίαση ευρεσιτεχνιών, ενώ εντύπωση προκαλεί η ανάδυση, το 2017, περιπτώσεων παραποίησης προστατευόμενων γεωγραφικών ενδείξεων (ΠΓΕ), ιδιαίτερης σημασίας για τις ελληνικές εξαγωγές, της τάξεως του 1,04%, έναντι ουδεμίας καταγεγραμμένης περίπτωσης παραβίασης κατά τα έτη 2015 και 2016.

Τα προϊόντα προέρχονται, διαχρονικώς, κυρίως από την Κίνα και την λοιπή ΝΑ Ασία: Σύμφωνα με την καταγραφή της Ομοσπονδιακής Γενικής Δ/σης Τελωνείων, 46,3% των παραβάσεων, το 2017, είχε προέλευση από την Κίνα (έναντι 60,5% το 2016 και 59,8% το 2015), ακολούθως από το Χονγκ-Κονγκ, με 21,5%, καταγράφοντας μεγάλη αύξηση έναντι 2016 και 2015 (10,5% και 13,6% παραβάσεις, αντιστοίχως) και την Ινδία, με 8,4% (2016: 1,0%, 2015: 3,1%), την Αίγυπτο (5,5%), Τουρκία (4,9%), την Ταϊβάν (3,8%), το Βιετνάμ (3,1%) και την Ουκρανία (1,4%). Σε όρους αξίας, ωστόσο, το Χονγκ-Κονγκ υπερκέρασε το 2017 για πρώτη φορά την Κίνα, με ποσοστό 52,6% επί της συνολικής αξίας των κατασχεμένων, από τις γερμανικές τελωνειακές αρχές, απομιμητικών προϊόντων, έναντι 28,9% της Κίνας (τα αντίστοιχα ποσοστά το 2016 ήταν Κίνα: 65,6%, Χονγκ-Κονγκ: 16,4%).

Επισημαίνεται, βεβαίως ότι μεγάλες διαστάσεις λαμβάνει η παραποίηση και η διακίνηση/εμπορία σε ενδοευρωπαϊκό, αλλά και γερμανικό επίπεδο: Στον τομέα του μηχανολογικού εξοπλισμού, επί παραδείγματι, σύμφωνα με μελέτη του γερμανικού Συνδέσμου Βιομηχανιών Μηχανολογικών Εγκαταστάσεων και Εξοπλισμού (VDMA/Verband Deutscher Maschinen- und Anlagenbau e.V.), περί το 25% των παραποιημένων προϊόντων το 2017 αφορούσε σε παραποιήσεις και παραβιάσεις ευρεσιτεχνιών που λαμβάνουν χώρα εντός Γερμανίας. Καταλυτικό ρόλο στην αύξηση των κρουσμάτων διακίνησης απομιμητικών/παραποιημένων προϊόντων έχει παίξει, εξ άλλου, η ραγδαία εξάπλωση του internet: Μόνον στην Γερμανία, τα διαδικτυακά καταστήματα που φέρονται να εμπορεύονται πειρατικά προϊόντα υπολογίζονται σε 6 χιλιάδες (στοιχεία: *Γραφείο Διανοητικής Ιδιοκτησίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης/EUIPO*).

Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με μελέτη του EUIPO, το 2016, σε συνεργασία με τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας (EPO), η συνολική οικονομική αξία των ευρωπαϊκών βιομηχανιών εντάσεως διανοητικής ιδιοκτησίας (IPR-intensive industries), αποτιμάται σε €5,7 δις περίπου ήτοι 42% επί της ευρωπαϊκής οικονομίας. Οι βιομηχανίες αυτές απασχολούν περί το 28% του εργατικού δυναμικού σε όλη

την Ευρώπη, ενώ και ένα επιπρόσθετο 10% των θέσεων εργασίας σε άλλους κλάδους, ανάγεται έμμεσα στην δική τους συμβολή. Ο τομέας των βιομηχανιών εντάσσεται διανοητικής ιδιοκτησίας δημιουργεί, ετησίως, εμπορικό πλεόνασμα της τάξεως των €96 δις με τον υπόλοιπο κόσμο, ενώ το εργατικό δυναμικό τους αμείβεται κατά 46% καλύτερα σε σχέση με άλλους κλάδους της οικονομίας.

Πέραν της απώλειας εσόδων για το γερμανικό Δημόσιο, η εισαγωγή και εμπορία πειρατικών προϊόντων φαλκιδεύει τον ανταγωνισμό, περιστέλλει την εγχώρια απασχόληση και έχει ιδιαίτερα αρνητικό αντίκτυπο σε μία χώρα όπως η Γερμανία, η οποία παράγει υψηλών προδιαγραφών προϊόντα.

Την κύρια αρμοδιότητα για την προστασία από την εισαγωγή παραποιημένων και απομιμητικών προϊόντων στην Γερμανία έχουν τα Τελωνεία, και ειδικότερα η Δ/ση Προστασίας Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας στο Μόναχο, η οποία δημοσιεύει επικαιροποιημένες πληροφορίες σχετικά με την παραποίηση και πειρατεία προϊόντων (<https://tinyurl.com/3uoevab>), καθώς και το ισχύον καθεστώς κατά την εισαγωγή προϊόντων στην Γερμανία, τόσο για επιχειρήσεις (http://www.zoll.de/DE/Unternehmen/unternehmen_node.html), όσο και για ιδιώτες (http://www.zoll.de/DE/Privatpersonen/privatpersonen_node.html). Πληροφορίες δύνανται να αντληθούν επίσης από το ειδικό φυλλάδιο των Γερμανικών Τελωνείων για την πειρατεία προϊόντων, υπό file:///C:/Users/user12/Downloads/faltblatt_produktpiraterie_im_visier.pdf.

Παράλληλα, μέτρα κατά της διακίνησης παραποιημένων και πειρατικών προϊόντων λαμβάνονται τόσο από την αρμόδια Δ/ση Πνευματικών και Εκδοτικών Δικαιωμάτων του Ομοσπονδιακού Υπουργείου Δικαιοσύνης (www.bmj.bund.de) και το Γερμανικό Γραφείο Ευρεσιτεχνιών και Σημάτων (Deutsches Patent- und Markenamt/DPMA, www.dpma.de), όσο και από διάφορους φορείς προστασίας της πνευματικής και βιομηχανικής ιδιοκτησίας, όπως το Παρατηρητήριο Παραβιάσεων Πνευματικής Ιδιοκτησίας (Gesellschaft zur Verfolgung von Urheberrechtsverletzungen/GVU, www.gvu.de)

Γ. ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ - ΔΑΣΜΟΛΟΓΗΣΗ

1. Θεσμικό Πλαίσιο Διμερούς Οικονομικής Συνεργασίας - Συμφωνίες αποφυγής διπλής φορολογίας

Οι οικονομικές και εμπορικές σχέσεις Ελλάδος-Γερμανίας, πέραν του εν ισχύϊ κοινοτικού και διμερούς θεσμικού πλαισίου, διέπονται από τις κατωτέρω διμερείς Συμφωνίες:

- Συμφωνία περί «Δικαιωμάτων Πνευματικής, Εμπορικής και Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας» (1951, ΦΕΚ 330Α/1953).
- Ευρωπαϊκή Συμφωνία περί «Δικαιωμάτων Ευρεσιτεχνίας» (05/10/1973). *Το Νοέμβριο 2006, η Δανία και το Λίχτενσταϊν κατέθεσαν στη γερμανική πλευρά, η οποία τυγχάνει θεματοφύλακας, την πράξη προσχωρήσεώς τους στην εν λόγω Συμφωνία.
- Εμπορική Συμφωνία (1957, ΦΕΚ 20Α/1958).
- Συνθήκη «Ναυτιλίας και Εγκαταστάσεως» (1960, ΦΕΚ 145Α/1961).
- Συμφωνία «Τακτικών Αεροπορικών Μεταφορών» (1961, ΦΕΚ 212Α/1964).
- Συμφωνία «Οδικών Μεταφορών Εμπορευμάτων» (1962, ΝΔ 4380/17.10.1964, ΦΕΚ 188Α/1964).
- Οικονομική Συμφωνία, δεν χρήζει κυρώσεως.
- Συμφωνία περί «Προστασίας των Ενδείξεων Προελεύσεως και των Γεωγραφικών Ονομασιών» (1964, ΝΔ 4556/1966, ΦΕΚ 214Α/1966).
- Συμφωνία περί «Φορολογικής Μεταχείρισεως Οδικών Οχημάτων εν τη Διεθνή Συγκοινωνία» (1977, Ν. 40/1979, ΦΕΚ 40Α/03.03.1979).
- Συμφωνία «Επιστημονικής και Τεχνολογικής Συνεργασίας» (1978, Ν. 1231/1982, ΦΕΚ 24Α/26.02.1982).
- Συμφωνία πλαίσιο «Οικονομικής, Βιομηχανικής και Τεχνικής Συνεργασίας» (1980, ΦΕΚ 17Α/18.06.1982).
- Συμφωνία περί «Ορθολογικής Χρήσεως της Ηλιακής Ενέργειας» του Ελληνικού Υπουργείου Συντονισμού και Υπουργείου Εργασίας της Ελληνικής Δημοκρατίας με το Υπουργείο Έρευνας και Τεχνολογίας της Ο.Δ. της Γερμανίας (1983, ΦΕΚ 152 Α/23.12.1982).
- Συμφωνία περί «Αποφυγής Διπλής Φορολογίας του Εισοδήματος και του Κεφαλαίου» (Σύμβαση 2095), Αθήνα, 18.04.1966, Κύρωση 19.06.1967 δι' Α.Ν. 52/1967, ΦΕΚ 134/04.08.1967. Εν ισχύϊ από 08.12.1967. Η Συμφωνία τελεί υπό καθεστώς αναθεωρήσεως.

➤ Οι σχέσεις των δύο χωρών στον ασφαλιστικό τομέας ρυθμίζονται από το κοινοτικό δίκαιο (KAN EOK1408/71, όπως τροποποιείται από τον Κανονισμό ΕΚ 647/2005 και ΚΑΝ ΕΟΚ 574/72).

Η διμερής Συμφωνία περί «Αποφυγής της Διπλής Φορολογίας και Αποτροπής της Φοροδιαφυγής εν σχέσει προς τον Φόρον Εισοδήματος, Κεφαλαίου ως και τον Φόρον Επιτηδεύματος» (Σύμβαση 2095, Αθήνα, 18.04.1966, Κύρωση 19.06.1967 δι' Α.Ν. 52/1967, ΦΕΚ 134/04.08.1967) ευρίσκεται εν ισχύϊ από 08.12.1967. Η Συμφωνία τελεί υπό καθεστώς αναθεωρήσεως.

2. Φορολογία φυσικών προσώπων

Ο φόρος φυσικών προσώπων στην Γερμανία αποτελεί «κοινοτικό» φόρο (Gemeinschaftssteuer), καθώς τα φορολογικά έσοδα κατανέμονται (ποσοστιαία) και χρηματοδοτούν την λειτουργία του Ομοσπονδιακού Κράτους και των Ομόσπονδων Κρατιδίων και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Εν προκειμένω, 42,5% των εσόδων κατευθύνεται, αντιστοίχως, στην κεντρική Ομοσπονδιακή Κυβέρνηση και τα Ομοσπονδιακά Κρατίδια, ενώ το υπόλοιπο 15% στις Κοινότητες (Δήμοι, Τοπικές Αυτοδιοικήσεις κλπ.).

Υπόχρεος φόρου είναι κάθε μόνιμος κάτοικος Γερμανίας (με τουλάχιστον 6 μήνες διαμονής στην χώρα κατ' έτος), ανεξαρτήτως εθνικότητας, για τα εγχωρίως «παραγόμενα» εισοδήματα. Φυσικά πρόσωπα με εισοδήματα στην Γερμανία, τα οποία δεν έχουν μόνιμη έδρα ή διαμένουν προσωρινά (<6 μήνες) στην Γερμανία, έχουν περιορισμένη φορολογική υποχρέωση, βάσει των εκάστοτε ισχυόντων κανονισμών.

Σημειώνεται ότι το οικονομικό έτος στην Γερμανία συμπίπτει με το ημερολογιακό (έναρξη: 1 Ιανουαρίου). Όπως και στην Ελλάδα, η ταυτοποίηση των φορολογικά υπόχρεων, φυσικών προσώπων, γίνεται μέσω ενός μοναδικού, 11ψήφιου Αριθμού Φορολογικού Μητρώου (Steueridentifikationsnummer/IdNr).

➤Πηγές εισοδήματος

Ο γερμανικός Φορολογικός Κώδικας (Einkommensteuergesetz/EStG) «αναγνωρίζει» 7 πηγές εισοδήματος:

1. Έσοδα από γεωργία και δασοκομία
2. Έσοδα από εμπόριο ή επιχειρήσεις
3. Έσοδα από αυτοαπασχόληση
4. Έσοδα από απασχόληση
5. Έσοδα από κεφαλαιουχικά περιουσιακά στοιχεία (μετοχές, μερίσματα κλπ.)
6. Έσοδα από ενοίκια
7. Άλλα έσοδα (π.χ. εισόδημα από σύνταξη)

Απηλλογμένα φόρων είναι τα εισοδήματα από «μερική» απασχόληση (<€450/έτος, βλ. Κεφ. Β/1.8), τα εισοδήματα από απασχόληση σε Δημόσια Ιδρύματα ή Ενώσεις, όταν δεν υπερβαίνουν τα €2.400/ετησίως, καθώς και τα επιδόματα (ανεργίας, ασθένειας κλπ.), τα οποία ωστόσο συνυπολογίζονται στις τακτικές αποδοχές ως προς τον υπολογισμό του αφορολογήτου, το οποίο, το 2017, ανέρχεται σε €8.820 για τους άγαμους και 17.640 για τους έγγαμους (κοινή φορολογική δήλωση).

➤Εισοδήματα και φορολογικοί συντελεστές

Η φορολογία φυσικών προσώπων στην Γερμανία, το 2017, διαμορφώνεται ως εξής:

1. Ετήσια εισοδήματα έως 8.820 Euro, συντελεστής 0%
2. Ετήσια εισοδήματα από €8.821 έως €54.058, κλιμακωτός συντελεστής 14% έως 42%
3. Ετήσια εισοδήματα από €53.666 έως €256.303, συντελεστής 42%
4. Ετήσια εισοδήματα από €256.304, συντελεστής 45% (ανώτατος).

Στην ετήσια φορολογική επιβάρυνση των φυσικών προσώπων, προστίθεται η ετήσια Εισφορά Αλληλεγγύης (Solidaritätszuschlag, βλ. Υποσημείωση 1), καθώς και ο κατά περίπτωση Εκκλησιαστικός

Φόρος³. Στις κοινές φορολογικές δηλώσεις εγγάμων, τα προς φορολόγηση όρια των ετήσιων εισοδημάτων διπλασιάζονται.

►Υποβολή φορολογικών δηλώσεων

Η προθεσμία υποβολής φορολογικής δήλωσης, για τους υπόχρεους, είναι η 31^η Μαΐου εκάστου έτους, ενώ από το 2019 και εξής η προθεσμία μετατίθεται για την 31^η Ιουλίου εκάστου έτους. Η προθεσμία μπορεί να παραταθεί, μετά από αιτιολογημένη αίτηση του φορολογουμένου.

Δεν υφίσταται προθεσμία για την εκκαθάριση της φορολογικής δήλωσης από πλευράς Εφορίας.

Οι μισθωτοί φορολογούνται μηνιαίως, δια παρακράτησης των αναλογούντων φόρων μέσω της μισθοδοσίας, ενώ οι ελεύθεροι επαγγελματίες μέσω αυτοπρόσωπης ή τραπεζικής πληρωμής, με την λήψη του Εκκαθαριστικού Σημειώματος. Αναλόγως του πληρωτέου φόρου, η Φορολογική Αρχή δύναται να καθορίσει διαφορετική ημερομηνία πληρωμής. Ενστάσεις γίνονται δεκτές μέχρι και 30 ημερολογιακές ημέρες μετά την αποστολή του Εκκαθαριστικού στους υπόχρεους.

►Φορολογικές ελαφρύνσεις

Φορολογική ελάφρυνση προκύπτει από τριών ειδών δαπάνες:

α. Δαπάνες, οι οποίες σχετίζονται (βάσει παραστατικών) με την άσκηση του επαγγέλματος του φορολογουμένου, όπως ταξιδιωτικές δαπάνες και επαγγελματικά έξοδα μετακίνησης, δαπάνες για επαγγελματική επιμόρφωση και μετεκπαίδευση κ. ά.

β. Δαπάνες, όπως η συμβουλευτική επιχειρήσεων ή η νομική και λογιστική υποστήριξη, οι οποίες σχετίζονται με την άσκηση του επαγγέλματος, επί παραδείγματι τα δικηγορικά έξοδα σε περιπτώσεις νομικής διαμάχης, ακόμη δε και με την ίδια την Εφορία, για φορολογικά θέματα

γ. Έκτακτες δαπάνες, οι οποίες επιδεινώνουν δραματικά το εισόδημα και, ως αποτέλεσμα, το επίπεδο διαβίωσης του φορολογούμενου. Του φόρου μπορούν να εκπίπτουν, για παράδειγμα, δαπάνες θεραπείας και αποκατάστασης, σε περίπτωση εργατικού ατυχήματος, δαπάνες επισκευής οχήματος σε ατυχήματα που συνδέονται με την άσκηση του επαγγέλματος κ. ά.

Τέλος, φορολογικές ελαφρύνσεις προβλέπονται για τα τέκνα, καθώς και τις με αυτά συνδεόμενες δαπάνες, όπως η φύλαξη ή η προσχολική εκπαίδευση τέκνων εργαζομένων γονέων.

3. Φορολόγηση Επιχειρήσεων

►Βασικές διακρίσεις

Οι επιχειρήσεις στην Γερμανία φορολογούνται σε τρία επίπεδα:

A. Οι **εταιρείες** (όπως η ανώνυμη εταιρεία—AG, η εταιρεία περιορισμένης ευθύνης- GmbH κλπ.) υπόκεινται στον **Φόρο Εταιρικού Εισοδήματος** (Körperschaftsteuer), ενώ

B. Οι **προσωπικές εταιρείες** υπόκεινται στον **Φόρο Ατομικού Εισοδήματος** (Einkommensteuer).

Γ. Όλες οι εταιρείες, ανεξαρτήτως εταιρικής μορφής, υπόκεινται στον **Φόρο Επιτηδεύματος** (Gewerbesteuer).

Οι φόροι Εταιρικού και Προσωπικού Εισοδήματος επιβάλλονται και εισπράττονται από την Ομοσπονδιακή Κυβέρνηση, ενώ ο Φόρος Επιτηδεύματος από την Τοπική Αυτοδιοίκηση, όπου η εταιρεία έχει την έδρα της.

►Φόρος Εταιρικού Εισοδήματος (Körperschaftsteuer)

Επιβάλλεται με σταθερό φορολογικό συντελεστή **15%** (Flat-Rate-Tax) επί των κερδών που υπόκεινται σε φορολόγηση. Επιβάλλεται τόσο στα κέρδη που θα διανεμηθούν στους μετόχους, όσο και στα κέρδη που θα παραμείνουν στην εταιρεία.

³ Αφορά αποκλειστικά τα –κατά δήλωσή τους- μέλη της Ευαγγελικής και Καθολικής Εκκλησίας της Γερμανίας, με τον φορολογικό συντελεστή να κυμαίνεται μεταξύ 5% και 9%, αναλόγως του δόγματος και του φορολογούντος Ομοσπονδιακού Κρατιδίου

Επί των κερδών που διανέμονται στους μετόχους (πχ. μερίσματα) επιβάλλεται από το 2009 Φόρος Κεφαλαιουχικών Κερδών, με σταθερό συντελεστή 25%.

Συνυπολογιζομένης της Εισφοράς Αλληλεγγύης (Solidaritätszuschlag), η οποία ανέρχεται σε 5,5% επί του φόρου εταιρικού εισοδήματος, η συνολική φορολογική επιβάρυνση ανέρχεται σε 15,825% επί των φορολογητέων κερδών της εταιρείας.

►Φόρος Ατομικού Εισοδήματος (Einkommensteuer)

Οι προσωπικές εταιρείες (oHG, KG, GbR, PartG) δεν διαθέτουν αυτόνομη νομική μορφή, καθώς αποτελούν συνένωση εταίρων, οι οποίοι υπόκεινται ατομικά σε **Φόρο Ατομικού Εισοδήματος** (Einkommensteuer) για τα εισοδήματα και κέρδη που προσπορίζουν από την εταιρική συμμετοχή.

►Φόρος Επιτηδεύματος (Gewerbesteuer)

Η φορολογική επιβάρυνση προσδιορίζεται βάσει:

A. Του βασικού φορολογικού συντελεστή, ο οποίος καθορίζεται από τον Γερμανικό Φορολογικό Κώδικα και ανέρχεται σε 3,5% για όλες τις εταιρείες, ανεξαρτήτως νομικής μορφής, και

B. Του συντελεστή φορολογικής επιβάρυνσης, όπως προσδιορίζεται αυτόνομα από κάθε τοπική αυτοδιοίκηση, αποκαλούμενο και *Δημοτικό Συντελεστή* (Hebesatz). Βάσει του νόμου, ο δημοτικός συντελεστής δεν μπορεί να είναι μικρότερος από 200%, ενώ στην πράξη φθάνει έως και 900% (στην κοινότητα του Dierfeld, στην Ρηνανία-Παλατινάτο). Κατά μέσο όρο, ανέρχεται σε 350% - 400% και τείνει να είναι υψηλότερος στις αστικές περιοχές απ' ότι στις αγροτικές.

Ο βασικός φορολογικός συντελεστής (3,5%), πολλαπλασιαζόμενος επί τον δημοτικό συντελεστή, δίνει τον συνολικό Φόρο Επιτηδεύματος. Για τις Προσωπικές Εταιρείες προβλέπεται *αφορολόγητο όριο κερδών* ύψους €24.500, ενώ για ορισμένες κατηγορίες νομικών προσώπων (βάσει προνοιών του Φορολογικού Κώδικα) *φοροαπαλλαγή* ύψους €3.900.

Παράδειγμα:

Εταιρεία "XGbR" (Προσωπική Εταιρεία), έδρα Βερολίνο

Ετήσια φορολογητέα κέρδη	€50.000
Σύνολο ελαφρύνσεων/επιβαρύνσεων (τόκοι δανείων, μερίσματα Σιωπηρών Εταίρων, αποσβέσεις κ. ά.)	€ 1.000
Σύνολο φορολογητέας ύλης	€51.000
Αφορολόγητο εφάπαξ ποσό για Προσωπικές Εταιρείες	€24.500
Καθαρή φορολογητέα ύλη (€51.000-€24.500)	€26.500
Καθαρή φορολογητέα ύλη επί βασικού φορολογικού συντελεστή 3,5% (€26.500 X 3,5%)	€ 927,50
Σύνολο Φόρου Επιτηδεύματος (βασικό ποσό X δημοτικό συντελεστή, 410% για το Βερολίνο)	€3.802,75

►Φορολογικές ελαφρύνσεις

Δεδομένου ότι στις προσωπικές εταιρείες, τόσο τα κέρδη προς διανομή, όσον και τα διακρατούμενα υπόκεινται σε φορολόγηση με κλιμακούμενο φορολογικό συντελεστή, ο νομοθέτης δίνει δύο δυνατότητες ελάφρυνσης της φορολογίας:

- Συμψηφισμό του Φόρου Επιτηδεύματος (Gewerbesteuer) με τον φόρο ατομικού εισοδήματος.

Προβλέπεται συντελεστής 3,8. Πρακτικά, αυτό σημαίνει ότι ο φόρος προσωπικού εισοδήματος μπορεί να μειωθεί κατά ποσό ίσο με τον φόρο που προκύπτει από το βασικό φορολογικό ποσοστό, επί 3,8.

Επί παραδείγματι, στην ως άνω Προσωπική Εταιρεία "XGbR", η φορολογική επιβάρυνση που προκύπτει από τον βασικό φορολογικό συντελεστή (3,5%) είναι €927,50. Το ποσό αυτό μπορεί να συμψηφισθεί με τον φόρο που αναλογεί επί του ατομικού εισοδήματος του εταίρου, με συντελεστή 3,8 (€927,50 X 3,8 = €3.524,50). Άρα η εταιρεία μπορεί να συμψηφίσει (μειώσει) τον φόρο ατομικού εισοδήματος των εταίρων της κατά €3.524,50.

- Εάν οι εταίροι Προσωπικών Εταιρειών δεν επιθυμούν να υπόκεινται στον κλιμακούμενο φορολογικό συντελεστή επί ατομικών εισοδημάτων (Einkommensteuer), δύνανται να επιλέξουν την φορολόγηση των κερδών με ενιαίο φορολογικό συντελεστή 28,25%, ο οποίος μαζί με τον πρόσθετο φόρο αλληλεγγύης

ανέρχεται τελικά σε 29,8%, ποσοστό όμοιο με αυτό που καλούνται να καταβάλουν οι μη προσωπικές εταιρείες.

►Μερίσματα, μετοχές (Abgeltungsteuer)

Για το εισόδημα φυσικών προσώπων από μερίσματα ή μετοχές, επιβάλλεται φόρος που παρακρατείται στην πηγή (Abgeltungsteuer) σε ποσοστό 25%. Στο εισόδημα από αυτές τις πηγές επιβάλλεται, επίσης, Εισφορά Αλληλεγγύης, με αποτέλεσμα η τελική φορολογική επιβάρυνση να ανέρχεται σε 26,4%.

Σύγκριση: Συνολική φορολογική επιβάρυνση Ανωνύμων και Προσωπικών Εταιρειών

σε €	Ανώνυμη Εταιρεία	Προσωπική Εταιρεία
Φορολογητέο εισόδημα	1.000.000	1.000.000
Φόρος εισοδήματος	-150.000	-282.500
Φόρος Επιτηδεύματος (μέσος συντελεστής 400%)	-140.000	-140.000
Πληρωμές Φόρου Επιτηδεύματος προς συμψηφισμό με Φόρο Ατομικού Εισοδήματος	-	133.000
Εισφορά Αλληλεγγύης	-8.250	-8.250
Καθαρό εισόδημα (μετά φόρων)	701.750	702.250
Συνολική φορολογική επιβάρυνση (Φόρος Εισοδήματος + Φόρος Επιτηδεύματος + Εισφορά Αλληλεγγύης)	-29,83%	-29,77%

►Ενιαία φορολόγηση εταιρειών με θυγατρικά παραρτήματα

Σύμφωνα με το γερμανικό δίκαιο, όταν μία εταιρεία έχει μία ή περισσότερες θυγατρικές εταιρείες, δύναται να συγκεντρώνει κέρδη και ζημίες στην γερμανική μητρική και να φορολογείται βάσει αυτών.

Οι προϋποθέσεις οι οποίες πρέπει να συντρέχουν είναι οι εξής:

- η μητρική εταιρεία να έχει έδρα στην Γερμανία
- η μητρική να κατέχει άνω του 50% των μετοχών (μετά ψήφου) της θυγατρικής
- να έχει συναφθεί σχετική συμφωνία μεταξύ μητρικής και θυγατρικής, με διάρκεια 5 ετών
- η συμφωνία να έχει γνωστοποιηθεί στην Φορολογική Αρχή

Υποβολή φορολογικών δηλώσεων

Οι εταιρείες υποβάλλουν φορολογική δήλωση στην Φορολογική Αρχή (Finanzamt) του τόπου έδρας τους, με τις ίδιες προθεσμίες που ισχύουν και για τα φυσικά πρόσωπα.

Αναλόγως του καταβλητέου φόρου, η Φορολογική Αρχή δύναται να καθορίσει διαφορετική ημερομηνία πληρωμής.

4. Ειδικότεροι φόροι

4.1 Φόρος Ακίνητης Περιουσίας

►Βασικές διακρίσεις

Όλοι οι ιδιοκτήτες ακινήτων υποχρεούνται στην καταβολή Φόρου Ακίνητης Περιουσίας. Το ποσοστό εξαρτάται από το είδος του ακινήτου.

Τα ακίνητα διακρίνονται σε δύο κατηγορίες:

- Ακίνητα τύπου «Α», όταν πρόκειται για αγροτική ή δασική χρήση

- Ακίνητα τύπου «B», εάν πρόκειται για ακίνητα επί των οποίων δύνανται να ανεγερθούν κτίρια (υπερδομές) ή υφίστανται ήδη κατασκευές.

►Φόρος ιδιοκτησίας(Grundsteuer)

Το ύψος του αναλογούντος φόρου υπολογίζεται βάσει των κατωτέρω στοιχείων:

- Εκτιμώμενη αξία του ακινήτου

Καθορίζεται από τις Φορολογικές Αρχές βάσει του Γερμανικού Κώδικα Εκτίμησης Ακινήτων (Bewertungsgesetz). Συνήθως, βασίζεται στο ιστορικό συναλλαγών, με αποτέλεσμα οι τιμές να είναι κατώτερες των εμπορικών τιμών.

- Φορολογικός συντελεστής

Εξαρτάται από τον τύπο του ακινήτου. Ανέρχεται σε:

- 2,6% για μονοκατοικίες με αξία έως €38.346,89
- 3,5% για μονοκατοικίες με αξία άνω των €38.346,89
- 3,1% για πολυκατοικίες
- 3,5% για τα λοιπά ακίνητα και
- 6% για ακίνητα/αγροτεμάχια αγροτικής και δασοκομικής χρήσης
- Δημοτικός συντελεστής.

Καθορίζεται αυτόνομα από κάθε Δήμο. Ο συντελεστής δύναται να διαφέρει μεταξύ ακινήτων τύπου «A» και «B», συνήθως όμως για τα τύπου «B» είναι υψηλότερος.

Παράδειγμα:

Η φορολογική επιβάρυνση εμπορικού κτιρίου (τύπου «B»), σε Δήμο με δημοτικό συντελεστή 350%, εξάγεται ως εξής:

Εκτιμώμενη αξία ακινήτου	€ 1.000.000
X φορολογικό συντελεστή	X 0,35%
X δημοτικό συντελεστή	X 350%
	= €12.250
Φόρος	ή 1,23%
	επί της εκτιμώμενης αξίας του ακινήτου

►Φόρος μεταβίβασης ακινήτου (Grunderwerbsteuer)

Η απόκτηση ή μεταβίβαση ακινήτου στην Γερμανία φορολογείται, εφόσον η αξία συναλλαγής υπερβαίνει τα €2.500, ενώ οι φορολογικοί συντελεστές κυμαίνονται, ανάλογα με το Ομοσπονδιακό Κρατίδιο, μεταξύ 3,5% και 6,5%.

Φορολογικοί συντελεστές μεταβίβασης ακινήτων, ανά Ομοσπονδιακό Κρατίδιο

Βαυαρία, Σαξονία	3,5%
Αμβούργο	4,5%
Βάτη-Βυρτεμβέργη, Βρέμη, Μεκλεμβούργο-Δυτική Πομερανία, Κάτω Σαξονία, Ρηνανία-Παλατινάτο, Σαξονία-Άνχαλτ, Θουριγγία	5,0%
Βερολίνο, Έσση	6,0%
Βραδεμβούργο, Βόρεια Ρηνανία-Βεσφαλία, Σααρλάνδη, Σλέσβιχ-Χόλσταϊν	6,5%

Ο Φόρος Μεταβίβασης καταβάλλεται άπαξ και, κατά κανόνα, από τον αγοραστή.

4.2 Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (Umsatzsteuer/Mehrwertsteuer)

Η εν γένει λειτουργία του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ) είναι ίδια με τα ισχύοντα στην Ελλάδα.

►Λειτουργία του ΦΠΑ

Οι εταιρείες οφείλουν να προσθέτουν τον ΦΠΑ στην αξία πώλησης των προϊόντων και υπηρεσιών τους, ο οποίος επιβαρύνει τον τελικό αγοραστή/αποδέκτη των προϊόντων ή υπηρεσιών. Οι εταιρείες αποδίδουν τον ΦΠΑ στις Φορολογικές Αρχές ανά μήνα, τρίμηνο ή έτος, αναλόγως του κύκλου εργασιών τους.

Ο γερμανικός όρος για τον ΦΠΑ είναι Umsatzsteuer, αλλά αναφέρεται επίσης ως Mehrwertsteuer, με τους δύο όρους χρησιμοποιούνται εξίσου.

►Συντελεστές ΦΠΑ

Ο γενικός συντελεστής ανέρχεται σε 19%.

Χαμηλότερος συντελεστής 7% επιβάλλεται σε προϊόντα και υπηρεσίες που είναι απαραίτητες σε καθημερινή βάση, όπως τρόφιμα, βιβλία και οι εφημερίδες, αλλά και τα μέσα μαζικής μεταφοράς.

Ορισμένες υπηρεσίες, στις οποίες περιλαμβάνονται οι τραπεζικές εργασίες, οι υπηρεσίες υγείας και οι υπηρεσίες που δεν στοχεύουν στο κέρδος, εξαιρούνται από την επιβολή ΦΠΑ.

►ΦΠΑ Εισροών (Vorsteuerabzug)

Οι εταιρείες καταβάλλουν ΦΠΑ κατά την αγορά προϊόντων ή υπηρεσιών. Τα ποσά αυτά συμψηφίζονται με τα ποσά που εισπράττουν, όταν με την σειρά τους πωλήσουν προϊόντα ή υπηρεσίες.

Παράδειγμα:

Μία εταιρεία πωλεί σε διάστημα ενός μηνός 10 Η/Υ προς €1.100 τον έναν. Στην τιμή περιλαμβάνεται ο ΦΠΑ 19%. Επομένως, εισπράττει €11.000, εκ των οποίων €2.090 αποτελούν ΦΠΑ.

Η εταιρεία είχε αγοράσει τους 10 ηλεκτρονικούς υπολογιστές προς €800 τον έναν, με ΦΠΑ 19%. Επομένως, είχε καταβάλει €1.520 ως ΦΠΑ στον κατασκευαστή.

Η εταιρεία εισέπραξε €2.090 από ΦΠΑ κατά την πώληση και κατέβαλε €1.520 για ΦΠΑ κατά την αγορά (εισροών). Κατά συνέπεια, μετά τον συμψηφισμό των ποσών, θα καταβάλει στην Φορολογική Αρχή την διαφορά ή ποσό €570.

►Εμπόριο εντός της ΕΕ (Erwerbsteuer)

Το ενδοκοινοτικό εμπόριο απαλλάσσεται μεν από την καταβολή δασμών και λοιπούς περιορισμούς, υπόκειται όμως στην καταβολή Φόρου Μεταβίβασης (Erwerbsteuer), που στην πράξη είναι ίσος με τον ΦΠΑ. Καταβάλλεται από τον αγοραστή στην δική του Φορολογική Αρχή. Το ποσοστό ΦΠΑ είναι αυτό που ισχύει στην χώρα του παραλήπτη των προϊόντων ή υπηρεσιών. Στην συνέχεια μπορεί να συμψηφισθεί, όπως ακριβώς γίνεται με τον ΦΠΑ.

Αν ο αγοραστής είναι φυσικό πρόσωπο, τότε ο πωλητής χρεώνει και ΦΠΑ, ο οποίος αποδίδεται στην χώρα προέλευσης των προϊόντων ή υπηρεσιών.

5. Ζώνες Ελευθέρου Εμπορίου (FTZ)

Στην Γερμανία υπάρχουν τρεις Ζώνες Ελευθέρου Εμπορίου (ZEE), οι οποίες λειτουργούν:

- στον «ελεύθερο λιμένα» της Βρέμης (Bremerhaven), στο Ομοσπονδιακό Κρατίδιο της Βρέμης
- στον «ελεύθερο λιμένα» του Κουξχάφεν (Cuxhaven), στο Ομοσπονδιακό Κρατίδιο της Κάτω Σαξονίας
- στον «ελεύθερο λιμένα» του Ντούισμπουργκ (Duisburg), στο Ομοσπονδιακό Κρατίδιο της Βόρειας Ρηνανίας-Βεστφαλίας

Στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής τελωνειακής ολοκλήρωσης, οι λιμένες Κιέλου (Kiel, Σλέσβιχ-Χόλσταϊν) και (Emden, Κάτω Σαξονία) έπαψαν να θεωρούνται «ελεύθεροι λιμένες» το 2010, ακολουθούμενοι από τους λιμένες του Αμβούργου (Hamburg, Αμβούργο), το 2013 και του Ντέγκεντορφ (Deggendorf, Βαυαρία), το 2016.

Αντιθέτως, στην Γερμανία δεν υφίστανται Ειδικές Οικονομικές Ζώνες (SEZ/Sonderwirtschaftszonen).

Δ. ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

1. Αναπτυξιακός Νόμος – Κίνητρα Επενδύσεων

1.1 Εισαγωγή

Μεγάλο τμήμα της χρηματοδότησης επενδύσεων προέρχεται από την ΕΕ. Το μέγεθος αυτής καθορίζεται σε μακροπρόθεσμη βάση (Προγραμματικές Περιόδους) με ενιαία κριτήρια για όλη την ΕΕ, τηρώντας τους κανόνες ανταγωνισμού. Ομοσπονδία και Κρατίδια διαθέτουν, ωστόσο, επίσης ίδια μέσα χρηματοδότησης επιχειρήσεων.

Οι αρμόδιοι φορείς επενδύσεων σε επίπεδο Ομοσπονδίας και Κρατιδίων διαχειρίζονται όχι μόνον τους εθνικούς πόρους, αλλά και το μεγαλύτερο τμήμα των ευρωπαϊκών κονδυλίων. Αίτημα πρόσβασης σε χρηματοδοτικά μέσα, των οποίων η διαχείριση λαμβάνει χώρα κεντρικά από την ΕΕ, δέον όπως υποβάλλεται απευθείας στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Σχετική υποστήριξη προσφέρουν τα «εθνικά σημεία επαφής».

Διακρίνονται οι εξής μορφές χρηματοδότησης:

1. Επιδοτήσεις

2. Δάνεια

3. Εγγυήσεις, και

4. Συμμετοχές.

Σχετικός σύνδεσμος: <http://www.foerderdatenbank.de/>

1.2 Επιδοτήσεις προς ίδρυση και ανάπτυξη επιχειρήσεων

1.2.1 Γενικές επιδοτήσεις

1.2.1.1 Επιδοτήσεις προς «Βελτίωση της Περιφερειακής Οικονομίας» (VRW)

Ένα από τα σημαντικότερα προγράμματα χρηματοδότησης μέσω επιδοτήσεων (συμπεριλαμβανομένης της επιδότησης επιτοκίου), αφορά στη θεματική ενότητα «Βελτίωση της Οικονομίας της Περιφέρειας» (*Verbesserung der regionalen Wirtschaftsstruktur*). Το Ομοσπονδιακό Υπουργείο Οικονομίας και Ενέργειας (BMWi), σε συνεργασία με τις Κυβερνήσεις των Ομοσπονδιακών Κρατιδίων, λαμβάνοντας υπόψη το ευρωπαϊκό θεσμικό πλαίσιο κρατικών ενισχύσεων, ορίζουν ανά τακτά χρονικά διαστήματα τις προϋποθέσεις, τους τομείς και τις περιφέρειες προτεραιότητας, καθώς και τα αντίστοιχα ανώτατα όρια επιδοτήσεων. Εντός του πλαισίου αυτού, τα Κρατίδια δύνανται να προβούν σε περαιτέρω εξειδικεύσεις προϋποθέσεων και στόχων.

Τα ποσοστά επιδότησης κυμαίνονται, ανάλογα με την περιοχή, ως εξής:

α) Προκαθορισμένες περιοχές «Γ» (πρώην περιοχές «Α»), σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές για τις ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα 2014-2020 (2013/C 209/01), οι οποίες αντιστοιχούν στο 25,85% του πληθυσμού της χώρας και καλύπτουν γεωγραφικά το σύνολο της πρώην Ανατολικής Γερμανίας (με εξαίρεση την Λειψία).

β) Μη προκαθορισμένες περιοχές «Γ», οι οποίες επιλέχθηκαν βάση κοινωνικοοικονομικών κριτηρίων, που επίσης προσδιορίζονται στις κατευθυντήριες γραμμές για τις ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα 2014-2020 (2013/C 209/01) και

γ) Περιοχές «Δ», οι οποίες προκύπτουν από την οριζόντια εφαρμογή των διατάξεων των Κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 651/2014 και 1407/2013 της Επιτροπής, για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά και για τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας, κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης.

Στις ως άνω περιοχές, τα ανώτατα ποσοστά ενισχύσεων από 1.1.2018 για τις Μικρές/Μεσαίες/Μεγάλες Επιχειρήσεις στις προκαθορισμένες και μη προκαθορισμένες περιοχές «Γ» είναι 30%/20%/10% αντιστοίχως. Για τις προκαθορισμένες περιοχές ταξινόμησης «Γ» που συνορεύουν με περιοχές «Α»

γειτονικών χωρών (σύνορα Γερμανίας – Πολωνίας), τα ως άνω ποσοστά δύνανται να ανέβουν, προκειμένου η διαφορά στην ενίσχυση να μην υπερβαίνει τις 15 ποσοστιαίες μονάδες. Στις περιοχές «Δ» η ενίσχυση ανέρχεται ,υπό προϋποθέσεις, σε 20%/10%/€200.000 συνολικά εντός τριών (φορολογικών) ετών, για μικρές/μεσαίες/μεγάλες επιχειρήσεις αντιστοίχως.

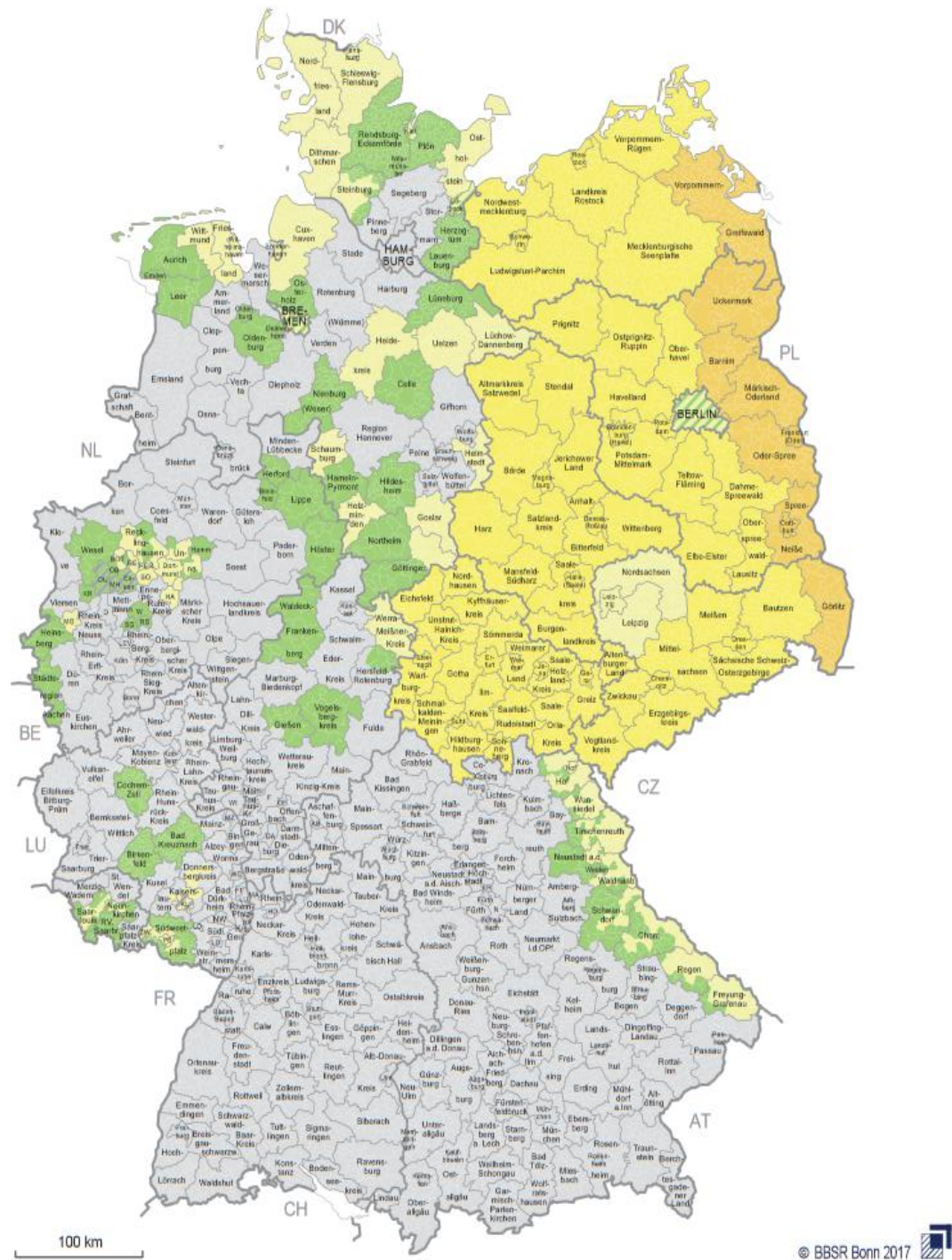
Η χρηματοδότηση μέσω του ως άνω προγράμματος δύναται να λάβει την μορφή επιδότησης κεφαλαίου ή κάλυψης του κόστους μισθοδοσίας, στο πλαίσιο υλοποίησης επενδυτικού προγράμματος, το οποίο θα πρέπει να έχει ολοκληρωθεί εντός τριών ετών.

Αποκλείονται από την ως άνω χρηματοδότηση οι τομείς της αγροτικής και δασικής οικονομίας, αλιείας και ιχθυοκαλλιέργειας, η χαλυβουργία και βιομηχανία παραγωγής σιδήρου, η εξόρυξη και ο τομέας επεξεργασίας πετρωμάτων, η ενέργεια, η διανομή ύδατος για την κάλυψη αναγκών της επιχείρησης, το λιανικό εμπόριο και το εμπόριο δι' αλληλογραφίας, οι μεταφορές και οι υπηρεσίες αποθήκευσης, τα νοσοκομεία, οι κλινικές, τα κέντρα αποκατάστασης, η βιομηχανία κατασκευής τεχνητού νήματος, η επιδότηση προβληματικής επιχείρησης με εξαίρεση επιδοτήσεων για την αντιμετώπιση φυσικών καταστροφών, τα αεροδρόμια, οι επιχειρήσεις του χρηματοπιστωτικού και ασφαλιστικού τομέα και οι σύμβουλοι επιχειρήσεων.

Δικαιούχοι δύνανται να είναι εγχώριες και αλλοδαπές επιχειρήσεις, φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης και άλλοι μη κερδοσκοπικοί φορείς. Σχετική αίτηση των ενδιαφερομένων εξετάζεται και εγκρίνεται στη βάση συγκεκριμένων κριτηρίων, όπως πχ.: δημιουργία νέων πηγών εσόδων και θέσεων εργασίας στην περιφέρεια εγκατάστασης της επιχείρησης, πραγματοποίηση πλέον του 50% του κύκλου εργασιών εκτός περιφέρειας εγκατάστασης, ύψος σχεδιαζόμενης επένδυσης, τουλάχιστον 50% του μέσου όρου των δαπανών αποσβέσεων των τελευταίων τριών ετών, συμβολή στην βελτίωση του περιβάλλοντος κλπ., από την κατά τόπους αρμόδια Αρχή (Bewilligungsbehörde).

Σχετικός σύνδεσμος: <https://www.bmwi.de/Redaktion/DE/Dossier/regionalpolitik.html>

GRW-Fördergebiete 2014 - 2020

Fördergebiete der Gemeinschaftsaufgabe
"Verbesserung der regionalen Wirtschafts-
struktur" im Zeitraum 2014 - 2020
in gemeinschaftlicher Abgrenzung

- Prädefiniertes C-Fördergebiet
- Prädefiniertes C-Fördergebiet mit Grenz-
zuschlag gemäß Rz. 176 Regionalleitlinien
- Nicht prädefiniertes C-Fördergebiet
- Nicht-prädefiniertes C-Fördergebiet
(davon Städte/Gemeinden teilweise)

- D-Fördergebiet
- D-Fördergebiet
(davon Städte/Gemeinden teilweise)
- Teilweise nicht prädefiniertes C-,
teilweise D-Fördergebiet
- Nicht-Fördergebiet

Datenbasis: BMWI
Geometrische Grundlage: BKG, Gemeinden, 31.12.2011
Bearbeitung: G. Lackmann

Name Landkreis
Name kreisfreie Stadt (bei Platzvergrößerung keine Kennung des Kreisgebietes)

— Grenze Landkreis bzw. kreisfreie Stadt
— Grenze Bundesland

1.2.1.2 Επιδότηση «έναρξης ελεύθερης επαγγελματικής δραστηριότητας»

Η επιδότηση έναρξης επαγγέλματος/επιτηδεύματος (*Gründungszuschuss*) υποστηρίζει την είσοδο των ανέργων στην αγορά εργασίας. Σχετική αίτηση οφείλει να γίνει πριν την έναρξη της δραστηριότητας, στο κατά τόπους αρμόδιο Γραφείο Εργασίας (*Agentur für Arbeit*). Για την αποδοχή της αίτησης, απαραίτητη είναι η σχετική γνωμοδότηση Βιομηχανικού και Εμπορικού ή Τεχνικού Επιμελητηρίου, πιστωτικού ιδρύματος κλπ. επί της βιωσιμότητας του επιχειρηματικού σχεδίου του ενδιαφερομένου, καθώς και η απόδειξη της κατοχής των απαραίτητων γνώσεων και ικανοτήτων για την άσκηση της σχετικής δραστηριότητας.

Η επιδότηση δίδεται σε δύο φάσεις: Στην πρώτη φάση, διάρκειας έξι μηνών, αιτούντες λαμβάνουν επιδότηση στο ύψος του τελευταίου επιδόματος ανεργίας. Επίσης δίδεται επίδομα €300 για κοινωνική ασφάλιση. Εφόσον αποδειχθεί ότι η δραστηριότητα συνεχίζεται, η επιδότηση παρατείνεται για άλλους 9 μήνες έως τα €300.

Σχετικοί σύνδεσμοι: <http://www.arbeitsagentur.de>; <http://www.existenzgruender.de>

1.2.1.3 Επιδότηση «EXIST»

Το Ομοσπονδιακό Υπουργείο Οικονομίας και Ενέργειας (BMWi), με την σύμπραξη του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου, υποστηρίζουν την ωρίμανση ιδεών, την υλοποίηση επιχειρηματικών σχεδίων και την δημιουργία προϊόντων που έχουν επινοηθεί και σχεδιαστεί εντός πανεπιστημιακών και ερευνητικών ιδρυμάτων της Γερμανίας. Δικαιούχοι του προγράμματος “EXIST” (*Gründerstipendium*) είναι πανεπιστήμια και ερευνητικά κέντρα. Το ύψος της επιδότησης καλύπτει έως και 100% των επιλέξιμων δαπανών, κυρίως μισθολογικών ήτοι €1.000 μηνιαίως για φοιτητές, €2.000 μηνιαίως για τεχνικούς συνεργάτες, €2.500 μηνιαίως για αποφοίτους, €3.000 για κατόχους διδακτορικού. Για τα ανήλικα τέκνα των συμμετεχόντων δίδονται επιπλέον €150 μηνιαίως για κάθε παιδί. Καλύπτονται, επίσης, λειτουργικές δαπάνες από €10.000 έως €30.000, συμβουλευτικές υπηρεσίες έως €5.000 και εκπονήσεις ερευνών έως €10.000 εφάπαξ. Η επιδότηση διαρκεί έως 1 έτος.

Σχετικός σύνδεσμος: www.exist.de.

1.2.1.4 «Ενίσχυση της επιχειρηματικής τεχνογνωσίας»

Αρμόδιος φορέας υλοποίησης ως άνω προγράμματος (*Förderung unternehmerischen Know-hows*) είναι η Ομοσπονδιακή Υπηρεσία για την Οικονομία και τους Εξαγωγικούς Ελέγχους (Bundesamt für Wirtschaft und Ausfuhrkontrolle - BAFA). Το πρόγραμμα συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και απευθύνεται σε ήδη λειτουργούσες επιχειρήσεις. Επιμέρους Ομοσπονδιακά Κρατίδια δύνανται να χορηγούν επιδοτήσεις κάλυψης δαπανών για συμβουλευτικές υπηρεσίες ή/και δωρεάν συμβουλευτικές υπηρεσίες, για το στάδιο πριν την ίδρυση εταιρείας.

Το πρόγραμμα αποσκοπεί να καλύψει το κόστος συμβουλευτικών υπηρεσιών: **α)** επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται για διάστημα μικρότερο των δύο ετών στην αγορά (*Jungunternehmen*), **β)** επιχειρήσεων που έχουν υπερβεί το τρίτο έτος λειτουργίας (*Bestandsunternehmen*), και **γ)** επιχειρήσεων με οικονομικά προβλήματα (*Unternehmen in Schwierigkeiten*), οι οποίες πληρούν τις προϋποθέσεις που τίθενται στην υπ’ αριθμ. 2014/C 249/01 Ανακοίνωση της Επιτροπής «Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για τη διάσωση και αναδιάρθρωση μη χρηματοπιστωτικής φύσεως, προβληματικών επιχειρήσεων», που έχουν έδρα την Γερμανία και πληρούν τις προϋποθέσεις του ευρωπαϊκού ορισμού των ΜΜΕ (2003/361/ΕΚ). Από την εν λόγω χρηματοδότηση εξαιρούνται επιχειρήσεις του πρωτογενούς γεωργικού τομέα, της αλιείας και της ιχθυοκαλλιέργειας και τομέων, οι οποίοι δεν δύνανται να λάβουν ενισχύσεις σύμφωνα με τον υπ’ αριθμ. 1407/2013/ΕΕ Κανονισμό. Το ποσοστό της επιδότησης εξαρτάται από το κατά τεκμήριο κόστος αυτής και τον τόπο έδρας της επιχείρησης και κυμαίνεται από €1.500 έως €3.200. Για περισσότερες πληροφορίες http://www.bafa.de/DE/Wirtschafts_Mittelstandsfoerderung/Beratung_Finanzierung/Unternehmensberatung_node.html.

1.2.2 Επιδότηση έρευνας και καινοτομίας

1.2.2.1 «Πρόγραμμα Ενίσχυσης Καινοτομίας MME»

Εν λόγω πρόγραμμα (*Zentrales Innovationsprogramm Mittelstand/ZIM*) συνιστά το κύριο πρόγραμμα του Ομοσπονδιακού Υπουργείου Οικονομίας και Ενέργειας (BMWi) για την χρηματοδοτική υποστήριξη καινοτόμων μικρομεσαίων επιχειρήσεων, συμπεριλαμβανομένων των επιχειρήσεων του κλάδου της βιοτεχνίας και των ελεύθερων επαγγελμάτων.

Χρηματοδοτούνται μεμονωμένες επιχειρήσεις, προγράμματα συνεργασίας δύο και πλέον επιχειρήσεων ή μίας επιχείρησης και ενός ερευνητικού κέντρου, συνεργατικά δίκτυα 6 και πλέον επιχειρήσεων, καθώς και συμβουλευτικές υπηρεσίες. Δικαιούχοι της επιδότησης είναι μικρομεσαίες επιχειρήσεις (βλ. 2003/361/EK), καθώς και μεσαίου μεγέθους επιχειρήσεις με λιγότερους από 500 εργαζόμενους και ετήσιο κύκλο εργασιών έως €50 εκατ., μη κερδοσκοπικά ερευνητικά ιδρύματα εντός συνεργατικών σχημάτων με επιχειρήσεις για την υλοποίηση έργου καθώς και διαχειριστές δικτύων. Ενισχύονται προγράμματα εντός Γερμανίας, υψηλού τεχνολογικού κινδύνου άμεσης προτεραιότητας, που εντάσσονται και πληρούν τις προδιαγραφές συγκεκριμένης επιστημονικής πειθαρχίας (*lege artis*) και αποσκοπούν στην δημιουργία καινοτόμων προϊόντων, διαδικασιών και υπηρεσιών, που υπερέχουν ουσιαστικά των ήδη διατιθέμενων και αντικατοπτρίζουν το παρόν επίπεδο τεχνολογικής εξέλιξης διεθνώς, ενισχύοντας σημαντικά την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων.

Το ποσοστό της ενίσχυσης προς μεμονωμένες επιχειρήσεις και συνεργατικά σχήματα, εξαρτάται από το μέγεθος της επιχείρησης, τον τόπο έδρας και το επιχειρηματικό σχέδιο και κυμαίνεται από 25% έως 50%, με προσαύξηση 5% σε περιπτώσεις συνεργασίας με εταιρεία από το εξωτερικό των επιλέξιμων δαπανών, έως €380.000. Η ενίσχυση ερευνητικών ιδρυμάτων καλύπτει έως και 100% των επιλέξιμων δαπανών έως €190.000. Σε προγράμματα συνεργασίας, η ενίσχυση οριοθετείται στα €2 εκατ.. Προς συνεργατικά δίκτυα το ποσοστό της ενίσχυσης το 1^ο έτος ανέρχεται σε 90%, το 2^ο έτος 70%, το 3^ο έτος 50% και ενδεχομένως το 4^ο έτος 30% των επιλέξιμων δαπανών έως το ποσό των €380.000. Τέλος η ενίσχυση συμβουλευτικών υπηρεσιών ανέρχεται στο 50% των επιλέξιμων δαπανών έως €50.000.

Σχετικοί σύνδεσμοι: www.clusterplattform.de/clustersuche

1.2.2.2 «Κοινωνικής βιομηχανική έρευνα»

Μέσω του ως άνω προγράμματος (*Industrielle Gemeinschaftsforschung/IGF*), το Ομοσπονδιακό Υπουργείο Οικονομίας και Ενέργειας (BMWi) στηρίζει το ερευνητικό έργο φορέων, οι οποίοι έχουν συσταθεί ως νομικά αυτοτελείς φορείς βιομηχανικής έρευνας κοινωνικού χαρακτήρα από μικρομεσαίες επιχειρήσεις και οι οποίοι αποτελούν μέλη της κοινοπραξίας για την προώθηση της εφαρμοσμένης έρευνας με την επωνυμία „Otto von Guericke“ e.V. (AiF). Η χρηματοδότηση λαμβάνει τη μορφή επιδότησης σε ποσοστό έως και 100% των επιλέξιμων δαπανών, για μισθούς, εξοπλισμό και υπηρεσίες τρίτων.

Σχετικοί σύνδεσμοι: www.aif.de/igf

1.2.2.3 «Ανάπτυξη καινοτομικού δυναμικού»

Μέσω του ως άνω προγράμματος (*Innovationskompetenz/INNO-KOM*), το Ομοσπονδιακό Υπουργείο Οικονομίας και Ενέργειας (BMWi) στηρίζει την δημιουργία νομικά αυτοτελών φορέων βιομηχανικής έρευνας κοινωνικού χαρακτήρα, οι οποίοι δεν αποτελούν τμήμα πανεπιστημίων ή άλλης επιστημονικής ένωσης φορέων βιομηχανικής έρευνας, σε αδύναμες οικονομικά περιφέρειες, όπως αυτές ορίζονται στην οδηγία εφαρμογής του προγράμματος «Βελτίωση της Οικονομίας της Περιφέρειας» (*Verbesserung der regionalen Wirtschaftsstruktur*), το οποίο περιεγράφη ανωτέρω. Η χρηματοδότηση λαμβάνει τη μορφή επιδότησης:

α) σε ποσοστό έως και 90% των επιλέξιμων δαπανών έως €550.000, στο πλαίσιο του προ-ερευνητικού σταδίου, διάρκειας έως 30 μήνες,

β) σε ποσοστό έως και 70% των επιλέξιμων δαπανών έως €400.000, στο πλαίσιο έρευνας προσανατολισμένης στην αγορά, διάρκειας έως 30 μήνες,

γ) σε ποσοστό έως και 90% των επιλέξιμων δαπανών για επενδυτικά προγράμματα δημιουργίας ερευνητικών φορέων μικρού μεγέθους (με λιγότερο από 50 απασχολούμενους), κατά κανόνα έως €250.000 και για τους λοιπούς φορείς κατά κανόνα έως €500.000, διάρκειας έως 12 μήνες.

Σχετικός σύνδεσμος: <http://www.euronorm.de/euronorm/index.php>

1.2.2.4 «Συμβουλευτικές Υπηρεσίες Καινοτομίας»

Το Ομοσπονδιακό Υπουργείο Οικονομίας και Ενέργειας (BMWi) χρηματοδοτεί την χρήση από επιχειρήσεις (συμπεριλαμβανομένων βιοτεχνικών επιχειρήσεων) εξωτερικών συμβουλευτικών υπηρεσιών επί θεμάτων διαχείρισης καινοτομίας. Δικαιούχοι της επιδότησης (*Innovationsgutscheine/go-Inno*) είναι εντεταλμένες από το Υπουργείο ή από εγκεκριμένο φορέα έργου συμβουλευτικές επιχειρήσεις. Του μέτρου δύνανται να επωφεληθούν επιχειρήσεις (συμπεριλαμβανομένων βιοτεχνικών επιχειρήσεων) με έδρα την Γερμανία και σημαντικές προοπτικές από άποψη τεχνολογίας, με προσωπικό έως 100 εργαζομένους και ετήσιο κύκλο εργασιών έως €20 εκατ. Η επιδότηση ανέρχεται στο 50% των δαπανών για σχετικές συμβουλευτικές υπηρεσίες έως το ποσό των €1.100 την ημέρα για 8-20 ημέρες συνολικά σε διάστημα 3 μηνών έως 1 έτος ανάλογα με τον τύπο της υπηρεσίας.

Σχετικός σύνδεσμος: www.bmw-innovationsgutscheine.de

1.3 Δάνεια

1.3.1 Γενικά δάνεια προς επιχειρήσεις

1.3.1.1 «Δάνειο ERP για ίδρυση επιχείρησης – κεφάλαιο έναρξης»

Η Τράπεζα Ανασυγκρότησης (KfW) στηρίζει επίδοξους επιχειρηματίες, ελεύθερους επαγγελματίες και μικρές επιχειρήσεις μέσω χρηματοδότησης (*ERP Gründerkredit–StartGeld*), υπό ευνοϊκούς όρους, κεφαλαιουχικών επενδύσεων και απόκτησης εξοπλισμού, έως το ποσό των €100.000. Δικαιούχοι είναι φυσικά πρόσωπα, ελεύθεροι επαγγελματίες και μικρές επιχειρήσεις (βάσει ορισμού που περιέχεται στην υπ' αριθμ. 2003/361/EK σύσταση της Επιτροπής). Η χρηματοδότηση δίδεται υπό μορφή δανείου, το οποίο δύναται να καλύψει έως και 100% της ίδιας συμμετοχής έως €100.000 (εκ των οποίων έως €30.000 για εξοπλισμό), για περίοδο 5 ή 10 ετών, με διετή κατ' ανώτατο περίοδο χάριτος και επιτόκιο 2,05% ή 2,70% αντίστοιχα.

Σχετικός σύνδεσμος: www.kfw.de

1.3.1.2 «Δάνειο ERP για ίδρυση επιχείρησης – γενικού τύπου»

Η Τράπεζα Ανασυγκρότησης (KfW) στηρίζει επίδοξους επιχειρηματίες, ελεύθερους επαγγελματίες και επιχειρήσεις κατά τη σύσταση, εδραίωση και επέκταση της εταιρείας τους εντός και εκτός χώρας. Η χρηματοδότηση (*ERP Gründerkredit–Universell*) χορηγείται υπό μορφή δανείου, το οποίο δύναται να καλύψει έως και 100% της ίδιας συμμετοχής έως το ποσό των €25 εκατ., για περίοδο έως 20 έτη (με 3ετή κατ' ανώτατο όριο περίοδο χάριτος) και επιτόκιο από 1% έως 8,60% αναλόγως της κατηγορίας κινδύνου του επιχειρηματικού σχεδίου.

Σχετικός σύνδεσμος: www.kfw.de

1.3.1.3 «Επιχειρηματικό Δάνειο»

Μέσω του εν λόγω επιχειρηματικού δανείου (*KfW-Unternehmerkredit*) της Τράπεζας Ανασυγκρότησης (KfW), χρηματοδοτούνται μεσο/μακροπρόθεσμα επιχειρηματικά σχέδια με ισχυρές πιθανότητες επιτυχίας. Για ΜΜΕ διατίθενται επιπλέον ειδικά χαμηλότοκα δάνεια. Δικαιούχοι είναι εγχώριες και αλλοδαπές επιχειρήσεις, ιδιωτικές κατά πλειοψηφία, ο κύκλος εργασιών των οποίων δεν υπερβαίνει τα €500 εκατ., καθώς και ελεύθεροι επαγγελματίες, οι οποίοι δραστηριοποιούνται ήδη την τελευταία πενταετία στην αγορά. Δικαιούχοι δύνανται επίσης να είναι φυσικά πρόσωπα και επιχειρήσεις, ανεξαρτήτως χρόνου έναρξης της επιχείρησης, ο οποίοι εκμισθώνουν επαγγελματικά ακίνητα. Χρηματοδότηση δύνανται τέλος να λάβουν γερμανικές επιχειρήσεις και θυγατρικές αυτών, κοινοπραξίες (*Joint-Ventures*) με ουσιώδη γερμανική συμμετοχή και Γερμανοί ελεύθεροι επαγγελματίες με κύκλο εργασιών έως €500 εκατ., για

δραστηριοποίηση στο εξωτερικό. Η χρηματοδότηση χορηγείται υπό μορφή δανείου, το οποίο δύναται να καλύψει έως και 100% της ίδιας συμμετοχής, έως το ποσό των €25 εκατ. και επιτόκιο από 1% έως 9,35% αναλόγως της κατηγορίας κινδύνου του επιχειρηματικού σχεδίου.

Σχετικός σύνδεσμος: www.kfw.de

1.3.2 Δάνεια για την στήριξη της καινοτομίας

1.3.2.1 «Δάνειο ERP για ψηφιοποίηση και καινοτομία»

Το ως άνω πρόγραμμα επιδότησης (*ERP Digitalisierungs- und Innovationskredit*) απευθύνεται σε εδραιωμένες επιχειρήσεις καινοτομίας με κύκλο εργασιών έως €500 εκατ. και ελεύθερους επαγγελματίες που δραστηριοποιούνται ήδη για τουλάχιστον 2 έτη. Χρηματοδοτούνται επιχειρηματικά σχέδια ψηφιοποίησης και ανάπτυξης της καινοτομίας, σύμφωνα με συγκεκριμένα κριτήρια επιλεξιμότητας. Η χρηματοδότηση έχει τη μορφή χαμηλότοκου δανείου με επιτόκιο από 1% έως 7,40%, μέσω της γερμανικής Τράπεζας Ανασυγκρότησης (KfW) και δύναται να καλύψει έως και 100% του επενδυτικού κόστους από €25.000 κατ' ελάχιστο και έως του ποσού των €25 εκατ.

Σχετικός σύνδεσμος: www.kfw.de

1.3.2.2 «Ενδιάμεσο δάνειο ERP για την καινοτομία»

Εν λόγω πρόγραμμα (*ERP-Mezzanine für Innovation*) παρέχει μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση για ερευνητικά προγράμματα ανάπτυξης καινοτόμων και αξιοποιήσιμων από την αγορά, προϊόντων, διαδικασιών και υπηρεσιών. Δικαιούχοι είναι εδραιωμένες επιχειρήσεις με κύκλο εργασιών έως €500 εκατ. και ελεύθεροι επαγγελματίες που δραστηριοποιούνται ήδη για τουλάχιστον 2 χρόνια. Η χρηματοδότηση έχει τη μορφή χαμηλότοκου δανείου (κανονικής ή χαμηλής προτεραιότητας), με επιτόκιο από 1% έως 7,40% μέσω της γερμανικής Τράπεζας Ανασυγκρότησης (KfW) και δύναται να καλύψει έως και 100% του επενδυτικού κόστους από €25.000 κατ' ελάχιστο έως €25 εκατ. μέγιστο.

Σχετικός σύνδεσμος: www.kfw.de

1.3.2.3 «Κεφάλαια εκκίνησης υψηλής τεχνολογίας»

Εν λόγω χρηματοδοτικό εργαλείο (*High-Tech Gründerfonds*) παρέχει κεφάλαια εκκίνησης (*Seedfinanzierung*) σε νεοφυείς επιχειρήσεις (*Startups*), για την δημιουργία πρωτοτύπων ή και την εμπορευματοποίηση αυτών, εξασφαλίζοντας παράλληλα κατάλληλες συμβουλευτικές υπηρεσίες και διαμεσολάβηση. Δικαιούχοι είναι υπό σύσταση ή λειτουργούσες ήδη, ολιγότερον του ενός έτους, μικρομεσαίες εταιρείες. Η χρηματοδότηση συνιστά συνδυασμό συμμετοχής και δανεισμού (διάρκειας έως 7 ετών και επιτόκιο 6%), ανερχόμενη αρχικά σε €600.000 κατ' ανώτατο, μέσω της οποίας αποκτάται 15% μερίδιο της επιχείρησης (ονομαστική αξία). Ως άνω κεφάλαιο δύναται να συνδυασθεί επί ίσοις όροις (*pari-passu*) με κεφάλαια από άλλες πηγές. Η ίδια συμμετοχή δεν μπορεί να είναι μικρότερη του 10%. Επόμενοι κύκλοι χρηματοδότησης δύνανται να χρηματοδοτηθούν μέσω του ως άνω χρηματοδοτικού εργαλείου, έως του ποσού των €1,4 εκατ.

Σχετικός σύνδεσμος: <https://high-tech-gruenderfonds.de/en/>

1.3.2.4 «Δάνεια Coparion»

Εν λόγω χρηματοδοτικό εργαλείο δημιουργήθηκε με κονδύλια που προήλθαν από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανασυγκρότησης ERP και την Γερμανική Τράπεζα Ανασυγκρότησης (KfW) και απευθύνεται σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις τεχνολογίας με έδρα την Γερμανία. Βασική προϋπόθεση είναι η συμμετοχή στην χρηματοδότηση ενός επιπλέον –στον ρόλο του κύριου- επενδυτή (*lead investor*), επί ίσοις όροις (*pari-passu*). Η συμμετοχή αποσκοπεί στην κάλυψη των χρηματοδοτικών αναγκών επιχείρησης, για την ανάπτυξη και εμπορευματοποίηση σαφώς βελτιωμένων καινοτόμων προϊόντων, διαδικασιών και υπηρεσιών. Το ύψος της συμμετοχής ανέρχεται έως του ποσού των €10 εκατ.

Σχετικός σύνδεσμος: www.coparion.de.

1.3.2.5 «Υπερταμείο (Fund of Funds) ERP/EIF»

Εν λόγω χρηματοδοτικό ταμείο (*ERP/EIF-Dachfonds*) δημιουργήθηκε με κονδύλια που προήλθαν από το Ευρωπαϊκό Επενδυτικό Ταμείο EIF και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανασυγκρότησης ERP και συμμετέχει, υπό τις ίδιες προϋποθέσεις (*pari passu*) με άλλους ιδιωτικούς επενδυτές, σε κεφάλαια υψηλού κινδύνου (*Wagniskapital-Fonds*) που επενδύονται στην Γερμανία. Χρηματοδοτούνται κυρίως η αρχική μεταφορά τεχνολογίας (*tech transfer*) ή/και η μετέπειτα ανάπτυξη και επέκταση της δραστηριότητας. Δικαιούχοι είναι επενδυτές κεφαλαίων υψηλού κινδύνου (*Venture – Capital Fonds*) που επενδύουν στην Γερμανία σε μικρομεσαίες εταιρείες τεχνολογίας. Η συμμετοχή δεν δύναται να υπολείπεται του 10% ή να υπερβαίνει το 70% του συγκεντρωθέντος κεφαλαίου.

Σχετικός σύνδεσμος: www.eif.org

1.3.2.6 «Πιστωτικό Ταμείο Ανάπτυξης ERP/EIF»

Εν λόγω χρηματοδοτικό εργαλείο (*ERP/EIF-Wachstumsfazilität*), όπως και το προηγούμενο, συντίθεται από χρήματα του Ευρωπαϊκού Επενδυτικού Ταμείου EIF και του Ευρωπαϊκού Ταμείου Ανασυγκρότησης ERP, τα οποία συνδυάζονται με άλλα κεφάλαια υψηλού κινδύνου για την στήριξη επιχειρήσεων τεχνολογίας κατά το κρίσιμο στάδιο της ανάπτυξης. Δικαιούχοι είναι διαχειριστές κεφαλαίων υψηλού κινδύνου με επίκεντρο την Γερμανία. Η συμμετοχή δέον όπως κυμαίνεται μεταξύ €20 εκατ. και €60 εκατ. και να μην υπερβαίνει το 1/3 του συγκεντρωθέντος κεφαλαίου.

Σχετικός σύνδεσμος: <http://www.eif.org>

1.4 Εγγυήσεις (Bürgschaften)

Οι εγγυήσεις συνιστούν μορφή ασφάλισης δανείου. Ομοσπονδία και Κρατίδια παρέχουν, ενίοτε, εγγυήσεις δανείων σε επιχειρήσεις «εξαιρετικού δημοσίου συμφέροντος», για ποσά από €1,25 εκατ. έως €10 εκατ. στα Ομοσπονδιακά Κρατίδια της πρώην Αν. Γερμανίας και χωρίς ανώτατο όριο στην υπόλοιπη Γερμανία. Την τελική απόφαση λαμβάνει ο Υπουργός Οικονομικών εκάστου Κρατιδίου, κατόπιν σχετικής εισήγησης ειδικής επιτροπής και ενημέρωσης της αρμόδιας Δ/σης Ανταγωνισμού της ΕΕ. Πλην των εγγυήσεων δημοσίου, υπάρχουν και εγγυήσεις τραπεζών και ιδιωτών. Οι τράπεζες παρέχουν εγγυήσεις σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις κατά κανόνα έως το ποσό των €1,25 εκατ.

Σχετικός σύνδεσμος: *Verband Deutscher Bürgschaftsbanken e.V. (VDB)*: <http://www.vdb-info.de/>

1.5 Εταιρείες Συμμετοχών

Οι εν λόγω εταιρείες δραστηριοποιούνται σε επίπεδο Ομοσπονδιακού Κρατιδίου και συμμετέχουν στο ιδρυτικό κεφάλαιο μικρομεσαίων εταιρειών, με ποσά που κυμαίνονται συνήθως από €50.000 έως €2,5 εκατ. και για διάστημα έως 15 έτη.

Σχετικός σύνδεσμος: *Bundesverband Deutscher Kapitalbeteiligungsgesellschaften*: <http://www.bvkap.de/>

2. Πιστοληπτική ικανότητα χώρας – Κίνδυνοι/ προοπτικές

Η Γερμανία διατηρεί σταθερά την υψηλότερη πιστοληπτική βαθμίδα AAA.

Ε. ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΙ – ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ

Η πλειονότητα των διαγωνισμών που διενεργούνται στη Γερμανία ετησίως και αφορούν σε προμήθεια προϊόντων και υπηρεσιών, εκτελείται σε αποκεντρωμένη βάση, από περίπου 30.000 αρμόδιες υπηρεσίες. Δεν υφίσταται ενιαία Βάση Δεδομένων, για το σύνολο των διαγωνισμών παγερμανικώς.

Βάσει ενσωματωθείσας στο εσωτερικό δίκαιο Ευρωπαϊκής Οδηγίας, υποχρέωση ανοιχτής, δημόσιας προκήρυξης υφίσταται για συμβόλαια προμηθειών που υπερβαίνουν σε αξία το ποσό των:

- **€209.000** για προϊόντα και υπηρεσίες γενικώς
- **€418.000** για προϊόντα και υπηρεσίες που αφορούν στην άμυνα και την ασφάλεια, καθώς και τους τομείς ενέργειας, μεταφορών και πόσιμου ύδατος.
- **€5.225.000** για κατασκευαστικά έργα, και
- **€135.000** για προϊόντα και υπηρεσίες των ανώτερων και ανώτατων Ομοσπονδιακών Αρχών.

(οι τιμές ισχύουν από 1.1.2016)

Οι δημόσιοι διαγωνισμοί που προκηρύσσονται σε Ομοσπονδιακό επίπεδο, δημοσιεύονται υποχρεωτικά στην επίσημη διαδικτυακή πύλη bund.de της γερμανικής Ομοσπονδιακής Διαχειριστικής Αρχής (Bundesverwaltungsamt, <http://www.bund.de>), όπου δίδεται επίσης η δυνατότητα αναζήτησης διαγωνισμών

(<http://www.bund.de/Content/DE/Ausschreibungen/Suche/Formular.html?view=processForm&nn=4641514>).

Τα γερμανικά Ομοσπονδιακά Κρατίδια υποχρεούνται επίσης να κοινοποιούν τους Δημόσιους Διαγωνισμούς τους οποίους προκηρύσσουν. Κατάλογος των έντυπων και ηλεκτρονικών Μέσων, στα οποία δημοσιεύονται, βάσει νόμου, οι προκηρύξεις ανά Ομόσπονδο Κρατίδιο, δύναται να αντληθεί από τον υπερσύνδεσμο <https://drive.google.com/open?id=0B349FtBesprhdmVOTzNMTHNCYk0>.

Πληροφορίες για τους δημόσιους Διαγωνισμούς ανά Ομοσπονδιακό Κρατίδιο, διατίθενται από τα κατά τόπους Βιομηχανικά και Εμπορικά Επιμελητήρια, ενώ οι ανοιχτοί δημόσιοι διαγωνισμοί, δημοσιεύονται επίσης υποχρεωτικά και στην αντίστοιχη Ευρωπαϊκή Βάση Δεδομένων TED (<http://www.ted.europa.eu>). Τέλος, σειρά συνδρομητικών ιστοσελίδων προσφέρουν πληροφορίες για τους τρέχοντες διαγωνισμούς, τόσο σε ομοσπονδιακό, όσο και σε περιφερειακό/τοπικό επίπεδο, καθώς και δυνατότητες εξειδικευμένης αναζήτησης και ενημέρωσης.

ΣΤ. ΚΛΑΔΟΙ ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΓΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Προοπτικές ανάπτυξης και διεύρυνσης παρουσίας ελληνικών προϊόντων στην γερμανική αγορά

Οι ελληνικές επιχειρήσεις με εξαγωγικό προσανατολισμό ενδιαφέρονται έντονα για τη γερμανική αγορά, λόγω του μεγέθους της, του υψηλού διαθέσιμου εισοδήματος και της συναφούς κατά κεφαλήν/κατά νοικοκυριό καταναλωτικής δαπάνης, αλλά και λόγω της ισχυρής ελληνικής ομογενειακής παρουσίας στη χώρα. Το ενδιαφέρον αυτό αντανακλάται στον μεγάλο και συνεχώς αυξανόμενο αριθμό αιτημάτων για παροχή πληροφοριών, από μεγάλες εξαγωγικές, έως νεοφυείς ή μικρές ακόμη επιχειρήσεις, που απευθύνονται στο Γραφείο ΟΕΥ Βερολίνου.

► Παρατηρήσεις και προτάσεις

Προοπτικές περαιτέρω παγίωσης και επαύξησης μεριδίων στη γερμανική αγορά συγκεντρώνουν ιδιαιτέρως οι κάτωθι κλάδοι κα προϊόντα:

Κλάδος Τροφίμων–Ποτών: Προοπτικές για διεύρυνση μεριδίων προσφέρει ο κλάδος τροφίμων συμπεριλαμβανομένων νωπών και μεταποιημένων αγροτικών προϊόντων και αλκοολούχων ποτών. Επί μέρους κατηγορίες, όπως φέτα, ορισμένα νωπά, αποξηραμένα ή παρασκευασμένα οπωροκηπευτικά, ελαιόλαδο, ελιές, ιχθυηρά, κατεψυγμένες ζύμες, ούζο καταγράφουν ικανοποιητικές εξαγωγικές επιδόσεις, γεγονός αποδιδόμενο σε αυξημένες πωλήσεις μέσω των μεγάλων αλυσίδων διανομής.

Επί πλέον δυναμικότητα παρουσιάζουν τα προϊόντα βιολογικής καλλιέργειας, τα προϊόντα ΠΟΠ/ΠΓΕ (ιδιαιτέρως διάφορα είδη τυριών) και υψηλής ποιότητας προϊόντα, που διατίθενται σε καταστήματα delicatessen (τσάι, βότανα, κρόκος, μαστίχα, μέλι, συμπυκνωμένοι χυμοί, κλπ.), η κατανάλωση των οποίων στην Γερμανία συνεχώς αυξάνεται, ο δε αριθμός βιολογικών αλυσίδων, καταστημάτων Delikatessen και εστιατορίων με εθνικές κουζίνες πολλαπλασιάζεται.

Ειδικότερα, όσον αφορά οίνους-μπύρες και οινοπνευματώδη ποτά, τα περιθώρια αύξησης μεριδίων αγοράς στην Γερμανία παρουσιάζονται σημαντικά, διότι πέραν της ανάλογης ή και υψηλότερης σε αρκετές περιπτώσεις ποιότητας που διαθέτουν τα ελληνικά προϊόντα του κλάδου έναντι ανταγωνιστών, διαφαίνονται προοπτικές συνδεόμενες με το υψηλό βιοτικό επίπεδο των Γερμανών, την αύξηση του τουριστικού ρεύματος από τη Γερμανία στην Ελλάδα και την ενίσχυση ακολούθως του βαθμού αναγνωρισιμότητας των ελληνικών προϊόντων. Όσον αφορά το κρασί, θα πρέπει να ληφθεί ιδιαιτέρως υπ' όψιν ότι η κατανάλωσή του στη Γερμανία δεν επιβαρύνεται με ΕΦΚ. Επιπροσθέτως, όπως επανειλημμένως έχει προταθεί, μια διαδικασία Πιστοποίησης των Ελληνικών εστιατορίων της Γερμανίας και η

συνακόλουθη αναβάθμισή της κάβας τους (ανάμεσα σε άλλα) με ελληνικούς οίνους εκλεκτής ποιότητας, θα οδηγούσε στην ενίσχυση της εικόνας τους σε απαιτητικό καταναλωτικό κοινό.

Δομικά υλικά- Ηλεκτρολογικό υλικό: Μεταξύ αυτών, σημαντική διαχρονική παρουσία κατέχουν διάφορα είδη προφίλ αλουμινίου, σιδηροσωλήνες, χαλκοσωλήνες και λοιπά υλικά που βρίσκουν ευρεία χρήση στον κατασκευαστικό κλάδο, ο οποίος τα τελευταία έτη καταγράφει μεγάλη άνοδο. Ως προς το ηλεκτρολογικό υλικό, συναφές και αυτό με τις κατασκευές, καλές προοπτικές έχουν τα πάσης φύσεως ηλεκτρολογικά υλικά (αγωγοί, καλώδια, λαμπτήρες κλπ.), αλλά και οι ηλεκτρικές συσκευές. Κρίνεται ότι δεν έχουν εξαντλήσει τις δυνατότητές τους στη γερμανική αγορά και μπορούν να υποκαταστήσουν εισαγωγές από άλλες χώρες, δεδομένου ότι οι ευκαιρίες διευρύνονται, καθώς ο κατασκευαστικός κλάδος στην Γερμανία προβλέπεται να έχει θετικές προοπτικές, ειδικότερα εν συναρτήσει με προγράμματα της Γερμανικής Κυβέρνησης για αύξηση δημοσίων επενδύσεων στον τομέα της ενεργειακής αναβάθμισης των κτιρίων. Επί πλέον οι ελληνικές κατασκευαστικές εταιρείες έχουν δυνατότητες ανάληψης κατασκευαστικών έργων αυτοτελώς, ενώ θετικότερες προοπτικές διανοίγονται μέσω συνεργασιών με γερμανικές εταιρείες, οι οποίες διαθέτουν πρόσβαση σε χρηματοδοτικές διευκολύνσεις. Η διμερής συνεργασία δύναται να αφορά σε ανάληψη έργων τόσο στη γερμανική επικράτεια, όσο και σε τρίτες χώρες. Επιπροσθέτως, περαιτέρω ευκαιρίες πρόσβασης στη γερμανική κατασκευαστική αγορά διαφαίνονται μέσω της αξιοποίησης των καναλιών διανομής και διακίνησης που διαθέτουν ήδη οι εταιρείες ελληνικών συμφερόντων στη Γερμανία.

Η συντονισμένη συνεργασία μεταξύ των ελληνικών κλαδικών φορέων όλου του φάσματος κατασκευών και η υποστήριξη δράσεων προβολής μέσω εκθέσεων και εκδηλώσεων, δύνανται να συμβάλουν στην αύξηση της αναγνωρισιμότητας των ελληνικών κατασκευαστικών εταιρειών στη γερμανική αγορά.

Φαρμακευτικά προϊόντα (3004): Οι ικανοποιητικές και σταθερές διαχρονικά επιδόσεις της χώρας μας στην εν λόγω κατηγορία, στο πλαίσιο της ώριμης και ανταγωνιστικής γερμανικής αγοράς, επιβεβαιώνουν δίχως άλλο τις θετικές εκτιμήσεις αναφορικά με τις δυνατότητες των εν λόγω προϊόντων στο εξωτερικό. Απαιτείται ωστόσο επισταμένη παρακολούθηση του ανταγωνισμού και επαγρύπνηση για την διατήρηση του ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος και των εξελίξεων στην αγορά. Σημειώνεται εξ άλλου ότι η Γερμανία εξακολουθεί να τηρεί πρακτική σύναψης συμβολαίων με εθνικές φαρμακοβιομηχανίες άλλων χωρών, τόσον για να συμπίψει το κόστος παραγωγής, όσον και να προωθήσει συμπράξεις με αξιόλογες εταιρείες στον τομέα της έρευνας και καινοτομίας.

Διάφορα βιομηχανικά υλικά, παράγωγα χημικής βιομηχανίας και πρώτες ύλες: Αύξηση μεριδίου αγοράς ορισμένων πρώτων υλών και προϊόντων προς εξυπηρέτηση των αναγκών της γερμανικής βιομηχανίας θα μπορούσε να επιτευχθεί, δια της ανάπτυξης συστήματος υπεργολαβιών, είτε δι' αναθέσεως τμημάτων παραγωγικών προγραμμάτων (παθητική τελειοποίηση), είτε δια μεταφοράς τμημάτων παραγωγικής γραμμής τους στην Ελλάδα. Προς την κατεύθυνση αυτή άλλωστε, έχει εγκαθιδρυθεί το 2012 η διαδικτυακή πλατφόρμα "ProGreece", κατόπιν πρωτοβουλίας του Γερμανικού ΥΠΕΞ/Γενικό Προξενείο Γερμανίας στη Θεσσαλονίκη, του ΕΒΕΘ, του ΣΒΒΕ και του Ελληνογερμανικού Βιομηχανικού και Εμπορικού Επιμελητηρίου, η οποία αποτελεί ένα διαδραστικό εργαλείο με στόχο την προώθηση αμοιβαία επωφελών συνεργασιών μεταξύ ελληνικών και γερμανικών επιχειρήσεων.

Πέραν των ανωτέρω «παραδοσιακών» κατηγοριών εξαγωγών ελληνικών προϊόντων, σημαντικές προοπτικές διαθέτουν επίσης οι κλάδοι καινοτομιών αιχμής και υψηλής τεχνολογίας, πληροφοριακών συστημάτων, περιβαλλοντικής τεχνολογίας, ενέργειας, ΑΠΕ, διαχείρισης απορριμμάτων, στερεών & υγρών βιομηχανικών αποβλήτων, φυτικών καλλυντικών/παραφαρμακευτικών προϊόντων κλπ.

Προκειμένου να επιτευχθεί παγίωση και επέκταση του μεριδίου που διαθέτουν τα ελληνικά προϊόντα στη γερμανική αγορά, αποτελεί προϋπόθεση η οργανωμένη, επίμονη και στοχευμένη προσπάθεια των Ελλήνων εξαγωγέων. Ειδικότερα απαιτείται:

- Διάθεση πόρων, προκειμένου να τοποθετηθούν κατάλληλα τα εξαγόμενα προϊόντα ή οι προσφερόμενες υπηρεσίες

- Επισημαίνονται ενδεικτικά δύο από τις βασικότερες παραμέτρους που δύνανται να ληφθούν υπ' όψιν στη διαμόρφωση στρατηγικού σχεδίου:
1^{ον} η κατά κεφαλήν και πλεονάζουσα αγοραστική δύναμη στη Γερμανία, και
2^{ον} η πυκνότητα και η κατανομή της ελληνικής ομογένειας:

Ελληνικός Πληθυσμός στην Γερμανία ανά Ομοσπονδιακό Κρατίδιο 2016-2017			
Κατάταξη με βάση τον Ελληνικό Πληθυσμό*	Ομοσπονδιακό Κρατίδιο	Ελληνικός Πληθυσμός στις 31.12.2016	Ελληνικός Πληθυσμός στις 31.12.2017
1	Βόρεια Ρηνανία-Βεστφαλία	98.350	99.945
2	Βάδη-Βυρτεμβέργη	80.470	81.150
3	Βαυαρία	74.020	74.175
4	Έσση	34.445	35.300
5	Βερολίνο	11.375	21.210
6	Κάτω Σαξονία	18.300	18.580
7	Ρηνανία-Παλατινάτο	8.810	8.965
8	Αμβούργο	6.430	6.410
9	Σλέσβιχ-Χόλσταϊν	4.505	4.675
10	Σαξονία	2.920	3.030
11	Βρέμη	2.250	2.215
12	Σαξονία-Άνχαλτ	1.580	1.585
13	Σααρλάνδη	1.405	1.425
14	Βρανδεμβούργο	1.410	1.300
15	Θουριγγία	1.125	1.150
16	Μεκλεμβούργο-Δυτ. Πομερανία	1.075	1.140
	Σύνολο Ελληνικού Πληθυσμού Γερμανίας:	348.475	362.245

*φθίνουσα κατάταξη με βάση 2017

Πηγή: Ομοσπονδιακή Στατιστική Αρχή Destatis - Αποτελέσματα Καταγραφής Αλλοδαπού Πληθυσμού στη Γερμανία 31.12.2015
Επεξεργασία Γραφείου ΟΕΥ Πρεσβείας της Ελλάδος στο Βερολίνο

- Συνεπής και αδιάλειπτη παρουσία μέσω: Εταιρικής ιστοσελίδας, Διεθνών Εμπορικών Εκθέσεων, κλαδικού Τύπου, επιχειρηματικής αλληλογραφίας, αλλά και κατ' ιδίαν συναντήσεων
- Προσήλωση στην τήρηση διαδικασιών και προδιαγραφών
- Προσπάθεια για επίτευξη οικονομιών κλίμακος, και τέλος
- Αφοσίωση στη στοχευμένη προσπάθεια και όχι διάσπαση σε μεμονωμένες και αποσπασματικές δράσεις.

Εν κατακλείδι, συνοψίζουμε ότι οι προοπτικές για ανάπτυξη ή διεύρυνση της παρουσίας ελληνικών προϊόντων και υπηρεσιών στην αγορά της Γερμανίας θα πρέπει να αναζητηθούν ιδίως στους τομείς:

- ❖ Τροφίμων-Ποτών (έμφαση σε βιολογικά προϊόντα και προϊόντα ΠΟΠ/ΠΓΕ)
- ❖ Φυτικών καλλυντικών/ παραφαρμακευτικών ειδών
- ❖ Δομικών υλικών και ηλεκτρολογικού υλικού
- ❖ Ενέργειας, ΑΠΕ, διαχείρισης απορριμμάτων, στερεών & υγρών βιομηχανικών αποβλήτων
- ❖ Καινοτομιών Αιχμής/Υψηλής Τεχνολογίας, πληροφορικών συστημάτων, εφαρμογών, περιβαλλοντικής τεχνολογίας
- ❖ Φαρμακοβιομηχανίας
- ❖ Τουρισμού.

Ζ. ΧΡΗΣΙΜΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Ελληνικές Αρχές

Πρεσβεία της Ελλάδος	Τηλ. +49-30-20626-0 Φαξ +49-30-20626-444 www.mfa.gr/germany/el	info@griechische-botschaft.de
Γραφείο Οικονομικών & Εμπορικών Υποθέσεων	Τηλ. +49-30-236099-0 Φαξ +49-30-236099-20 www.agora.mfa.gr/62	ecocom-berlin@mfa.gr , wirtschaft@griechische-botschaft.de
Γραφείο Τύπου	Τηλ. +49-30-20612900 Φαξ +49-30-20450908	pressinfo@griechische-botschaft.de
Προξενικό Γραφείο	Τηλ. +49-30-2137033 Φαξ +49-30-2182663	grcon.ber@mfa.gr
Γραφείο Ακολούθου Αμύνης	Τηλ. +49-30-20451110, Φαξ +49-30- 20451339	defatt@greek-embassy.de
Γραφείο Συντονιστή Εκπαίδευσης	Τηλ. +49-30-88917727 Φαξ +49-30-88678624	se-berlin@griechische-botschaft.de

Γερμανικές Αρχές

Ομοσπονδιακή Κυβέρνηση / Καγκελαρία	Τηλ. +49-30-182720 Φαξ +49-30-182722555, +49 30 18 10272-0 www.bundesregierung.de	internetpost@bundesregierung.de
Υπουργείο Εξωτερικών Γερμανίας	Τηλ. +49-30-18170 Τηλ. γραμμή για πολίτες: +49-30-1817-2000 Φαξ +49-30-18173402 www.auswaertiges-amt.de	poststelle@auswaertiges-amt.de
Ομοσπονδιακό Υπουργείο Οικονομικών Γερμανίας	Τηλ. +49-30-186820 Φαξ +49-30-186823260 www.bundesfinanzministerium.de	buengerreferat@bmf.bund.de
Τελωνεία	Γενικές Πληροφορίες Ιδιωτών: Τηλ: + 49 351 44834-510 Φαξ: + 49 351 44834-590 Νομικά και Εξειδικευμένα Θέματα: Τηλ: + 49 351 44834-520 Φαξ: + 49 351 44834-590 Γενική Διεύθυνση Τελωνείων Δ/νση Προστασίας Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας Τηλ.: + 49 (0) 89 – 59 95 – 2315 Φαξ: + 49 (0) 89 – 59 95 – 2317 www.zoll.de	Γενικές Πληροφορίες Ιδιωτών: info.privat@zoll.de Νομικά και Εξειδικευμένα Θέματα: info.gewerblich@zoll.de Δ/νση Προστασίας Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας DVIA24.gzd@zoll.bund.de
Ομοσπονδιακή Στατιστική Υπηρεσία (Destatis)	Τηλ: +49 611 75 2405 Φαξ: +49 611 72 4000 www.destatis.de	poststelle@destatis.de
Ομοσπονδιακό Υπουργείο Οικονομίας & Ενέργειας Γερμανίας	Τηλ. +49-30-186150 Φαξ +49-30-186157010 www.bmwi.de	info@bmwi.bund.de
Ομοσπονδιακό Υπουργείο Διατροφής & Γεωργίας Γερμανίας	Τηλ: + 49 30 / I 85 29 – 0 Φαξ: + 49 30 I 85 29 - 42 62 www.bmel.de	poststelle@bmel.bund.de
Ομοσπονδιακό Υπουργείο Δικαιοσύνης & Προστασίας Καταναλωτή Γερμανίας	Τηλ: + 49 30 18 580-0 Φαξ: + 49 3018 580-9525 www.bmjbv.de	poststelle@bmjbund.de
Ομοσπονδιακό Υπουργείο Περιβάλλοντος, Προστασίας της Φύσης & Ασφάλειας Αντιδραστήρων Γερμανίας	Τηλ: + 49 30 18 305-0 Φαξ: + 49 30 18 305-2044 www.bmu.de	service@bmu.bund.de
Ομοσπονδιακό Υπουργείο Εργασίας & Κοινωνικών Υποθέσεων Γερμανίας	Τηλ: + 49 3018 527-0 Φαξ: + 49 30 18 527-1830 www.bmas.de	info@bmas.bund.de

Ομοσπονδιακό Υπουργείο Υγείας Γερμανίας	Τηλ: + 49 30 18441-0 Φαξ: + 49 30 18441-4900 www.bmg.bund.de	poststelle@bmg.bund.de
Ομοσπονδιακό Υπουργείο Μεταφορών & Ψηφιακών Υποδομών Γερμανίας	Τηλ: + 49 30 18 300-0 Φαξ: + 49 30 18 300 1920 www.bmvi.de	buergerinfo@bmvi.bund.de
Ομοσπονδιακό Υπουργείο Παιδείας & Έρευνας Γερμανίας	Τηλ: + 49 30 18 57-0 Φαξ: + 49 30 18 57-5503 www.bmbf.de	Information@bmbf.bund.de
Ομοσπονδιακό Υπουργείο Οικονομικής Συνεργασίας & Ανάπτυξης Γερμανίας	Τηλ: + 49 30 18 535-0 Φαξ: + 49 30 18 535-25 01 www.bmz.de	poststelle@bmz.bund.de
Ομοσπονδιακή Υπηρεσία για την Οικονομία και τον Έλεγχο των Εξαγωγών	Τηλ: +49 6196 908-0 Φαξ: +49 6196 908-800 www.bafa.de www.beratungsforderung.info	foerderung@bafa.bund.de poststelle@bafa.bund.de
Οργανισμός Εμπορίου & Επενδύσεων Γερμανίας (Germany Trade & Invest)	Τηλ: +49 30 200 099-0 Φαξ: +49 30 200 099-812 www.gtai.de	office@gtai.com
Ομοσπονδιακή Υπηρεσία Εργασίας	Τηλ: +49 30 911/179-0 Φαξ: +49 30 0911/179-2123 https://www.arbeitsagentur.de/	zentrale@arbeitsagentur.de

Εμπορικά&Βιομηχανικά Επιμελητήρια / Industrie- und Handelskammern (IHK)

Ένωση Γερμανικών Βιομηχανικών & Εμπορικών Επιμελητηρίων/ Deutscher Industrie- und Handelskammertag e.V.	Τηλ.: +49-30 20308-0 Φαξ: +49-30 20308-1000 www.dihk.de Εύρεση επιμελητηρίων www.dihk.de/ihk-finder	info@dihk.de
Εμπορικό Επιμελητήριο Αμβούργου / Handelskammer Hamburg	Τηλ.: +49 40 / 36 13 8-138 Φαξ: +49 40 / 36 13 84 01 www.hk24.de	service@hk24.de
Βιομηχανικό & Εμπορικό Επιμελητήριο Αννόβερου / Industrie- und Handelskammer Hannover	Τηλ: +49 511/3107-0 Φαξ: +49 511/3107-333 www.hannover.ihk.de	info@hannover.ihk.de
Βιομηχανικό & Εμπορικό Επιμελητήριο Βερολίνου / Industrie- und Handelskammer zu Berlin	Τηλ.: +49 30 31510-0 Φαξ: +49 30 31510-166 www.ihk-berlin.de	service@berlin.ihk.de
Εμπορικό Επιμελητήριο Βρέμης / Handelskammer Bremen	Τηλ.: +49 421 3637-0 Φαξ: +49 421 3637-299 www.handelskammer-bremen.de	service@handelskammer-bremen.de
Βιομηχανικό & Εμπορικό Επιμελητήριο Δρέσδης / Industrie- und Handelskammer Dresden	Τηλ.: +49 351 28020 Φαξ: +49 351 2802280 www.dresden.ihk.de	service@dresden.ihk.de
Βιομηχανικό & Εμπορικό Επιμελητήριο Λειψίας / Industrie- und Handelskammer zu Leipzig	Τηλ.: +49 341 1267-0 Φαξ: +49 341 1267-1421 www.leipzig.ihk.de	info@leipzig.ihk.de
Βιομηχανικό & Εμπορικό Επιμελητήριο Φραγκφούρτης / Industrie- und Handelskammer Frankfurt am Main	Τηλ.: +49 69 2197-1280 Φαξ: +49 69 2197-1548 www.frankfurt-main.ihk.de	info@frankfurt-main.ihk.de
Ελληνογερμανικό Βιομηχανικό & Εμπορικό Επιμελητήριο / Deutsch- Griechische Industrie- und Handelskammer	Τηλ.: +30 210 6419 000 Φαξ: +30 210 64 45 175 http://griechenland.ahk.de	ahkathen@mail.ahk-germany.de

Τράπεζες

Τράπεζα Πειραιώς Υποκατάστημα Φραγκφούρτης	Τηλ.: +49-69-2400110 Φαξ: +49-69-240011490 www.piraeusbank.de	info@piraeusbank.de
Γερμανική Ομοσπονδιακή Τράπεζα / Deutsche Bundesbank	Τηλ.: +49 69 9566-3512 www.bundesbank.de	info@bundesbank.de
Deutsche Bank	www.deutsche-bank.de	

Postbank	www.postbank.de	
Commerzbank	www.commerzbank.de	
UniCredit Bank AG - Hypovereinsbank	www.hypovereinsbank.de	
Sparkasse	www.sparkasse.de	
Σύνδεσμος Γερμανικών Τραπεζών / Bundesverband Deutscher Banken	www.bankenverband.de	
Σύνδεσμος Ξένων Τραπεζών στην Γερμανία/Verband der Auslandsbanken in Deutschland e.V.	www.vab.de/English/Home	
Σύνδεσμος Κρατικών Τραπεζών / Bundesverband Öffentlicher Banken Deutschlands, VÖB, e.V.	www.voeb.de	

Διοργανωτές Εκθέσεων / Messen

Επιτροπή Εκθέσεων της Γερμανικής Οικονομίας / AUMA (Ausstellungs- und Messe-Ausschuss der Deutschen Wirtschaft e.V.)	Τηλ.: +49 30 24000-0 Φαξ: +49 30 24000-330 www.auma.de	info@auma.de
Εκθεσιακός Οργανισμός Αμβούργου / Hamburg Messe und Congress GmbH	Τηλ.: +49 40 3569 – 0 Φαξ: +49 40 3569 – 2203 www.hamburg-messe.de	info@hamburg-messe.de
Εκθεσιακός Οργανισμός Ανοβέρου / Hannover Messe	Τηλ.: +49 511 89-0 Φαξ: +49 511 89-32626 www.hannovermesse.de	info@messe.de
Εκθεσιακός Οργανισμός Βερολίνου / Messe Berlin GmbH	Τηλ.: +49-30-30380 Φαξ: +49-30-30382325 www.messe-berlin.de	central@messe-berlin.de
Εκθεσιακός Οργανισμός Βρέμης / Messe Bremen & ÖVB-Arena	Τηλ.: +49 421 3505- 0 Φαξ: +49 421 3505- 3 40 www.messe-bremen.de	info@messe-bremen.de
Εκθεσιακός Οργανισμός Δρέσδης / Messe Dresden GmbH	Τηλ.: +49-351-4458-0 Φαξ: +49-351-4458-102 www.messe-dresden.de	info@messe-dresden.de
Εκθεσιακός Οργανισμός Λειψίας / Leipziger Messe GmbH	Τηλ.: +49 341 678-0 Φαξ: +49 341 678-8762 www.leipziger-messe.de	info@leipziger-messe.de
Εκθεσιακός Οργανισμός Φρανκφούρτης / Messe Frankfurt GmbH	Τηλ.: +49 69 75 75-0 Φαξ: +49 69 75 75-64 33 www.messefrankfurt.com	info@messefrankfurt.com

Διπλωματικές Αποστολές

Διπλωματικές και Προξενικές Αρχές στην Γερμανία

www.auswaertiges-amt.de/DE/Laenderinformationen/VertretungenFremderStaatenA-Z/Laenderauswahlseite_node.html

Σύνδεσμοι, Ομοσπονδίες, Ιδρύματα

Ελληνική Κοινότητα Βερολίνου

Τηλ. +49-30-7929587

Φαξ +49-30-79745799

info@gr-gemeinde.de

<http://www.gr-gemeinde.de/de/>

Ελληνογερμανικό Βιομηχανικό και Εμπορικό Επιμελητήριο

Deutsch– Griechische Industrie- und Handelskammer

Δορυλαίου 10-12 115 21 Αθήνα

Τηλ.: +30 210 6419 000

Φαξ: +30 210 64 45 175

e-mail: ahkathen@mail.ahk-germany.de

<http://griechenland.ahk.de>

Γερμανοελληνική Επιχειρηματική Ένωση - Deutsch-Hellenische Wirtschaftsvereinigung DHW
Bonnerstr. 536, D- 50698 Köln
Τηλ.: +49 221 39 79 776
Φαξ: +49 221 39 79 778
e-mail: info@dhwv.de
www.dhwv.de

Σύνδεσμος Ελλήνων Επιχειρηματιών
Verband Hellenischer Unternehmer e.V. - VHU
Mercedesstraße 7, D-70372 Stuttgart
Tel: +49 711 561044
Fax: +49 711 561041
e-mail: info@vhu-online.de
<http://www.vhu-online.de>

Ομοσπονδία Ελληνικών Κοινοτήτων Ο.Δ. Γερμανίας
Mühlenstraße 40, D-51443 Köln
Τηλ.: +49 2203 9883540
Φαξ: +49 2203 9883541
e-mail: info@oek-germany.de
<http://www.oekg.de>

Ελληνικό Ίδρυμα Πολιτισμού
Am Monbijouplatz 12, D-101 78 Berlin
Τηλ.: +49 30 3091521809
e-mail: info@griechische-kultur.de
<http://www.griechische-kultur.de/>

Ομοσπονδιακός Σύνδεσμος Γερμανικής Βιομηχανίας (BDI-Bundesverband der Deutschen Industrie)
Breite Straße 29 D-10178 Berlin
Tel.: +49 30 2028-0
Fax: +49 30 2028-2450
e-mail: info@bdi.eu
www.bdi.eu

Ομοσπονδιακός Σύνδεσμος Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων (BVMW – Bundesverband mittelständische Wirtschaft)
Leipziger Platz 15, D-10117 Berlin
Τηλ.: +49 30 533206-0
Φαξ: +49 30 533206-50
e-mail: info@bvmw.de

Γερμανική Συνομοσπονδία Βιοτεχνών (ZDH - Zentralverband des Deutschen Handwerks)
Mohrenstraße 20/21, D-10117 Berlin
Τηλ.: +49 30-206190
Φαξ: +49 30-20619460
e-mail: info@zdh.de
www.zdh.de

Ομοσπονδιακός Σύνδεσμος Γερμανικών Τραπεζών (Bundesverband Deutscher Banken)
Burgstraße 28, D-10178 Berlin
Τηλ.: +49 30 16 63-0
Φαξ: +49 30 16 63-13 99

e-mail: <https://bankenverband.de/kontakt/e-mail-an-den-bankenverband/>
<https://bankenverband.de/>

Ομοσπονδιακός Σύνδεσμος Γερμανικού Χονδρικού και Εξωτερικού Εμπορίου και Παροχής Υπηρεσιών
(BGA Bundesverband Großhandel, Außenhandel, Dienstleistungen e.V.)

Am Weidendam 1A, D-10117 Berlin

Τηλ.: +49 30 59 00 99 5-0

Φαξ: +49 30 59 00 99 5 19

e-mail: info@bga.de

<http://www.bga.de/start/>

Ομοσπονδιακός Σύνδεσμος Ενεργειακής Οικονομίας και Διαχείρισης Υδάτινων Πόρων (BDEW

Bundesverband der Energie- und Wasserwirtschaft e.V.)

Reinhardtstr. 32, D-10117 Berlin

Τηλ.: +49 30 / 300 199-0

Φαξ: +49 30 / 300 199-3900

e-mail: info@bdew.de

<https://www.bdew.de>

Ομοσπονδιακός Σύνδεσμος Φαρμακευτικής Βιομηχανίας (BPI Bundesverband der Pharmazeutischen Industrie e.V.)

Friedrichstraße 148, D-10117 Berlin

Τηλ.: +49 (30) 27 909 - 0

Φαξ: +49 (30) 27 909 - 361

e-mail: info@bpi.de

<http://www.bpi.de>

Ομοσπονδιακός Σύνδεσμος Ψηφιακής Οικονομίας (BVDW Bundesverband Digitale Wirtschaft e.V.)

Berliner Allee 57, D-40212 Düsseldorf

Τηλ.: +49 211 600456-0

Φαξ: +49 211 600456-33

e-mail: info@bvdw.org

<http://www.bvdw.org/>

Ομοσπονδιακή Ένωση Γερμανικών Σωματείων Εργοδοτών (Bundesvereinigung der Deutschen Arbeitgeberverbände)

Breite Straße 29, D-10178 Berlin

Τηλ.: +49 30 2033-0

Φαξ: +49 30 2033-2105

e-mail: bda@arbeitgeber.de

<http://www.arbeitgeber.de>

Ομοσπονδιακή Ένωση Γερμανικής Βιομηχανίας Διατροφής (BVE Bundesvereinigung der Deutschen Ernährungsindustrie e.V.)

Claire-Waldoff-Straße 7, D-10117 Berlin

Τηλ.: +49 30 200786-0

Φαξ: +49 30 200786-299

e-mail: bve@bve-online.de

www.bve-online.de

Κεντρικός Σύνδεσμος Γερμανικής Οικοδομικής Βιομηχανίας (Hauptverband der Deutschen Bauindustrie e.V.)

Kurfürstenstraße 129, D-10785 Berlin

Τηλ.: +49 30 21286-0

Φαξ: +49 30 21286-240
e-mail: info@bauindustrie.de
<http://www.bauindustrie.de/>

Ομοσπονδιακός Σύνδεσμος Υλικών, Προμηθειών και Εφοδιαστικής Αλυσίδας (Bundesverband Materialwirtschaft, Einkauf und Logistik e.V. - BME)
Bolongarostraße 82, 65929 Frankfurt
Τηλ. +49 69 30838-0
Φαξ: +49 69 30838-199
e-mail: info@bme.de
Website: www.bme.de

Έλληνες/Ελληνόφωνοι Δικηγόροι Βερολίνου

Επωνυμία	Διεύθυνση	Τηλ (+49-30.)	Φαξ (+49-30.)	Web	E-Mail	Ειδικευση
ADVOHELLAS Dr. Ziouvas & Partner	Friedrichstr. 200 10117 Βερολίνο	20687430	2123722 1	www.advohellas.com	berlin@advohellas.com	Εταιρικό δίκαιο, εμπορικό δίκαιο, ευρεσιτεχνίες, σήματα, τραπεζικό δίκαιο, ασφαλιστικό δίκαιο
Bograkos, Chris	Am Borsigturm 17 13507 Βερολίνο	39808300	3980835 0	www.bograkos.de	sekretariat@bograkos.de	
Dietz & Dietz	Rheinstr. 34 12161 Βερολίνο	85077510	8507751 1	www.dietz-berlin.de	kanzlei@dietz-berlin.de	Εργατικό δίκαιο, οικογενειακό δίκαιο, δίκαιο ακινήτων
Fortsas, Liza	Theodor Heuss Platz 4 14052 Βερολίνο	28686870	2838580 7			Εργατικό δίκαιο, οικογενειακό δίκαιο, δίκαιο ακινήτων, τροχαία
Funck, Alexandros	Dirckensenstr. 40 10178 Βερολίνο	20054600	2005460 1	www.ra-funck.de	info@ra-funck.de	Εργατικό, ποινικό, οικογενειακό δίκαιο
Grosse, Gudrun	Regensburger Str. 4 10777 Βερολίνο	21477732		www.Rain-Grosse.de	info@Rain-Grosse.de	Οικογενειακό δίκαιο
Kleani, Eferpi	Kantstraße 70 10627 Βερολίνο	44706382	2233941 92	euterpik@hotmail.com	www.kanzlei-kleani.de	
Krestas, Petra- Margareta	Kantstr. 21 10623 Βερολίνο	89064422	8906444 4	www.krestas.de	kanzlei@krestas.de	Οικογενειακό δίκαιο
Kyriakopoulou, Ourania LL.M.	Stettiner Straße 57 13357 Βερολίνο	49917700	5301699 0	-	ok@kanzlei-berlinathen.de	
Leptokaridou Eleftheria	Sorauer Straße 21 10997 Βερολίνο	53090536		-	e.leptokaridou@gmail.com	Διατηρεί γραφείο και στην Θεσσαλονίκη (Λ. Νίκης 1, 54624, τηλ.: +302310284408, fax: +302310284441)
Latsou-Stein, Thomai	Wiclfstr. 28 10551 Βερολίνο	39876995	3987699 5	-	thlatsou@yahoo.de	
Lazos Ioannis	Potsdamer Platz 9 10117 Βερολίνο	88775421	8877549 9	www.michel-llp.de	-	
Ortulidu, Anatoli	Göhrener Str. 3 10437 Βερολίνο	44050016		-	lizzdou@hotmail.com	
Siochou, Vasiliki	Oranienburger str. 69 10117 Βερολίνο	27874046	2787405 9	www.streifler.de	siochou@streifler.de	

STENNER (Zosi Eleni)	Fasanenstr. 77 10623 Βερολίνο	8562120		www.stenneronline.de	eleni.zosi@stenneronline.de	Τροχαία ατυχήματα, αγοραπωλησία αυτοκινήτων, ασφαλιστικό δίκαιο, εταιρικό δίκαιο, δίκαιο Internet, σύσταση εταιριών και διάφορων νομικών προσώπων
Tassi Dr., Smaro LL.M.	Stettiner Straße 57 13357 Βερολίνο	53016486	5301699 0	www.kanzlei-tassi.de	kontakt@kanzlei-tassi.de	
Zaimis, Ioannis	Rankestr. 2 10789 Βερολίνο	88727480	8872748 29	www.roermann.co m	ioannis.zaimis@roermann.com	Εταιρικό δίκαιο και θέματα επιχειρήσεων
Ziervogel, Cornelia	Mandrellaplatz 7 12555 Βερολίνο	88471430	8847143 1	www.kanzlei-ziervogel.de	good-ius@kanzlei-ziervogel.de	Ποινικό δίκαιο, τροχαία

Έλληνες/Ελληνόφωνοι Δικηγόροι Αμβούργου

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	ΟΔΟΣ	ΤΗΛΕΦΩΝΟ	e-mail:
ΧΡΗΣΤΟΣ ΧΡΙΣΤΟΓΛΟΥ	Rathausmarkt 5 20095 Hamburg	0049-40-24885818	
ΙΡΙΣ ΑΡΓΥΡΙΑΔΟΥ	Rödingmarkt 39 20459 Hamburg	0049-40-300684900	
ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΟΝΑΣ	Elbchausse 81 22763 Hamburg	0049-40-3980760	
ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΟΛΙΤΗΣ	Bornstasse 1 20146 Hamburg	0049-40-458434	
ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ	SchauenburgerStr. 44 20095 Hamburg	040-22607727	
ΟΛΥΜΠΙΑ ΣΚΡΕΤΗ – ROXIN RECHTSANWÄLTE	Axel-Springer-Platz 3 203555 Hamburg	040-589677720	
ΘΩΜΑΣ ΛΑΤΣΟ-STEIN	Kaptaubentwiete 30 2119 Hamburg	040-73679874	thlatso@yahoo.de
ΔΗΜΗΤΡΑ ΤΕΚΙΔΟΥ	Georgswall 3 30159 Hannover	051198474747/ 01777604875	
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ	Leisewitystr. 28 30175 Hannover	051185621641	
ΠΕΤΡΙΝΑ ΔΟΥΤΙΤΣΗΣ	Max-Brauer-Allee 94 22765 Hamburg	040381884 / Mobil: 017641763390 / Fax: 040381887	Petrina_douitsis@web.de

Έλληνες Φοροτεχνικοί στο Βερολίνο

Εταιρεία Alpha

Alfa Steuerberatungsgesellschaft mbH
Hildburghäuser Straße 78, 10789
Tel.: +49 (0) 30/2100930
Ατομο επικοινωνίας: Nikitas Tarassidis

Εταιρεία Proti

Proti Steuerberatungsgesellschaft mbH
Lindenstraße 76, D-10969 Berlin (Nähe Kochstraße/Axel-Springer-Verlag)
Tel.: +49 (0) 30 - 319 863 200, Fax : +49 (0) 30 - 319 863 299
e-Mail: info@proti.de

Panagiotis Xenidis Dipl.-Kaufmann

Kanzlei Berlin-Tiergarten
E-Mail: p.xenidis@proti.de
Mobil: +49 (0) 171 - 828 40 59,

Sprachen: deutsch , griechisch
Arbeitsgebiete: Buchhaltung, Lohn&Gehalt

Jannis Pursitidis

Rechtsanwalt
Kanzlei Berlin-Mitte
E-Mail: j.pursitidis@proti.de
Sprache: deutsch, englisch
Arbeitsgebiete: Familienrecht, Mietrecht, Verkehrsrecht

Ελληνικά Λογιστικά Γραφεία στο Βερολίνο

Vourvouris Georgios Büroservice u. Unternehmensberatung

Savignyplatz 6, 10623 Berlin
Τηλέφωνο: +49(0) 30 2012933
Άτομο επικοινωνίας: Vourvouris Georgios

Ελληνικά Γραφεία Οικονομικών Συμβούλων στο Βερολίνο

ASSOS Finanzberatung

Eisenacher Straße 60, 12109 Berlin,
Τηλέφωνο: +49 (0)70 13 29 93,
Fax: +49 (0)70 13 29 93
Άτομο επικοινωνίας: Anastasia Batsilas

Ομογενειακά Μέσα Ενημέρωσης

Griechenland Zeitung (εβδομαδιαίο)

Herausgeber: HellasProducts GmbH, Robert Stadler
Κουμουνδούρου 31, 10437 Αθήνα
Tel.: 210-6560989, Fax: 210-6561167
E-mail: info@hellasproducts.com
Url: www.griechenland.net

Enimerosi (3μηνιαίο)

Herausgeber: Diamantis Gikas
Warmbrunnerstr. 14, 90473 Nürnberg
Tel: 0049 911 8938256
Tel.: 0049 172 1013223
E-mail: info@enimerosi.de, gikas@enimerosi.de
Url: www.enimerosi.de

Ellasnet

E-Mail: redaktion@ellasnet.de
Tel.: 0176-93128270
Url: <http://www.ellasnet.de/>

Elliniki Gnomi (Μηνιαία)

Καλογριανής 3, Τρίκαλα -Θεσσαλία - Ελλάδα
Tel: +30 24 310 78 272

Handy: +30 69 44 061 282
E-mail: info@elliniki-gnomi.eu
Web Site: www.elliniki-gnomi.eu
Εκδότης: Γεωργία Κωστακοπούλου

Europolitis (Μηνιαία)

Europolitis Verlag
Hager Weg 36, D-47798 Krefeld
Tel.: +49 2151 4548270
Fax: +49 2151 3264212
E-mail: info@europolitis.eu
Web Site: www.europolitis.eu
Εκδότης: Vasilios Voulgaris

TRIGONO (Μηνιαία)

Gkikas Verlag
Postfach 2843
90013 Nuernberg
Tel: 0049 0911 264354
Fax: 0049 0911 266538
E-mail: kostas@gkikas.net
www.trigono.info
Εκδότης: Gkikas Konstantin

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

BLESELIDES Deutschland

Ελληνικός πολιτισμός, κοινότητα και οικονομία στη Γερμανία (Εξαμηνιαία έντυπη και ηλεκτρονική έκδοση)
Anschrift: Walter-Leiske-Str. 58
D-60320 Frankfurt
Tel: +49 69 54 80 63 83
Fax: +49 69 54 80 63 84
Email: Info@bleselides.de
Web Site: www.bleselides.de
Εκδότης: savvimedia
Σύνταξη: Iraklis Savvidis, PMP

DIE GRIECHSICHE BOTSCHAFT Magazin

Διμηνιαίο περιοδικό για τους Έλληνες και τους φίλους της Ελλάδας
Hildesheimer Str. 335-337, D- 30519 Hannover
Tel: +49 511 8999 140
Fax: +49 511 8999 150
E-mail: info@magazin-botschaft.de
Web Site: www.magazin-botschaft.de
Εκδότης: - **Αρχισυνταξία:** Konstantin Paraskevaidis

DRACHME Magazin

Magazin für Griechen und Griechenlandliebende/ Περιοδικό για Έλληνες και Φιλέλληνες
Ratoldstr. 20, D-80995 München
Tel: +49 89 54787962
Handy: +49 163 7952419

Fax: +49 89 54787969

E-mail: info@drachme.com, chefredaktion@drachme.com

Web Site: www.drachme.com

Εκδότης: - **Αρχισυντάκτης:** Johanna Mamali-Panagiotou

DYO OPSEIS Magazin

Διμηνιαίο γερμανοελληνικό Περιοδικό της "Ελληνικής Νεολαίας της Γερμανίας"

c/o Josef-Brix-Str. 47, D-65187 Wiesbaden

Tel.: +49 178 2113114

E-mail: mail@neolaia.de

Web Site: www.neolaia.de

Σύνταξη: Sofia Karipidou

Εκδότης: „Hellenischen Jugend in Deutschland e.V., Wiesbaden

EGO

Περιοδικό διαφημίσεων

Reuchlinstr, 18 D- 70178 Stuttgart

Tel: +49 711 4570643

Fax: +49 711 6745305

Handy: +49 171 78 47 967

E-mail: ego.mag@web.de

Εκδότης: Dimitris Ambatzis

EXANTAS (Εξαμηνιαίο)

Γερμανοελληνικό Περιοδικό από το Βερολίνο

Grebenhainer Weg 13A, D-13435 Berlin

Tel.: +49 30 21476763

Fax: +49 30 21913799

E-mail: info@exantas.de

Web Site: www.exantas.de

Εκδότης: Verein "Exantas Berlin e.V.

HERMES (Εξαμηνιαίο)

Γερμανοελληνικό Περιοδικό

Fuhlrottstr. 40, D-40699 Erkrath

Tel: +49 2104 42641

E-mail: Konstantin.Lajios@gmx.de

Εκδότης: Konstantin Lajios

PHILIA

Εξαμηνιαίο γερμανοελληνικό Περιοδικό για τον Πολιτισμό και την Αρχαιολογία

Europäisches Zentrum für wissenschaftliche, ökumenische und

kulturelle Zusammenarbeit e.V. - Griechisch-Deutsche Initiative

Maxstr. 2, D-97070 Würzburg

Tel.: +49 931 16929

Fax: +49 931 15678

Web Site: www.europa-zentrum-wuerzburg.de

Εκδότης: Prof. Dr. Evangelos Konstantinou

NEA FONI Magazin

Das deutschsprachige Magazin für griechische Kultur (εξαμηνιαίο)

Dimitrios Pergialis

El Politismos

Ringstr. 139, D- 71364 Winnenden

E-mail: info@politismos.eu

Web Site: www.griechische-kultur.eu/magazine/neafoni.html

Εκδότης: EL POLITISMOS Medien Agentur

Αρχισυντάκτης: Dimitrios Pergialis

AMVROSIA MAGAZIN

Das griechische Magazin für die Metropolregion Rhein - Neckar Deutsch-Griechisch (εξαμηνιαίο)

Panajota Blouhou

Amvrosia Magazin

Westliche RingStr. 15, D-Frankenthal

Tel.: +49 1713852520

E-mail.: amvrosia1@googlemail.com

Εκδότης: EL POLITISMOS Medien Agentur

Αρχισυντάκτης: Panajota Blouhou, Dimitrios Pergialis

ΡΑΔΙΟΦΩΝΟ- WEB ΡΑΔΙΟΦΩΝΟ

Deutsche Welle, Griechisches Programm

Kurt-Schumacher-Str. 3, D-53113 Bonn

Tel : +49 228 4294654, Fax: +49 2284 294650

E-mail : Spiros.Moskovou@dw-world.de

Web Site: www.dw-world.de/greek

Αρχισυντάκτης: Spiros Moskovou

Radiopolis - Funkhaus Europa

Westdeutscher Rundfunk - WDR

WDR-Funkhaus

50600 Koeln

Tel.: +49 221/ 56 78 97 77

Email: radiopolis@wdr.de

Web Site: www.funkhauseuropa.de/sendungen/radiopolis

Επικεφαλής: Uwe Meyer

Σύνταξη: Miltiadis Oulios - Ioannis Skouras

Elliniko Randevou - Funkhaus Europa

Rundfunk Berlin-Brandenburg RBB

Masurenallee 8-14

14057 Berlin

Tel.: +49 30 97 99 3 - 35 640

Fax: +49 97 99 3 - 35 109

Web Site: www.funkhauseuropa.de/sendungen/elliniko_randevou

Σύνταξη: Andrea Mavroidis - Vassili Vougiatzis

«Radio 92,5 FM: Το Ελληνικό»

Josef-Brix- Strasse 47, D-65187 Wiesbaden

Tel/fax: +49 611 810 699, +49 178 211 3114

E-mail: radio@hellenictime.de
Web Site: www.hellenictime.de
Σύνταξη: Sofia Karipidou

Internetradio GR4U

Ελληνόφωνο Πρόγραμμα
GR4U Media Group, Bismarckstr. 77, D-40210 Düsseldorf
Tel.: +49 211 17639363
Fax: +49 211 8604137
E-mail: info@GR4U.eu
Web Site: www.GR4U.eu

Ero Radio

Διαδικτυακό ραδιόφωνο για Έλληνες μετανάστες
Krischerstr. 3, D-40789 Monheim a. Rh.
Tel.: +49 2173 932120
Fax: +49 2173 1068239
E-mail: info@ero-radio.de
Web Site: www.ero-radio.de
Επικεφαλής: Platon & Charalambos Savvidis

0211media.com

Διαδικτυακό Ραδιόφωνο
0211 Media Group
Bismarckstr. 77
40210 Duesseldorf
Tel: 0049(0) 211 356646 (Γραφείο Διοικήσεως)
Tel: 0049(0) 211 54585972 (Παραγωγή - Σύνταξη)
Tel: 0049(0) 157 34572933 (Διαφήμιση)
Fax: 0049(0) 211 356647
E-mail: info@0211media.com

ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΕΣ

www.doryforos.org / DORYFOROS Online

Online Περιοδικό
Hohenzollernstr. 111, D-80796 München
Handy: +49 179 2945110,
Fax: +49 89 5027595
E-mail: doryforos@email.de
Επικεφαλής: Georgios Kitsios

www.ellasnet.de / ELLASNET

Ειδησεογραφικός ιστότοπος με Εκδηλώσεις, Αθλητισμό, Πολιτισμό και Πληροφόρηση για τους Έλληνες της Γερμανίας
Falterweg 23, D-44799 Bochum
Tel : +49 2347732015
E-mail: redaktion@ellasnet.de
Web Site: www.ellasnet.de
Σύνταξη: Dimitrios Zachos

www.enimerosi.de / Enimerosi

Ενημερωτική Εφημερίδα των Ελλήνων της Νυρεμβέργης

(Online Εφημερία-Ειδησεογραφικός Ιστότοπος)

Warmbrunnerstr. 14, D-90473 Nürnberg

Tel: +49 911 8938256

Handy: +49 172 1013223

E-mail: info@enimerosi.de

Web Site: www.enimerosi.de

Εκδότης: Diamantis Gikas

www.griechische-kultur.eu

GRIECHISCHE KULTUR / POLITISMOS Portal

Διαδικτυακό Περιοδικό για Πολιτισμό, Λογοτεχνία, Τουρισμό, Φύση και Επικαιρότητα

EL POLITISMOS, Neckarstr. 55, D-71334 Waiblingen

E-mail: info@politismos.eu

Web Site: www.griechische-kultur.eu, www.politismos.eu, www.politistika.gr

Αρχισυντάκτης: Dimitrios Pergialis

www.provoles.de / PROVOLES

Ειδησεογραφικό ηλεκτρονικό περιοδικό για τον Απόδημο Ελληνισμό

Hermann Dornscheidt Str. 24, D-40470 Düsseldorf

Tel : +49 211 6182831

Fax: +49 211 6182834

E-mail: info@provoles.de

Web Site: www.provoles.de

Επικεφαλής: Ioannis Lechovitis

www.dimotis.eu

Έλληνες Ανταποκριτές/

Εφημερίδα Real News, Antenna 1	Dunckerstr. 21 10437 Berlin	0306810904, 015119683389	Παντελής Βαλασσόπουλος	pantstv@web.de
Εφημερίδα DOCUMENTO	Frobenstr. 6 1783 Berlin	3031808071, 0173786558	Νίκος Χειλάς	nichilas@freenet.de
Εφημερίδα των Συντακτών		01575438704	Μπάμπης Αγρολάμπος	agrolampos@gmail.com
EPT - TA NEA	Postfach 080236 10002 Berlin	0171 8352816	Γεώργιος Παππάς	georgios.pappas@me.com
Deutsche Welle	Kluckstr. 32 10785 Berlin	030-65707282, 0171 1274193	Παναγιώτης Κουπαράνης	panagiotis.kouparanis@dw.de
Αθηναϊκό Πρακτορείο Ειδήσεων	Gabriele-Tergit-Promenade 17 10963 Berlin	0151 44532030 02284294656,	Φαίη Καραβίτη	fayekaraviti@yahoo.com
Deutsche Welle Griechische Redaktion	Kurt- Schumacher Str. 3 53113 Bonn	1729379838, 6974049300	Ειρήνη Αναστασοπούλου	Irene.Anastassopoulou@dw- world.de

Γερμανικός Τύπος

Μέλη του Ομοσπονδιακού Συνδέσμου Εκδοτών Εφημερίδων στον υπερσύνδεσμο

www.bdzy.de/der-bdzy/mitgliederverzeichnis

Ξενοδοχεία

Αννόβερο: www.hannover.de/Tourismus/Hotels-Unterk%C3%BCnfte/Hotels-%C3%9Cbernachtungen2

Αμβούργο: www.hamburg.de/hotel/

Βερολίνο: www.berlin.de/tourismus/unterkunft/hotels/

Βρέμη: www.bremen.de/tourismus/uebernachten

Δρέσδη: www.dresden.de/dig/de/uebernachtung.php

Λειψία: www.leipzig.de/de/tourist/unterkunft/

Φρανκφούρτη: www.frankfurt-tourismus.de/cms/tourismussuite/de/hotels_frankfurt_flughafen/hotel_reservierung_frankfurt/index.html

***Μέσα Μαζικής Μεταφοράς Βερολίνου:** www.bvg.de

Βερολίνο, Οκτώβριος 2018